

මූල්‍ය අංශයේ ක්‍රියාකාරීත්වය සහ පද්ධති ස්ථායීතාව

8.1 සමස්ත නිරීක්ෂණ

මූල්‍ය අංශය, ප්‍රධාන දියුණු ආර්ථිකයන්හි පැවැති අවිනිශ්චිත තත්වයන් සහ ගෝලීය මූල්‍ය වෙළෙඳපොළවල වූ ආතතීන් මධ්‍යයේ වුව ද, මූල්‍ය පද්ධති ස්ථායීතාව සුරක්ෂිතකර ගනිමින්, ඇතිවිය හැකි අවදානම්වලට ඔරොත්තු දීමේ හැකියාවෙන් යුතුව ක්‍රියාත්මක වුණි. ගෝලීය ආර්ථික ක්‍රියාකාරීත්වයේ වූ මන්දගාමී වර්ධනය නිසා ඇති වූ විදේශීය ඉල්ලුමෙහි පහළයාම හේතුවෙන් විශේෂයෙන්ම වසරේ මුල් කාලයේ දී වෙළෙඳාම ආශ්‍රිත ක්‍රියාකාරකම් මත වූ සාමාන්‍ය බලපෑම, 2012 වසරේ ඔක්තෝබර් මාසය පමණ තෙක් ඉතා ඉහළ මට්ටමක පැවැති ජාත්‍යන්තර රත්රන් මිලෙහි සීඝ්‍ර පහළ යෑම සහ 2012 වසර තුළ දී ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබූ දැඩි මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තියේ පසු කාලීන බලපෑම් යනාදිය නිසා, බැංකු සහ බැංකු නොවන මූල්‍ය ආයතනවලින් ලබා ගන්නා ණය සඳහා වූ ඉල්ලුම පහත වැටුණි. මෙම ණය වර්ධනය මන්දගාමී වීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, එම ආයතනවලින් සිදු වූ ආයෝජන වැඩි වූ අතරම, ප්‍රධාන වශයෙන් උකස් ණයවලට අදාළ අක්‍රීය ණය ඉහළයාම හේතුවෙන් සමස්ත අක්‍රීය ණය ප්‍රමාණය ද ඉහළ නැගුණි. එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන්, මෙම ආයතනවල ශුද්ධ පොලී ආන්තික ද පහත වැටුණි. කෙසේ වෙතත්, බැංකු, මුදල් සමාගම් සහ කල්බදු මූල්‍යකරණ සමාගම් ඒවායේ ණය කළඹයන් සතුටුදායක පරිදි විවිධාංගීකරණය කර තිබීම, ඒවායේ ප්‍රාග්ධනය සහ ද්‍රවශීලතා අවරෝධක ශක්තිමත්ව පවත්වාගෙන යාම සහ ප්‍රාරක්ෂණය

සහ අවදානම් කළමනාකරණ පරිචයන් ඉහළ මට්ටමකින් පවත්වා ගැනීම යනාදිය නිසා, එම අංශ අඛණ්ඩව ශක්තිමත්ව පැවැති අතර, එමගින් ආර්ථිකයේ අඛණ්ඩ වර්ධනයක් සඳහා හිතකර පරිසරයක් ඇති කිරීමට ද හැකි විය. බැංකු, මුදල් සමාගම්, කල්බදු මූල්‍යකරණ සමාගම් සහ රක්ෂණ සමාගම්වල වත්කම් ඉහළ නැගුණි. මූල්‍ය සේවාවන් සඳහා ඇති ඉඩ ප්‍රස්ථා ඉහළ නංවමින් සහ ආර්ථිකයේ පුළුල් වර්ධනයක් ඇති කිරීම සඳහා දායක වෙමින් මෙම ආයතනවල ශාඛා ජාලය ප්‍රසාරණය වූ අතර, එම නව ශාඛාවලින් බහුතරයක් බස්නාහිර පළාතෙන් පිටත ප්‍රදේශයන්හි ස්ථාපිත කිරීමට කටයුතු කරන ලදී.

2013 වසරේ බොහෝ කාලයක් තුළ මූල්‍ය වෙළෙඳපොළ ද්‍රවශීලතාවයෙන් යුක්ත වූ අතර, මහ බැංකුවේ ලිහිල් මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරයට ප්‍රතිචාර දැක්වමින් වෙළෙඳපොළ පොලී අනුපාතික ද වසර තුළ දී ක්‍රමයෙන් පහළ යෑමේ උපනතියක් ගනු ලැබීය. මහ බැංකුවේ ලිහිල් මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරය සමඟ ක්‍රියාත්මක වූ විවක්ෂණශීලී ණය කළමනාකරණ උපායමාර්ග නිසා, වසර තුළ දී රජයේ සුරැකුම්පත් වෙළෙඳපොළේ ඵලදා අනුපාතික සැලකිය යුතු ලෙස පහත වැටුණි. එමෙන්ම, රජයේ සුරැකුම්පත් සඳහා වන පාදක ඵලදා වක්‍රය පහළට විතැන් වීමත් සමඟ මූල්‍ය ආයතනවල ණය අනුපාතික ද අඛණ්ඩව පහළ යනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. ඇමෙරිකා එක්සත්

ජනපදයේ මූල්‍ය ප්‍රසාරණ වැඩසටහන ක්‍රමිකව ඉවත් කර ගැනීමට ඇති අපේක්ෂාව එහි ෆෙඩරල් සංවිත මණ්ඩලය විසින් ප්‍රකාශයට පත් කිරීමෙන් අනතුරුව, ගෝලීය විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළවල කැලඹිලි ස්වරූපයක් උද්ගත වුව ද, ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශීය විනිමය වෙළෙඳපොළ ස්ථායීව පැවතුණි. කෙසේ වුවද, අක් වෙරළ විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළවල පැවැති විචලනා තත්ත්වයන් හේතුවෙන් දේශීය බැංකු ආයතන සඳහා එමගින් සුළු වශයෙන් බලපෑම් ඇති කරන ලදී. ආයතනික ආයෝජකයන් ඇතුළුව විදේශීය ආයෝජකයන්ගේ සහභාගිත්වයේ ඉහළ යාමත් සමඟ කොටස් වෙළෙඳපොළෙහි කාර්ය සාධනයෙහි මනා වර්ධනයක් පෙන්නුම් කරනු ලැබිණි.

මූල්‍ය පද්ධති ස්ථායීතාවට ඇතිවිය හැකි අවදානම් කාලීනව හඳුනා ගැනීම සහතික කිරීම සඳහා නියාමන සහ අධීක්ෂණ රාමුව තවදුරටත් ශක්තිමත් කරන ලද අතර, ජාත්‍යන්තර ප්‍රමිතීන් සහ නිවැරදි පරිචයන් අනුගමනය කරමින් අනාවරණ අවශ්‍යතාවන් ද බෙහෙවින් වැඩි දියුණු තත්ත්වයකට පත් කරන ලදී. බැංකුවල ප්‍රාග්ධන ප්‍රමාණාත්මකතාව ඇගයීම සහ බැංකුවලට ඇතිවිය හැකි සියලුම අවදානම් ආවරණය කර ගැනීමට ප්‍රමාණවත් ප්‍රාග්ධනයක් එම ආයතන විසින් පවත්වාගෙන යන්නේ ද යන්න තීරණය කිරීම පිණිස, බාසල් II සම්මුතියේ දෙවන අදියර යටතේ වූ අධීක්ෂණ විමසුම් ක්‍රියාදාමයන්ට අදාළ විධාන නිකුත් කරනු ලැබිණි. 2012 වසරේ සිට ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය වාර්තාකරණ ප්‍රමිතීන් අනුගමනය කරමින්, බැංකුවල වාර්ෂික ගිණුම් සකස් කිරීම සහ ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා වන නව ආකෘති හඳුන්වා දීම තුළින් වෙළෙඳපොළ විශ්වසනීයත්වය සහ විනිවිදභාවය ප්‍රවර්ධනය කරන මූල්‍ය වාර්තාකරණ සහ අනාවරණ ප්‍රමිතීන් තවදුරටත් ශක්තිමත් කරනු ලැබිණි. විගණනය කරනු ලැබූ වාර්ෂික මූල්‍ය වාර්තා සහ ගුණාත්මක අනාවරණ අවශ්‍යතා බැංකුවල වෙබ් අඩවිවල ප්‍රසිද්ධ කිරීම සඳහා සියලුම බැංකුවලට අවශ්‍ය නියෝග කරන ලදී. මුදල් සමාගම් සහ කල්බදු මූල්‍යකරණ සමාගම්වල අභ්‍යන්තර අවදානම් ශ්‍රේණිගත කිරීමේ ආකෘති දියුණු කිරීම සහ කාලීනව සුදුසු ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට හැකිවන පරිදි අවදානම් හඳුනා ගැනීම සඳහා පූර්ව දැනුම් දීමේ පද්ධතියක් ක්‍රියාත්මක කිරීමත් සමඟ එම ආයතනවලට අදාළ නියාමන සහ අධීක්ෂණ රාමුව ද ශක්තිමත් කෙරිණි. මහ බැංකුව විසින් ගෙවීම් සහ පියවීම්වලට අදාළ යටිතල පහසුකම්වල කාර්යක්ෂමතාව වැඩි කිරීමට සහ විද්‍යුත් ගෙවීම් ක්‍රමයට ප්‍රවිෂ්ට වීම සඳහා පහසුකම් ඇති කිරීමට වසර තුළ දී නිසි ක්‍රියාමාර්ග ගන්නා ලදී.

ශ්‍රී ලංකාවේ මූල්‍ය අංශය, විවිධ ආයෝජන අංශවලට සහ දේශීය ආර්ථිකයේ මූල්‍ය අවශ්‍යතාවලට පහසුකම් සලසමින් සහ ආර්ථිකයේ වර්ධන ගමයතාවට

අනුබල දෙමින් ඉදිරියට ද එහි ක්‍රියාකාරී කාර්ය භාරය ඉටු කරනු ලැබීමට අපේක්ෂිතය. පහළ ගිය උද්ධමනය හා උද්ධමන අපේක්ෂාවන් සහ 2013 වසරේ දී හා 2014 වසරේ මුල් කාලයේ දී පැවැති ලිහිල් මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තිය හේතුවෙන් ණය වර්ධනය වේගවත් වනු ඇති අතර, කොටස් වෙළෙඳපොළ සහ බැඳුම්කර වෙළෙඳපොළ කාර්ය සාධනය ද වැඩි දියුණු වනු ඇතැයි අපේක්ෂිතය. ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය සම්බන්ධතා සහ සැලකිය යුතු ජාත්‍යන්තර නියෝජනයක් සහිත ශක්තිමත්, ක්‍රියාශීලී සහ ජාත්‍යන්තර වශයෙන් තරඟ කළ හැකි මූල්‍ය පද්ධතියක් ගොඩනැගීමේ අපේක්ෂාවෙන් යුතුව මූල්‍ය අංශය ඒකාබද්ධකරණය සඳහා වන ප්‍රධාන සැලැස්මක් මහ බැංකුව විසින් 2014 වසරේ මුල් භාගයේ දී ඉදිරිපත් කරන ලදී. මේ අතර, ඉදිරි වසරවල දී විදේශීය මූල්‍ය

8.1 සංඛ්‍යා සටහන ප්‍රධාන මූල්‍ය ආයතනවල සමස්ත වත්කම්

	2012 (අ)		2013 (ආ)	
	රුපියල් බිලියන	ප්‍රතිශතය	රුපියල් බිලියන	ප්‍රතිශතය
බැංකු අංශය	6,377.0	70.4	7,187.5	69.7
මහ බැංකුව	1,278.8	14.1	1,246.0	12.1
බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු	4,355.7	48.1	5,022.2	48.7
බලපත්‍රලාභී විශේෂිත බැංකු	742.5	8.2	919.3	8.9
තැන්පතු භාර ගන්නා අනෙකුත් මූල්‍ය ආයතන	621.2	6.9	756.4	7.3
බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම්	536.1	5.9	653.0	6.3
සමුපකාර ග්‍රාමීය බැංකු	77.2	0.9	94.9	0.9
සකසුරුවම් හා ණය ගනුදෙනු සමුපකාර සමිති	7.9	0.1	8.5	0.1
විශේෂිත මූල්‍ය ආයතන	310.4	3.4	375.9	3.6
විශේෂිත කල්බදු මූල්‍යකරණ සමාගම්	60.4	0.7	64.5	0.6
ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන්	160.4	1.8	213.6	2.1
කොටස් තැරැව්කරුවන්	10.8	0.1	10.3	0.1
ඒක භාර / ඒක භාර කළමනාකරණ සමාගම්	32.4	0.4	55.8	0.5
වෙළෙඳපොළ අතරමැදියන් (ඇ)	43.9	0.5	29.5	0.3
ව්‍යවසායක ප්‍රාග්ධන සමාගම්	2.5	0.0	2.3	0.0
ගිවිසුම්ගත ඉතිරි කිරීම් ආයතන	1,752.6	19.3	1,998.3	19.4
රක්ෂණ සමාගම්	307.0	3.4	360.4	3.5
සේවක අර්ථසාධක අරමුදල	1,144.4	12.6	1,300.0	12.6
සේවක භාරකාර අරමුදල	158.4	1.7	178.5	1.7
අනුමත විශ්‍රාම සහ අර්ථසාධක අරමුදල්	110.3	1.2	123.0	1.2
රාජ්‍ය සේවා අර්ථසාධක අරමුදල	32.9	0.4	36.4	0.4
එකතුව	9,061.2	100.0	10,318.0	100.0

(අ) සංශෝධිත මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව
 (ආ) තාවකාලික මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව
 (ඇ) වෙළෙඳපොළ අතරමැදියන් යටතේ ප්‍රාරක්ෂකයින්, ආන්තික සැපයුම්කරුවන් සහ ආයෝජන කළමනාකරුවන් ඇතුළත් වේ.

ආර්ථික වර්ධනය සහ මූල්‍ය අංශයේ ස්ථායීතාව සඳහා උපකාරීවන මූල්‍ය ආයතන ඒකාබද්ධකරණය

හැඳින්වීම

හිතකර, ශක්තිමත් සහ ස්ථායී මූල්‍ය අංශයක්, ආර්ථික වර්ධනය ප්‍රවර්ධනය කිරීමෙහි ලා ප්‍රධාන කාර්යය භාරයක් ඉටු කරනු ලබයි. වඩා ඉහළ නියාමනයක් සහ අධීක්ෂණයක් සහිත වියහැකි අවදානම්වලට මරොත්තු දියහැකි මූල්‍ය පද්ධතියක් පැවැතීම, මූල්‍ය පද්ධතියේ ස්ථායීතාව තහවුරු කිරීමට ඉවහල් වන අතර, එය රටෙහි ආර්ථික ස්ථායීතාව සඳහා ද දායක වනු ඇත. රටෙහි ඇතිවිය හැකි ආර්ථික වර්ධනය සඳහා පහසුකම් සැලසීමට සහ මූල්‍ය පද්ධතියේ ස්ථායීතාව සහතික කිරීමට ඉවහල් වන ශක්තිමත් මූල්‍ය අංශයක් ඇති කිරීම සඳහා මූල්‍ය ආයතනයන්හි සිදුවන අත්පත් කරගැනීම්, ඒකාබද්ධ කිරීම්, බද්ධ ව්‍යාපාරකරණය, සමාගම් සංයුක්තකරණය සහ උපායමාර්ගික සම්මුතීන් යනාදී ආයතන ඒකාබද්ධකරණ ක්‍රියාවලීන් දායක කරගත හැක. රටවල් තුළ සහ රටවල් අතර සිදුවන මූල්‍ය ආයතන ඒකාබද්ධ කිරීම් තුළින් ඇතිවන ප්‍රතිලාභ නිසා, මූල්‍ය ආයතන ඒකාබද්ධකරණය බොහොමයක් රටවල මූල්‍ය අංශයේ සැලකිය යුතු අංගයක් වී ඇත. තාක්ෂණික දියුණුවත් සමඟ මූල්‍ය අංශ තුළ පාලන රීති සහ සීමාවන් ලිහිල් කිරීම, එම රටවල් තුළ මූල්‍ය ආයතන ඒකාබද්ධවීම තවදුරටත් දිරිමත් කිරීමට හේතු වී ඇති අතර, මෑතකාලීන ගෝලීය අර්බුදකාරී තත්ත්වයන්ට පසුව පැනවූ දැඩි නෛතික අවශ්‍යතාවයන් ද, කුඩා ආයතන අතර ඒකාබද්ධවීමේ ප්‍රවණතාවය තවදුරටත් වැඩි කිරීමට ඉවහල් වී ඇත.

මූල්‍ය ආයතන ඒකාබද්ධවීමේ ක්‍රියාවලිය තුළින් ලැබෙන ප්‍රතිලාභ සහ ඉඩ ප්‍රස්ථා හේතුවෙන්, මූල්‍ය පද්ධතියේ ස්ථායීතාව සහ මූල්‍ය ආයතනවල කාර්ය සාධනය වඩාත් ශක්තිමත් වනු ඇත. ඒකාබද්ධකරණය මූල්‍ය ආයතන සහ ඒවායේ කාර්ය සාධනය පෘථුල කර ගැනීමටත්, පරිමාණානුකූල පිරිමැසුම් සහ පුළුල් අවකාශ මාර්ගයෙන් ඒවා වඩා තරගකාරී තත්ත්වයකට පත් කර ගැනීමටත් ඉඩ ප්‍රස්ථාව ලබා දෙනු ඇත. ඒකාබද්ධකරණයෙහි ප්‍රතිඵලයක් වන සහක්‍රියාව තුළින් ආයතනික ආදායම් මට්ටම් ඉහළ යාම මෙන්ම සේවා සැපයුම්හි පිරිවැය අවම වීමක් සිදුවන හෙයින්, එය කොටස්කරුවන්ගේ වටිනාකම ඵලදායී ලෙස ඉහළ නැංවීමට ඉවහල් වේ. මූල්‍ය ආයතන ඒකාබද්ධකරණය, විවිධ නිෂ්පාදන සහ සේවා තුළ ව්‍යාපාර විවිධාංගීකරණයට, වෙළෙඳපොළ භූගෝලීය වශයෙන් ව්‍යාප්ත කරවීමට සහ විශාල ආයතනවලට ඉතා දියුණු නවීන අවදානම් කළමනාකරණ මූලාශ්‍රවල ආයෝජනය කිරීම සඳහා හැකියාව ලබාදීමට දායක විය හැකි බැවින්, මූල්‍ය ආයතන ඒකාබද්ධකරණය අවදානම්

අවම කර ගැනීමට පිටුවහලක් වනු ඇත. එමෙන්ම, ඒකාබද්ධකරණයෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, ශක්තිමත් මූල්‍ය ආයතන ස්ථාපනය වීමෙන් ආර්ථිකයෙහි ආයෝජන අවශ්‍යතාවන් සපුරාලීම සඳහා සමහර මූල්‍ය ආයතනවලට අන්තර්ජාතික වශයෙන් අරමුදල් උත්පාදනය කරගැනීමට ද ඉඩ ප්‍රස්ථාව සලසනු ඇත.

බොහොමයක් නැගී එන වෙළෙඳපොළ ආර්ථිකයන් තම මූල්‍ය අංශ නැවත සකස් කිරීම සඳහා සැලසුම් ක්‍රියාත්මක කළ අතර, එවැනි බොහෝ වැඩසටහන් මූල්‍ය අංශය ශක්තිමත් කිරීමේ අරමුණින් දියත් කළ මූල්‍ය ආයතන ඒකාබද්ධ කිරීමේ වැඩපිළිවෙල සඳහා ප්‍රමුඛතාවයක් ලබා දී ඇත. 2014 වසරේ දී ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික අයවැය ප්‍රතිපත්තිය තුළින් ද ආර්ථික වර්ධනයට සහාය වීම සහ මූල්‍ය අංශයේ ස්ථායීතාව පවත්වා ගැනීම සඳහා මූල්‍ය අංශය ඒකාබද්ධ කිරීමේ අවශ්‍යතාවය අවධාරණය කරන ලදී. ඒ අනුව, මූල්‍ය ආයතන ඒකාබද්ධකරණය සඳහා අවශ්‍ය බදු සහන ලබා දීමට ද යෝජනය. එසේම, මහ බැංකුව විසින් ඒකාබද්ධකරණ ක්‍රියාවලිය සහ සුදුසු ඒකාබද්ධ ක්‍රමවේද ඇතුළත් ආයතන ඒකාබද්ධ කිරීමේ ප්‍රධාන සැලසුමක්, වඩා ස්ථායී සහ අන්තර්ජාතික ලෙස තරගකාරී මූල්‍ය පද්ධතියක් ප්‍රවර්ධනය කිරීමේ අරමුණින් 2014 වසරෙහි මූලදීම එළිදක්වන ලදී.

ලෝකයේ අනෙකුත් රටවල සිදු වූ මූල්‍ය ආයතන ඒකාබද්ධකරණය

මෑතකාලීන දශකවල, ලෝකයේ බොහෝ රටවල මූල්‍ය ආයතන ඒකාබද්ධකරණය ඒවායේ මූල්‍ය අංශයන්හි කැපී පෙනෙන අංගයක් විය. ඇමරිකා එක්සත් ජනපදය වැනි දියුණු ආර්ථිකයන්හි මෙන්ම, සමහර මධ්‍යම යුරෝපීය රටවල සහ ලතින් ඇමෙරිකානු රටවල ද විශේෂයෙන් ම ගෝලීයව තරගකාරීත්වය වැඩි කිරීමේ අරමුණින් මූල්‍ය ආයතන ඒකාබද්ධකරණය සිදු වී ඇති අතර, ඒවා වෙළෙඳපොළ මත පදනම් වූ මූල්‍ය ආයතන ඒකාබද්ධකරණයන් වේ. සිංගප්පූරුව සහ හොංකොං වැනි ආර්ථිකවල ද ඔවුන්ගේ තරගකාරීත්වය වර්ධනය කිරීමේ අරමුණින් බලධාරීන් විසින් ඒවායේ මූල්‍ය ආයතන ඒකාබද්ධකරණය සඳහා අනුබල දී ඇත. සිංගප්පූරුව ආසියාවෙහි මූල්‍ය කේන්ද්‍රස්ථානයක් කිරීම සඳහා ශක්තිමත් බැංකු කිහිපයක් ගොඩනැගීම පදනම් කර ගනිමින් එහි මූල්‍ය අංශයේ ඒකාබද්ධකරණ වැඩසටහන මූලිකව ම ප්‍රවර්ධනය කරන ලදී. දේශීය මෙන්ම විදේශීය තරගකරුවන්ගේ වැඩිවන තරගකාරීත්වය, හොංකොංහි බැංකු අංශය ඒකාබද්ධකරණය කරා යොමු කරන ලදී. සිංගප්පූරුවේ සහ හොංකොංහි බලධාරීන් ඒකාබද්ධකරණයට අනුබල

දීම හා නිසි දිරි දීමනා ලබාදීම සිදු කළ ද, එම මූල්‍ය අංශවල ව්‍යුහය වෙළෙඳපොළ බලවේගයන් විසින් තීරණය කිරීමට ඉඩප්‍රස්ථාව ලබා දෙන ලදී. තායිවානයේ කුඩා ආයතන බොහොමයකින් සැදුම්ලත් බණ්ඩනය වූ මූල්‍ය සේවා කර්මාන්තය නිසා තායිවාන් බැංකුවලට ගෝලීය වෙළෙඳපොළෙහි තරග කිරීමට අපහසු වූ බැවින්, තායිවානය තම බැංකු අංශය ඒකාබද්ධකරණය කරා යොමු කරවන ලදී. ඉහළ ස්ථාවර පිරිවැය සහිත කුඩා බැංකු විශාල ප්‍රමාණයක් පැවතීම, නයිජීරියානු බැංකුවල ඒකාබද්ධකරණය සහ ප්‍රතිස්ථාපනය අත්‍යවශ්‍ය පියවරයන් බවට පත් කරන ලදී. ඉන්දියාව ද අන්තර්ජාතික සම ආයතන සමඟ තරග කිරීමට හැකි විශාල බැංකුවල අවශ්‍යතාව හඳුනා ගැනීමත් සමඟ එහි බැංකු අංශය ඒකාබද්ධ වීමේ අවශ්‍යතාව හඳුනාගෙන තිබේ.

බොහෝ නැගී එන වෙළෙඳපොළ ආර්ථිකයන්හි, විශේෂයෙන්ම අර්බුදවලට මුහුණ පෑ ආසියානු ආර්ථිකවල, මූල්‍ය අර්බුද විසඳීමේ ක්‍රමෝපායක් සහ කම්පනයන් දරා ගැනීමට ප්‍රමාණවත් අතිරික්තයන් සහිත ශක්තිමත් මූල්‍ය පද්ධතියක් නිර්මාණය කිරීමේ අරමුණින් බලධාරීන් විසින් මූල්‍ය අංශයේ ඒකාබද්ධ වීම ආරම්භ කිරීම සහ ක්‍රියාත්මක කිරීම සිදු කරන ලදී. උදාහරණයක් වශයෙන්, 1990 දශකයේ අග භාගයේ ආසියානු මූල්‍ය අර්බුදයේ අතිතකර ප්‍රතිඵලවලින් පසු ඉන්දුනීසියාව, තායිලන්තය සහ කොරියාව තම ආර්ථිකයන්හි මූල්‍ය අංශවල පරිණාමය, මූල්‍ය ආයතන ප්‍රතිස්ථාපනය, සකස් කිරීම සහ නැවත ආරම්භ කිරීම සඳහා යොමු විය. මෙම රටවල රජයන් ආසියාතික අර්බුදයෙන් හානි වූ කුඩා සහ කුටුම්භයන්ට අයත් වූ බොහෝ මූල්‍ය ආයතනවල ප්‍රාග්ධන සහ මූල්‍ය ශක්තියට ශක්තිමත් කර ගැනීම අරමුණු කර ගනිමින් ඒකාබද්ධකරණ ක්‍රියාවලියෙහි ප්‍රධාන කාර්ය භාරයක් සිදු කරන ලදී. ආසියානු මූල්‍ය අර්බුදයේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, මන්දගාමී වූ ආර්ථික කටයුතු නිසා මැලේසියාවේ මුදල් සමාගම් අංශය දුබල විය. මේ හේතුවෙන්, මුදල් සමාගම් අංශය ශක්තිමත් කිරීමේ පියවරක් ලෙස මැලේසියානු බලධාරීන් මූල්‍ය අංශය ප්‍රතිස්ථාපනය කිරීමේ සැලැස්ම මූලිකව ම ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. මූල්‍ය අංශයේ ඒකාබද්ධකරණ ක්‍රියාවලියේ ප්‍රගතියන් සමඟ, පසුකාලීනව මැලේසියාවෙහි සියලුම මුදල් සමාගම්, බැංකු විසින් පවරා ගන්නා ලදී.

ඒකාබද්ධකරණයේ පසු කාලීන කාර්ය සාධනය

ඒකාබද්ධකරණ ක්‍රියාවලිය අනුගමනය කිරීම තුළින් බොහෝ සංවර්ධිත මෙන්ම සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල මූල්‍ය පද්ධතියේ ඉහළ කාර්ය සාධනයක් ළඟාකරගෙන ඇත. උදාහරණයක් ලෙස, මූල්‍ය අංශයේ ඒකාබද්ධකරණයන් සමඟ ඇති වූ, පුළුල් පරාසයක් තුළ පාරිභෝගික මූල්‍ය නිෂ්පාදන සහ සේවා සපයන ජර්මනියේ සහ ජපානයේ විශ්ව බැංකු, එම රටවල කාර්මික දියුණුව සහ ආර්ථික වර්ධනය ප්‍රවර්ධනයට වාසිසහගත ලෙස බලපා තිබේ.

තව ද කොරියාව, මැලේසියාව, තායිලන්තය සහ සිංගප්පූරුව වැනි රටවල මූල්‍ය අංශයේ ඒකාබද්ධවීම්, අඩු අක්‍රීය වත්කම් සහිත ශක්තිමත් ප්‍රාග්ධන තත්ත්වයකින් යුත් මනා ලාභාංශ උපයන මූල්‍ය ආයතන ගොඩනැගීමට හේතු වී ඇත. සිංගප්පූරුවෙහි මූල්‍ය පද්ධතියේ ඒකාබද්ධකරණයෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, ඇති වූ කම්පනයන්ට ඔරොත්තු දිය හැකි ශක්තිමත් මූල්‍ය පද්ධතියක් ගොඩනැගුණු අතර, ආර්ථික වර්ධනයට සුවිශේෂී දායකත්වයක් ලබා දී ඇත. එය වර්තමානයේ ගනුදෙනු සහ ආයෝජන සඳහා මූල්‍ය ආයතන විසින් දේශීයව, ප්‍රාදේශීයව මෙන් ම ජාත්‍යන්තර වශයෙන් අරමුදල් සේවා සැපයීම මෙයට සාක්ෂි දරයි. වර්තමානයේ සිංගප්පූරුව ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය කේන්ද්‍රස්ථාන අතරින් ප්‍රමුඛ ස්ථානයක් ගන්නා අතර, සිංගප්පූරුවේ දේශීය බැංකු පද්ධති තුන ලෝකයේ ඉහළම බැංකු 500 අතරට පත්ව ඇත. විවිධ ආර්ථික නියෝජිතයන්ගේ අවශ්‍යතාවන්ට ගැලපෙන පරිදි වඩාත් පුළුල් පරාසයක මූල්‍ය නිෂ්පාදන සපයමින්, ව්‍යාපාරික අවදානම් අවශෝෂණය කර ගැනීමේ ඉහළ හැකියාවන්, ශක්තිමත් සහ මනාව ප්‍රාග්ධනීකරණය වූ බැංකුවලට ආර්ථික වර්ධනයට දායක වීමට තිබෙන වැඩි ඉඩකඩක් නිසා මූල්‍ය අංශ ඒකාබද්ධ කිරීමෙන් පසුව මැලේසියාවට ද වඩා ඉහළ ආර්ථික වර්ධනයක් ළඟා කර ගැනීමට හැකි වී ඇත.

ශ්‍රී ලංකාවේ මූල්‍ය අංශයෙහි ඒකාබද්ධකරණය

ආර්ථිකයේ විවිධ අංශයන් සඳහා අරමුදල්, පියවීම් පහසුකම් සහ පවත්නා අනෙකුත් අදාළ පහසුකම් නිර්මාණය කිරීම මගින්, මෑත වසරවල දක්නට ලැබුණු ආර්ථිකයේ වේගවත් වර්ධනය සඳහා ශ්‍රී ලංකාවේ මූල්‍ය අංශය අවශ්‍ය පහසුකම් සපයන ලදී. ඉහළ මධ්‍යම ආදායමක් උපයන රටක් බවට පත්වීම සඳහා අවශ්‍යවන වර්ධන ගම්‍යතාව පවත්වා ගැනීම සඳහා ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් ව්‍යාප්ත කිරීමට අවශ්‍ය අරමුදල් සහ අනෙකුත් පහසුකම් සැපයීමට මූල්‍ය අංශයට හැකි විය යුතුය. මේ සඳහා බැංකු, මුදල් සමාගම් සහ කල්බදුකරණ මූල්‍ය සමාගම් ද ඇතුළුව සියලුම අනෙකුත් මූල්‍ය ආයතන කාර්යඵල සාධක දර්ශක, වත්කම් පදනම් සහ කම්පනවලට ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව යනාදියෙන් ශක්තිමත් විය යුතුය. ඊට අමතරව, ගෝලීයකරණය වූ ආර්ථිකයක් තුළ, විදේශ රටවල ශාඛා ස්ථාපනය තුළින්, දේශීය බැංකු සඳහා විදේශීය වෙළෙඳපොළ තුළ අරමුදල් රැස්කිරීමේ අවස්ථාව උදාකර දෙනු ලැබේ. එම නිසා තවදුරටත් දේශීය මූල්‍ය පද්ධතියේ ස්ථායීතාව ශක්තිමත් කිරීම සහ රටේ අපේක්ෂිත ආර්ථික වර්ධනයට පහසුකම් සැපයීමට හැකිවන බැංකු සහ බැංකු නොවන මූල්‍ය ආයතන අංශයක් නිර්මාණය කිරීමේ අරමුණ ඇතිව, ශ්‍රී ලංකාවෙහි මූල්‍ය අංශය ඒකාබද්ධකරණය පූර්ව ක්‍රියාමාර්ගයක් ලෙස ප්‍රවර්ධනය කෙරෙමින් පවතී. මූල්‍ය ආයතනවල නියාමක වශයෙන් මහ බැංකුව, ඒකාබද්ධකරණය එම ආයතනවල උපාය මාර්ගික සැලැස්මෙහි අංගයක් ලෙස සැලකීම තුළින්, මෙහෙයුම් කටයුතුවලට අදාළ නව තාක්ෂණය සහ කළමනාකරණ පද්ධති වැඩි දියුණු කිරීමට

සහ අවශ්‍ය නිපුණතා ආකර්ෂණය කර ගැනීමට උනන්දු කරනු ලැබේ.

වඩාත් ශක්තිමත් මූල්‍ය අංශයක් නිර්මාණය කිරීම ඒකාබද්ධකරණ ක්‍රියාවලිය තුළින් අපේක්ෂා කෙරේ. ඒ තුළින් වත්කම් පදනම රුපියල් ට්‍රිලියන 1 ක් හෝ ඊට වැඩි ප්‍රමාණයකින් යුතු බැංකු කිහිපයක් ඇතුළත් ශක්තිමත් ශේෂපත්‍රයක් සහිත බැංකු අංශයක් ගොඩනැගීමට අපේක්ෂිතය. එමෙන්ම, ශක්තිමත්, කුඩා ප්‍රමාණයකින් සමන්විත වූ (වර්තමාන ප්‍රමාණයෙන් තුනෙන් එකක් පමණ), මහ බැංකුවේ අධීක්ෂණ සහ නියාමන රාමුවට පූර්ණ වශයෙන් අනුකූල වූ බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් සහ විශේෂිත කල්බදු මූල්‍යකරණ සමාගම් අංශයක් ස්ථාපිත කෙරේ. ඒකාබද්ධකරණ ක්‍රියාවලිය සාර්ථක කර ගැනීම සඳහා මහ බැංකුව විසින් එහි ප්‍රගතිය අඛණ්ඩව අධීක්ෂණය කිරීමත්, අදාළ පාර්ශවයන් සමඟ අන්තර් ක්‍රියාකාරිත්වය අඛණ්ඩව පවත්වා ගැනීමත් සිදු කෙරෙනු ඇත. වේගවත්, ඵලදායී සහ කම්පනයන්ට ඔරොත්තු

දිය හැකි මූල්‍ය අංශයක් ශ්‍රී ලංකාවෙහි ගොඩනැගීම මෙහි මූලිකතම අරමුණ වේ.

මූලාශ්‍ර:
Amel D., Barnes C., Panetta Fabio & Salleo Carmello, (2002), "Consolidation and Efficiency in the Financial Sector; A review of international evidence", Journal of Banking and Finance, Volume 28.
Bank for International Settlements, (2001), "The banking industry in the emerging market economies; competition, consolidation, and systemic stability", BIS papers no. 4.
Group of Ten (2001), "Report on Consolidation in the Financial Sector", Basel.
International Monetary Fund, (2001), "International Capital Markets - Developments, Prospects, and Key Policy Issues", World Economic and Financial Surveys.
Stijn C., (2009), "Competition in the Financial Sector: Overview of Competition Policies", IMF Working Paper (WP/09/45).
Sufiyan F., (2006), "The Efficiency Effects of Bank Mergers and Acquisitions: A Non-Stochastic Window Event Analysis Approach", Chulalongkorn Journal of Economics.
www.bnm.gov
www.federalreserve.gov

ආයතන ද ආර්ථික ක්‍රියාකාරිත්වයෙහි විශාල කාර්ය භාරයක් සිදු කිරීමට අපේක්ෂිතය. මූල්‍ය අංශයේ සිදු කිරීමට අපේක්ෂිත මෙම පරිවර්තනය සඳහා පහසුකම් සැලසීමට බාසල් III සම්මුතියේ ප්‍රමිතීන් සමඟ මූල්‍ය අංශයේ නියාමන සහ අධීක්ෂණ රාමුව තවදුරටත් ශක්තිමත් කරනු ඇත. තවද, මූල්‍ය ස්ථායීතාවට ඇතිවිය හැකි අවදානම් අවම කිරීම සඳහා ශක්තිමත් සාංගමික යහපාලනය සහ අවදානම් කළමනාකරණ ප්‍රමිතීන් මූල්‍ය ආයතන තුළ යාවත්කාලීන කරනු ලබන අතර, සුදුසු අනාවරණ පරිවරණ ක්‍රියාත්මක කිරීම ප්‍රවර්ධනය කරනු ඇත. විශේෂයෙන්ම සාංගමික බැඳුම්කර වෙළෙඳපොළ වැනි මූල්‍ය වෙළෙඳපොළවල් ශක්තිමත් කිරීමේ සහ පුළුල් කිරීමේ අදහසින් පියවර රාශියක් ද ගෙන ඇති අතර, එමගින් රටේ වර්ධන අපේක්ෂාවන් ඉහළ නැංවීමේදී ප්‍රධාන කාර්ය භාරයක් මූල්‍ය අංශය විසින් සිදු කිරීමට හැකිවන පරිදි ඊට අවශ්‍ය පහසුකම් සලසනු ඇත.

ඉල්ලුමේ පහළ යාම සහ 2012 ඔක්තෝබර් මාසයේ පමණ සිට ලෝක වෙළෙඳපොළේ රත්රන් මිල ගණන් සීඝ්‍ර ලෙස පහළ යාම හේතුවෙන් බැංකුවල උකස් ණය සම්බන්ධව සිදු වූ සංකෝචනය යනාදියේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, 2013 වසරේ දී බැංකු ආයතන විසින් පෞද්ගලික අංශයට ලබාදුන් ණය මන්දගාමී ලෙස වර්ධනය වූ අතර, එය වසර තුළ දී බැංකු ආයතනවල වත්කම්වල වර්ධනය මන්දගාමී වීමට හේතු විය. තවද, බලපත්‍රලාභී විශේෂිත බැංකු 9 ක් සහ බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු 12 ක් ඇතුළත් දේශීය බැංකු 21 කින් සහ විදේශීය බැංකු ශාඛා 12 කින් යුතු බලපත්‍රලාභී බැංකු 33 කින් සමන්විත බැංකු අංශය, 2013 වසරේදී ද ප්‍රසාරණය වූ අතරම, එය රටේ ආර්ථික ක්‍රියාකාරිත්වයේ වර්ධනයට ද අඛණ්ඩව පහසුකම් සලසනු ලැබීය.

8.2 මූල්‍ය ආයතනවල ක්‍රියාකාරිත්වය

බැංකු අංශය

ප්‍රමාණවත් ද්‍රවශීලතා අවරෝධක සහිතව හිතකර මට්ටමක බැංකු ආයතන තුළ පවත්වාගෙන යනු ලැබූ ප්‍රාග්ධනය සමඟ බැංකු අංශය ශක්තිමත්ව පැවතුණි. 2012 වසරේ පවත්වාගෙන යනු ලැබූ දැඩි මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාදාමයේ පසුකාලීන බලපෑම්, විශේෂයෙන්ම වසරේ මුල් කාලය තුළ දී වෙළෙඳාම ආශ්‍රිත ක්‍රියාකාරකම්වල සිදු වූ විදේශීය

ව්‍යාපාර වර්ධනය

ව්‍යාප්තිය: මූල්‍ය පහසුකම් සඳහා ඇති ප්‍රවේශය වර්ධනය කරමින්, බැංකු අංශයේ ශාඛා ජාලය 2013 වසරේ දී තවදුරටත් ව්‍යාප්ත විය. 2013 වසර තුළ දී බැංකු ශාඛා 89 ක් (සීඝ්‍ර ඉතිරි කිරීම් ඒකක ඇතුළුව) සහ ස්වයංක්‍රීය ටෙලර් යන්ත්‍ර 123 ක් අලුතින් එකතු වීමත් සමඟ බැංකු ජාලය තවදුරටත් ව්‍යාප්ත විය. මේ අතුරින්, ශාඛා 71 ක් සහ ස්වයංක්‍රීය ටෙලර් යන්ත්‍ර 95 ක් බස්නාහිර පළාතෙන් පිටත ස්ථාපිත කරනු ලැබීය. මේ අනුව, 2013 වසර අවසානයේ දී බැංකු අංශය ශාඛා 6,487 ක් සහ ස්වයංක්‍රීය ටෙලර් යන්ත්‍ර 2,538 ක් සහිතව ක්‍රියාත්මක විය.

8.2 සංඛ්‍යා සටහන		බැංකු සහ බැංකු ශාඛා ව්‍යාප්තිය	
වර්ගීකරණය	2012 අවසානය (අ)	2013 අවසානයට (ආ)	
බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු			
i. මුළු බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු සංඛ්‍යාව	24	24	
දේශීය බැංකු	12	12	
විදේශීය බැංකු	12	12	
ii. මුළු බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු ශාඛා සහ අනෙකුත් සේවා සපයන මධ්‍යස්ථාන සංඛ්‍යාව	5,586	5,667	
ශාඛා (ඇ)	2,730	2,803	
දේශීය බැංකු ශාඛා	2,510	2,582	
විදේශීය බැංකු ශාඛා	220	221	
ශිෂ්‍ය ඉතුරුම් ඒකක සහ අනෙකුත් සේවා සපයන මධ්‍යස්ථාන	2,856	2,864	
ස්වයංක්‍රීය ටෙලර් යන්ත්‍ර	2,235	2,358	
බලපත්‍රලාභී විශේෂිත බැංකු			
i. මුළු බලපත්‍රලාභී විශේෂිත බැංකු සංඛ්‍යාව	9	9	
ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන බැංකු	1	1	
ජාතික මට්ටමේ ඉතිරිකිරීමේ බැංකු	2	2	
දිගුකාලීන ණය දෙන ආයතන	2	2	
නිවාස ණය ආයතන	2	2	
පෞද්ගලික ඉතිරිකිරීම් සහ සංවර්ධන බැංකු	2	2	
ii. මුළු බලපත්‍රලාභී විශේෂිත බැංකු ශාඛා සහ අනෙකුත් සේවා සපයන මධ්‍යස්ථාන සංඛ්‍යාව	812	820	
ශාඛා (ඇ)	637	645	
ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන බැංකු	254	255	
ජාතික මට්ටමේ ඉතිරිකිරීමේ බැංකු	220	223	
දිගුකාලීන ණය දෙන ආයතන	27	28	
නිවාස ණය ආයතන	47	49	
පෞද්ගලික ඉතිරිකිරීම් සහ සංවර්ධන බැංකු	89	90	
ශිෂ්‍ය ඉතුරුම් ඒකක සහ අනෙකුත් සේවා සපයන මධ්‍යස්ථාන	175	175	
ස්වයංක්‍රීය ටෙලර් යන්ත්‍ර	180	180	
මුළු බැංකු ශාඛා සහ අනෙකුත් සේවා සපයන මධ්‍යස්ථාන සංඛ්‍යාව	6,398	6,487	
මුළු ස්වයංක්‍රීය ටෙලර් යන්ත්‍ර සංඛ්‍යාව	2,415	2,538	
විද්‍යුත් අරමුදල් සම්ප්‍රේෂණ සේවා පහසුකම් සපයන මුළු අලෙවි මධ්‍යස්ථාන සංඛ්‍යාව	27,689	27,955	
බැංකු සහත්වය : ජනගහනයෙන් පුද්ගලයින් 100,000 ක් සඳහා බැංකු ශාඛා ගණන	16.5	16.8	

(අ) සංශෝධිත (ආ) තාවකාලික (ඇ) 2013 ජනවාරි 01 දින සිට ශිෂ්‍ය ඉතුරුම් ඒකක හැර අනෙකුත් ව්‍යාප්ති කාර්යාල බැංකු ශාඛා ලෙස සැලකීමක් සමඟ බැංකු අංශයේ සියලුම ව්‍යාප්ති කාර්යාල, ශාඛා සහ ශිෂ්‍ය ඉතුරුම් ඒකක ලෙස වර්ග දෙකක් යටතේ වර්ගීකරණය කරනු ලැබ ඇත.

8.3 සංඛ්‍යා සටහන		බැංකු අංශයෙහි වත්කම් සහ වගකීම් සංයුතිය				
අයිතමය	2012 (අ)		2013 (ආ)		වෙනස (%)	
	රුපියල් බිලියන	ප්‍රතිශතය	රුපියල් බිලියන	ප්‍රතිශතය	2012	2013 (ආ)
වත්කම්						
ණය සහ අත්තිකාරම්	3,149	61.8	3,427	57.7	21.1	8.8
ආයෝජන	1,218	23.9	1,695	28.5	15.2	39.2
වෙනත් (ඇ)	731	14.3	820	13.8	23.1	12.2
වගකීම්						
තැන්පතු	3,625	71.1	4,170	70.2	18.0	15.0
ණය ගැනුම්	804	15.8	1,015	17.1	26.6	26.2
ප්‍රාග්ධන අරමුදල්	436	8.5	490	8.2	17.5	12.3
වෙනත්	233	4.6	267	4.5	34.2	14.8
මුළු වත්කම්/වගකීම්	5,098	100.0	5,942	100.0	19.9	16.5

(අ) සංශෝධිත (ආ) තාවකාලික (ඇ) මුදල් හා බැංකු ශේෂයන්, ස්ථාපනයන්, ප්‍රති විකුණුම් ගිවිසුම් සහ ස්ථාවර වත්කම් ඇතුළත් වේ.

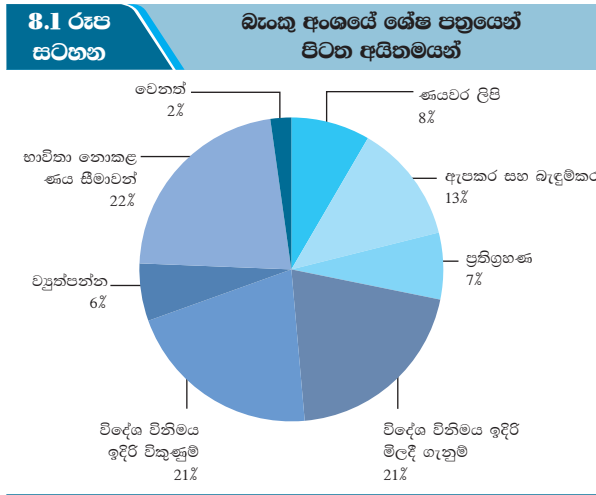
විමේ ප්‍රතිශතය 2012 වසරේ දී පැවැති සියයට 21.1 ට සාපේක්ෂව 2013 වසරේ දී සියයට 8.8 ක් දක්වා පහත වැටීම හේතුවෙන්, මුළු වත්කම් සඳහා ණය සහ අත්තිකාරම්වල දායකත්වය, 2012 වසර අගදී පැවැති සියයට 61.8 සිට 2013 වසර අවසානය වනවිට සියයට 57.7 ක් දක්වා පහත වැටුණි. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, බැංකු අංශයේ අරමුදල් ආයෝජන කටයුතුවලට යෙදවීම හේතුවෙන් සමස්ත වත්කම්වලට ආයෝජනවල දායකත්වය, 2012 වසරේ දී පැවැති සියයට 23.9 සිට 2013 වසරේ දී සියයට 28.5 ක් දක්වා වර්ධනය විය. රජයේ සුරැකුම්පත්වල ආයෝජනයෙහි වැඩිවීම, 2013 වසර තුළ දී සමස්ත ආයෝජන වැඩිවීමට විශාල වශයෙන් දායක විය.

2013 වසරේ දී, ණය වැඩිවීම කෙරෙහි මූලික වශයෙන්ම, ආර්ථික කටයුතුවල ප්‍රධාන අංශ පහකට ලබාදුන් ණය ප්‍රමාණය වැඩිවීම හේතුවිය. ඒ අනුව, ඉදිකිරීම් (සියයට 26), වෙළෙඳාම (සියයට 21), යටිතල පහසුකම් (සියයට 20), නිෂ්පාදන (සියයට 17) සහ ප්‍රවාහන (සියයට 11) යන අංශ වෙත ලබාදුන් ණය වර්ධනය, සමස්ත ණයෙහි සිදු වූ වැඩිවීමට හේතු විය. (ණය වර්ධනය සඳහා එම අංශයන්ගේ දායකත්වය වරහන් තුළ දක්වා ඇත). කෙසේ වෙතත්, 2013 වසරේ දී බැංකු අංශයෙන් පරිභෝජන කටයුතුවලට අදාළ ක්‍රියාකාරකම් සඳහා වූ ණය, සමස්ත ණය වර්ධනයට සාමාන්‍යමය දායකත්වයක් දක්වන ලදී.

වත්කම් සහ වගකීම්

වත්කම්: බැංකු අංශයේ සමස්ත වත්කම් ප්‍රමාණය රුපියල් ට්‍රිලියන 5.9 ක් දක්වා සියයට 16.5 ක වාර්ෂික වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළ අතර, 2012 වසරේ දී එය සියයට 19.9 ක වර්ධනයක් පෙන්වීය. ණය වර්ධනය

වගකීම්: තැන්පතු අඛණ්ඩව බැංකු අංශයේ ප්‍රධාන අරමුදල් ප්‍රභවය වූ අතර, එය 2013 වසර අවසානයට සමස්ත වගකීම්වලින් සියයට 70.2 ක දායකත්වයක් දැරීය. එම තත්ත්වය තුළින් ඇති වූ අරමුදල් පරතරය පියවීමට

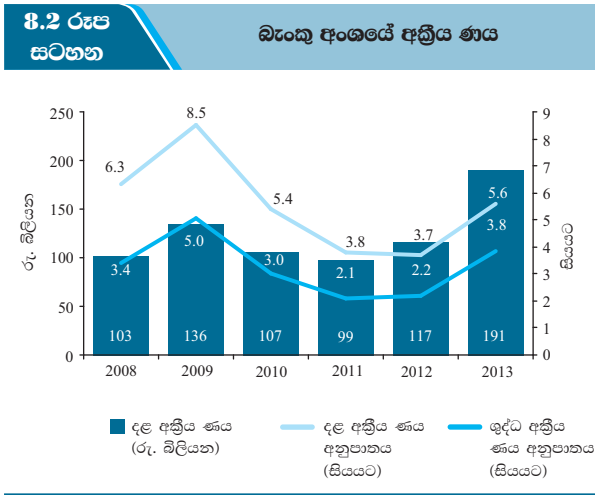

ගනු ලැබූ ණයවල ආයතනත්වය, මුළු අරමුදල් ප්‍රභවයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස ගත්විට එය 2012 වසරේ දී පැවැති සියයට 15.8 සිට 2013 වසරේ දී සියයට 17.1 ක් දක්වා වර්ධනය විය. එසේ වුවද, තැන්පතු සහ ණයගැනීම්හි වාර්ෂික වැඩිවීමේ ප්‍රතිඵලයක්, 2012 වසර අවසානයට පැවැති පිළිවෙලින් සියයට 18 සහ සියයට 26.6 සිට 2013 වසර අවසානයේ දී සියයට 15 ක් සහ සියයට 26.2 ක් දක්වා පහළ වැටුණි. විදේශීය මූලාශ්‍රයන්ගෙන් ගනු ලැබූ ණය එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 1,618 කින් ඉහළ යාම හේතුවෙන්, සමස්ත ණය ගැනීම්වලට විදේශීය මූලාශ්‍රයන්ගේ ආයතනත්වය, 2012 වසරේ දී පැවැති සියයට 54.8 ට සාපේක්ෂව 2013 වසරේ දී සියයට 64.6 ක් දක්වා වර්ධනය විය.

ශේෂ පත්‍ර නොවන අනාවරණයන්: ශේෂ පත්‍ර නොවන අනාවරණයන්, 2012 වසරේ දී සියයට 7 ක වර්ධනයක් පෙන්වූ අතර, 2013 වසරේ දී එය සියයට 13.9 කින් වර්ධනය විය. 2013 වසර තුළ දී භාවිතා නොකළ ණය සීමා, චුද්‍රත්පත්ත උපකරණ සහ විදේශ විනිමය ආශ්‍රිත අනාවරණවල (විදේශ විනිමය විකුණුම් සහ මිලදී ගැනීම් ඇතුළත්ව) ඉහළ යාම මෙයට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. තව ද, විදේශ විනිමය ආශ්‍රිත අනාවරණ සහ භාවිතා නොකළ ණය සීමාවන්, 2013 වසර අවසානයට සමස්ත ශේෂ පත්‍ර නොවන අනාවරණවල ප්‍රතිශතයක් ලෙස ගත්විට, ඒවා පිළිවෙලින් සියයට 41.3 ක් සහ සියයට 22.2 ක් විය.

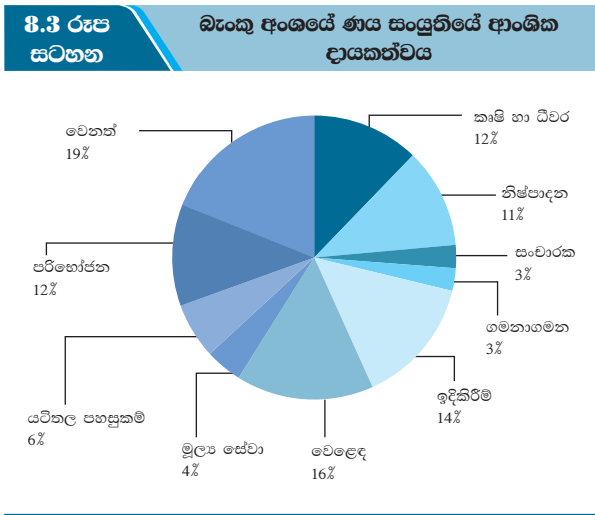
අවදානම් කළමනාකරණය

ණය අවදානම: වසර තුළ දී අක්‍රීය ණයවල වර්ධනයක් සිදු වුව ද, ප්‍රාග්ධනය ලෙස ප්‍රමාණවත් තරම් සම්පත් පැවැතීම හේතුවෙන් 2013 වසර තුළ දී බැංකු අංශයේ ණය අවදානම කළමනාකරණය කළ හැකි මට්ටමක පැවතුණි. බැංකු අංශයේ ණය වර්ධනය, 2012 වසරේ දී පැවැති සියයට 21.1 (රුපියල් බිලියන 548)

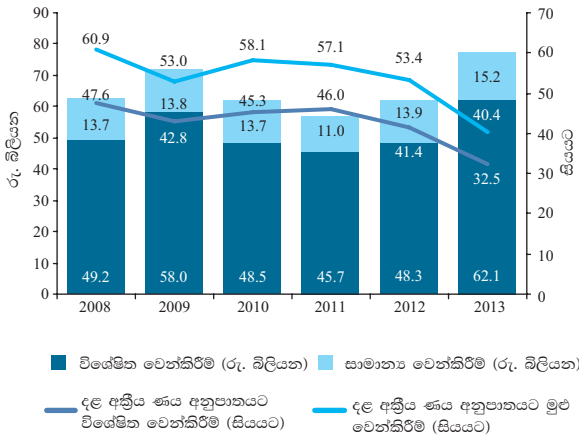

සිට 2013 වසර අවසානයේ දී සියයට 8.8 ක් (රුපියල් බිලියන 277) දක්වා පහත වැටුණි. 2012 වසරේ බොහෝ කාලයක් තුළ පවත්වාගෙන යනු ලැබූ දැඩි මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තියේ පසුකාලීන බලපෑම්, ලෝක ආර්ථිකයේ මන්දගාමීත්වය සහ එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස අන්තර්ජාතික වෙළෙඳාම හා සම්බන්ධ කටයුතු සඳහා වන ණයදීම පහළ යෑම, ණය වර්ධනයේ මන්දගාමීත්වය සඳහා හේතු විය. ඊට අමතරව, සමාගම් වෙන වෙනත් දේශීය සහ අන්තර්ජාතික මූල්‍ය ප්‍රභවයන් පැවැතීම ද මන්දගාමී ණය වර්ධන කෙරෙහි බොහෝ දුරට බලපෑම් සිදු කර ඇත. තවද, වසර තුළ දී උකස් අත්තිකාරම් ණය සියයට 17.1 කින් පහළ යෑම අනෙකුත් අංශවලට දෙනු ලැබූ ණය ප්‍රමාණය වැඩිවීම යම් ප්‍රමාණයකට සමනය කර ඇත.

බැංකු අංශයේ අක්‍රීය ණය අනුපාතය, 2012 වසරේ දී පැවැති සියයට 3.7 සිට 2013 වසර අවසානයට සියයට 5.6 ක් දක්වා වර්ධනය වීමෙන් පිළිබිඹු කරන පරිදි, බැංකු අංශයේ වත්කම්වල ගුණාත්මකභාවය පහළ

8.4 රූප සටහන බැංකු අංශයේ අක්‍රීය ණය සඳහා වෙන් කිරීම්

වැටුණි. උකස් අත්තිකාරම්වල ණය සම්බන්ධයෙන් වූ දුර්වල ගුණාත්මක තත්ත්වය සහ මන්දගාමී ණය වර්ධනය වත්කම්වල ගුණාත්මක බව පිරිහීම සඳහා විශාල වශයෙන් හේතු වී ඇත. බැංකු අංශයේ අක්‍රීය ණය ප්‍රමාණය, 2012 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 17 කින් වර්ධනය වූ අතර, එය 2013 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 74 කින් වර්ධනය විය. එයින් රුපියල් බිලියන 56 ක් උකස් අත්තිකාරම් ආශ්‍රිත අක්‍රීය ණය විය. අක්‍රීය ණය සම්බන්ධයෙන් වූ විශේෂිත වෙන් කිරීම්වල ප්‍රතිශතය, 2012 වසරේ දී වූ සියයට 41.4 සිට 2013 වසර අවසානයේ දී සියයට 32.5 ක් දක්වා පහළ වැටුණි. මෙයට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූයේ, අවශේෂ අවදානම් අඩු රත්රන් සුරැකුම් ලෙස තබා ගෙන දෙනු ලබන උකස් ණය සම්බන්ධයෙන් සිදු කළ අතිරේක වෙන්කිරීම් අඩු අගයක් ගැනීමයි.

බැංකු අංශයේ ණයදීමේ ක්‍රියාවලිය, විවිධ ක්ෂේත්‍ර වෙත පැතිරීම අඛණ්ඩව දක්නට ලැබුණු අතර, වෙළෙඳාම (සියයට 15.7), ඉදිකිරීම් (සියයට 14.5), කෘෂිකාර්මික (සියයට 12.2), පරිභෝජන (සියයට 11.5) සහ නිෂ්පාදන (සියයට 11.4) යනාදී ප්‍රධාන ක්ෂේත්‍රවලට එම ණයදීම්වල වැඩි ආයතනයක් හිමි විය.

වෙළෙඳපොළ අවදානම: වෙළෙඳපොළ අවදානම මත බර තැබූ වත්කම්, සමස්ත අවදානම් මත බර තැබූ වත්කම්වලින් සියයට 2 ක් වූ බැවින්, බැංකුවල සමස්ත අවදානම් ව්‍යුහය තුළ වෙළෙඳපොළ අවදානම අඩු මට්ටමක පැවතුන අතර, වෙළෙඳපොළ අවදානම ආවරණය කිරීම සඳහා රුපියල් බිලියන 6 ක ප්‍රාග්ධන වෙන් කිරීමක් ද පවත්වා ගනු ලැබීය.

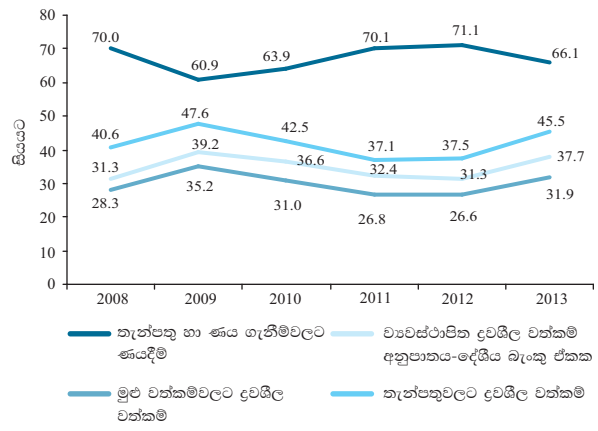
පොලී අනුපාත: ලිහිල් මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරයට ප්‍රතිචාර දක්වමින්, 2013 වසරේ දී වෙළෙඳපොළ පොලී අනුපාතිකවල පහළ යාමක් දක්නට ලැබුණි.

බැංකු අංශය විසින් වෙළෙඳාම සඳහා වූ රාජ්‍ය සුරැකුම්පත්වල ආයෝජනය කිරීම තුළින් වාර්තා කරන ලද සැලකිය යුතු මට්ටමේ ප්‍රතිලාභයන් හේතුවෙන් ගෙන, ප්‍රතිමිලකරණ අවදානමට ඇති අනාවරණය එලදායී ලෙස කළමනාකරණය කර ගැනීමට බැංකුවලට හැකි විය. තවද, සමුච්චිත පදනමක් මත වසරක කාලයක් තුළ කල්පිරෙන පොලී අනුපාතික සංවේදී වත්කම් අනුපාතිකය එනම්; පොලී අනුපාතික සංවේදී වත්කම් සහ වගකීම් අතර පරතරය දක්වන අනුපාතය, 2012 වසරේ දී වූ සියයට සෘණ 13.2 ක සිට 2013 වසරේ දී සියයට සෘණ 6.6 ක් දක්වා අඩු විය. එබැවින්, බැංකු අංශය වෙත පොලී අනුපාත ප්‍රතිමිලකරණ අවදානම සඳහා වූ නිරාවරණය සීමිත විය.

කොටස් මිල ගණන්: කොටස් වෙළෙඳපොළ සඳහා බැංකු අංශයේ නිරාවරණය ඉතා අවම මට්ටමක පැවැති හෙයින් කොටස් මිල ගණන්වල විචලනයන් නිසා බැංකු අංශයට ඇති අවදානම ඉතා අඩු මට්ටමක පැවතියේය. බැංකු අංශය විසින් සිදුකළ කොටස් වෙළෙඳපොළ ආයෝජනයන්, එහි සමස්ත ආයෝජන සහ සමස්ත වත්කම්වලින් පිළිවෙලින් සියයට 2.4 ක් සහ සියයට 0.7 ක් පමණ විය.

විනිමය අනුපාතික: 2013 වසර අවසානයට, විදේශ ව්‍යවහාර මුදලින් සමන්විත බැංකු අංශයේ වත්කම් ප්‍රමාණය සියයට 9 ක් පමණ විය. 2013 වසර අවසානය වනවිට බැංකු අංශයේ ව්‍යවස්ථාපිත ප්‍රාග්ධන වටිනාකමට සාපේක්ෂව සමස්ත ශුද්ධ විවෘත විදේශ විනිමය තත්ත්වය සියයට 1 කටත් වඩා අඩු අගයක් ගත් බැවින්, මෙම අංශයේ ස්ථාවරතාවට විදේශ විනිමය අවදානම තුළින් විශාල බලපෑමක් ඇති නොවුණි. විදේශ විනිමය වත්කම් සහ වගකීම් ප්‍රතිගණනය කිරීම තුළින්, බැංකුවල ලාභදායීත්වය කෙරෙහි හිතකර බලපෑමක් ඇති කරනු ලැබීමට

8.5 රූප සටහන බැංකු අංශයේ ද්‍රවශීලතා අනුපාත

අයිතමය	2012 (අ)		2013 (ආ)		වෙනස (රුපියල් බිලියන)	
	රුපියල් බිලියන	ප්‍රතිශතය	රුපියල් බිලියන	ප්‍රතිශතය	2012	2013 (ආ)
භාණ්ඩාගාර බිල්පත්	285	20.9	577	30.4	30	292
භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර	424	31.2	599	31.6	46	176
ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කර	217	16.0	362	19.1	43	145
මුදල්	73	5.4	84	4.4	13	10
ඉල්ලුම් තැන්පතු	46	3.4	44	2.3	(0.1)	(2)
බැංකු ගිණුම්වල ශේෂයන්	209	15.4	149	7.9	70	(60)
වෙනත්	104	7.7	83	4.3	18	(23)
ද්‍රවශීල වත්කම්වල එකතුව	1,358	100.0	1,898	100.0	219	540

(අ) සංශෝධිත (ආ) තාවකාලික මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

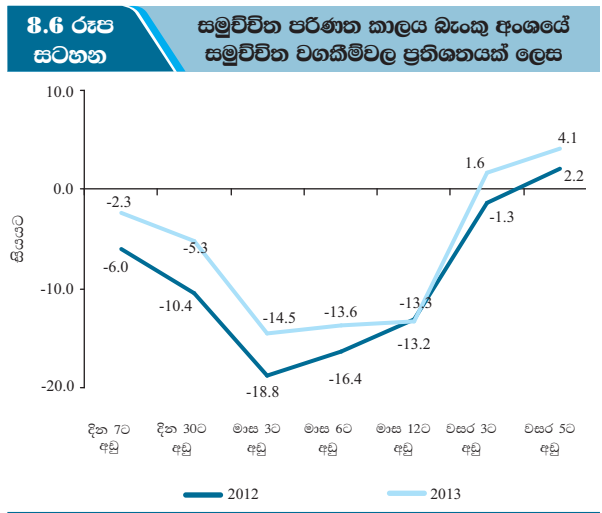
එ.ජ. ඩොලරයට සාපේක්ෂව සියයට 2.75 කින් රුපියලෙහි සිදු වූ අවප්‍රමාණය හේතු විය.

ද්‍රවශීලතා අවදානම: 2013 වසරේ දී බැංකු අංශය වඩා යහපත් ද්‍රවශීලතා මට්ටමකින් යුතුව ක්‍රියාත්මක වූ අතර, ව්‍යවස්ථාපිත ද්‍රවශීලතා අනුපාතය අවම නියාමන අවශ්‍යතාව වන සියයට 20 ට වඩා ඉතා ඉහළ අගයකින් යුතුව පවත්වා ගනු ලැබීමට හැකි විය. තැන්පතු සහ ණය ගැනීමවලට සාපේක්ෂව ණය දීමේ අනුපාතය, 2012 වසර අවසානයේ දී පැවැති සියයට 71.1 සිට 2013 වසර අවසානය වනවිට සියයට 66.1 ක් දක්වා වූ අඩුවීමට අනුකූලව, බැංකු අංශයේ ව්‍යවස්ථාපිත ද්‍රවශීල වත්කම් අනුපාතය ද 2012 වසරේ දී පැවැති සියයට 31.3 සිට වසර 2013 දී එය සියයට 37.7 ක් දක්වා වැඩි විය. ව්‍යවස්ථාපිත ද්‍රවශීල වත්කම් අනුපාතයේ වැඩිවීමට ප්‍රධාන හේතුව වූයේ, ද්‍රවශීල වත්කම්වල ඇති වූ සියයට 40 ක ඉහළ වර්ධනයයි. බැංකු අංශයේ

ද්‍රවශීලතා මට්ටමේ සිදුවූ වැඩිවීම, සමස්ත වත්කම්වලට සාපේක්ෂව ද්‍රවශීල වත්කම් අනුපාතයෙන් සහ තැන්පතු වලට සාපේක්ෂව ද්‍රවශීල වත්කම් අනුපාතයෙන් තවදුරටත් පිළිබිඹු විය.

2012 වසරේ රුපියල් බිලියන 219 ක වැඩිවීමට සාපේක්ෂව සමස්ත ද්‍රවශීල වත්කම්, 2013 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 540 ක ඉහළ වර්ධනයක් වාර්තා කරන ලදී. භාණ්ඩාගාර බිල්පත්, භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර සහ ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කරවල සිදුකළ ආයෝජන ඉහළ යෑම මෙම ද්‍රවශීලතා වත්කම්වල වැඩිවීමට මූලික වශයෙන් හේතු විය.

මාස 6 කට අඩු සියලු පරිණත කාලයන් හි සමුච්චිත වගකීම්වල ප්‍රතිශතයක් ලෙස, සමුච්චිත පරිණත පරතරයේ අගය, 2012 වසරට සාපේක්ෂව අඩු

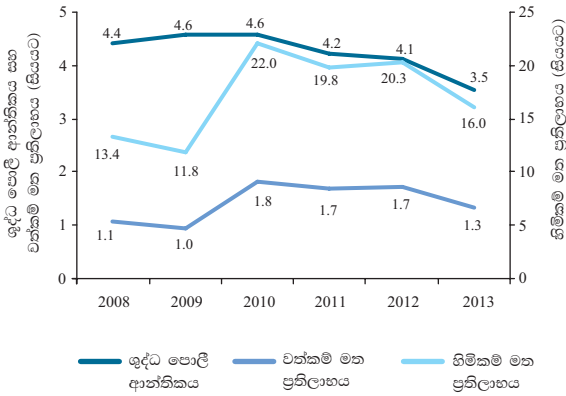

අයිතමය	2012 (අ)		2013 (ආ)	
	වටිනාකම (රු. බිලියන)	සාමාන්‍ය වත්කම්වල ප්‍රතිශතයක් ලෙස	වටිනාකම (රු. බිලියන)	සාමාන්‍ය වත්කම්වල ප්‍රතිශතයක් ලෙස
පොලී ආදායම	495.6	10.4	591.4	10.6
පොලී වියදම	298.4	6.2	394.8	7.1
ශුද්ධ පොලී ආදායම	197.2	4.1	196.7	3.5
පොලී නොවන ආදායම	78.9	1.6	85.7	1.5
විදේශීය හුවමාරු ආදායම	26.7	0.6	16.8	0.3
පොලී නොවන වියදම	133.5	2.8	141.9	2.5
සේවක පිරිවැය	68.9	1.4	70.5	1.3
අක්‍රීය ණය මත වෙන් කිරීම්	6.3	0.1	18.4	0.3
බදු පෙර ලාභය (එකතු කළ අගය මත බදු අඩු කළ පසු)	116.8	2.4	104.7	1.9
සාංගමික බදු පසු ලාභය	82.7	1.7	74.6	1.3

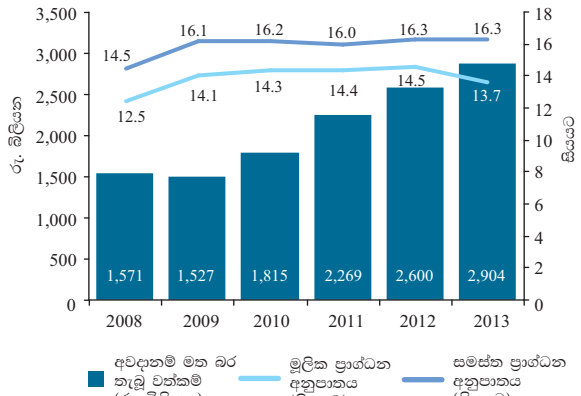
(අ) සංශෝධිත (ආ) තාවකාලික මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

මූල්‍ය අංශයේ ක්‍රියාකාරීත්වය සහ පද්ධති ස්ථායීතාව

8.7 රූප සටහන බැංකු අංශයේ ලාභදායීත්ව දර්ශක

8.8 රූප සටහන බැංකු අංශයේ ප්‍රාග්ධන ප්‍රමාණාත්මකතා අනුපාත

වී ඇත. වසර එකකට අඩු පරිණත කාලය සැලකීමේදී මෙම ප්‍රතිශත අගය, 2012 වසරේ දී පැවැති සෘණ සියයට 13.2 ක මට්ටමේ සිට 2013 වසර අවසානයේ දී සෘණ සියයට 13.3 ක මට්ටමක් දක්වා වැඩි වී ඇත.

සමීපත්

ලාභදායීත්වය: බැංකු අංශය රුපියල් බිලියන 74.6 ක බදු පසු ලාභයක් 2013 වසර සඳහා වාර්තා කළ අතර, 2012 වසර සඳහා එය රුපියල් බිලියන 82.7 ක් විය. ඉහළ පිරිවැයක් ඇති ස්ථාවර තැන්පතු වල ආයතනික සමස්ත තැන්පතු වල ප්‍රතිශතයක් ලෙස ඉහළ යාම, ණය ප්‍රසාරණයේ මන්දගාමී බව සහ අඩු ප්‍රතිලාභයක් සහිත වත්කම් වල ඉහළ යාම හේතුවෙන් බැංකු අංශයේ ශුද්ධ පොලී ආන්තිකය, 2012 වසරේ දී

වාර්තා වූ සියයට 4.1 ට සාපේක්ෂව 2013 වසරේ දී සියයට 3.5 ක් දක්වා අඩුවීමක් පෙන්නුම් කරන ලදී. එහෙයින්, බැංකු අංශයේ ප්‍රධාන ව්‍යාපාර කටයුතුවල ආන්තික පහළ යාමක් දක්නට ලැබුණි. තවද, 2012 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 6.3 ක් වූ බොල් හා අඩමාන ණය වෙන්කිරීම හා ණය කපාහැරීම 2013 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 18.4 ක් දක්වා වැඩි විය. කෙසේ වුවද, මෙහෙයුම් වියදම් වල සැලකිය යුතු ඉහළ යාමක් වාර්තා නොවීය. ඒ අනුව, ශුද්ධ පොලී ආන්තිකය, වත්කම් මත ප්‍රතිලාභ සහ ප්‍රාග්ධනය මත ප්‍රතිලාභය නාදී බැංකු අංශයේ සියලුම ලාභදායීත්ව දර්ශක වල පහළ යාමක් 2013 වසරේ දී දක්නට ලැබුණි.

ප්‍රාග්ධනය: බැංකුවල අභ්‍යන්තරික වශයෙන් උත්පාදනය කරගත් අරමුදල් (ලාභ) නිසා බැංකු අංශයේ ප්‍රාග්ධන පදනම සියයට 11.7 කින් 2013 වසර තුළ දී වර්ධනය විය. මූලික කොටස් නිකුත්, හිමිකම් නිකුත්, අවම ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතා සපුරාලීම සඳහා නව ප්‍රාග්ධනය යෙදවීම, සංචිත ප්‍රාග්ධනීකරණය, සේවක කොටස් හිමිකම් වැඩසටහන් සහ කොටස් ලාභාංශය නාදිය ප්‍රාග්ධන අරමුදල් සියයට 22.8 කින් ඉහළ යාමට ආයතන විය. ඉතිරිය මුළු සංචිත වල කොටසක් වන රඳවාගත් ඉපැයීම් හා ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අරමුදල් මගින් ආයතන විය.

2013 වර්ෂය සඳහා විගණනය කරන ලද ලාභය ද ප්‍රාග්ධනයට ඇතුළත් කළ පසු මුළු ප්‍රාග්ධන ප්‍රමාණාත්මකතා අනුපාතය හා මූලික ප්‍රාග්ධන ප්‍රමාණාත්මකතා අනුපාතය පිළිවෙලින් සියයට 16.3 ක් සහ සියයට 13.6 ක් පමණ වනු ඇතැයි ඇස්තමේන්තු කර ඇත.

වර්තමානයේ, ශ්‍රී ලංකාවේ බැංකු අංශය සියයට 13.7 ක් වූ පොදු කොටස් අනුපාතිකයක් සහ සියයට 16.0 ක් වූ සමස්ත ප්‍රාග්ධන අනුපාතිකයක් පවත්වාගෙන

8.6 සංඛ්‍යා සටහන බැංකු අංශයෙහි නියාමන ප්‍රාග්ධන සංයුතිය

අයිතමය	වටිනාකම (රු. බිලියන)		සංයුතිය (%)	
	2012 (අ)	2013 (ආ)	2012 (අ)	2013 (ආ)
ප්‍රථම ස්ථරය	378.0	396.8	100.0	100.0
කොටස් ප්‍රාග්ධනය	128.7	140.8	34.0	35.5
ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අරමුදල්	24.1	25.2	6.4	6.3
නොබදු ලාභ	121.7	114.6	32.2	28.9
පොදු හා අනෙකුත් සංචිත	126.3	128.0	33.4	32.3
වෙනත්	(0.1)	11.6	0.0	2.9
නියාමක ගැලපීම්	(22.6)	(23.3)	(6.0)	(5.9)
දෙවන ස්ථරය	46.8	76.3	100.0	100.0
ප්‍රත්‍යාගණන සංචිත	8.9	8.8	19.0	11.6
උපකාරක ණය	38.9	69.7	83.3	91.4
පොදු වෙන්කිරීම් සහ වෙනත්	13.5	13.4	28.9	17.5
නියාමක ගැලපීම්	(14.6)	(15.7)	(31.2)	(20.6)
සමස්ත ප්‍රාග්ධන පදනම	423.7	473.1		

(අ) සංශෝධිත (ආ) තාවකාලික මූලය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

ගිය අතර, එමගින් පිළිවෙළින් සියයට 6.0 ක් සහ සියයට 10.5 ක් වූ අවම අවශ්‍යතාවයන් ඉක්මවා යමින් බාසල් III ප්‍රාග්ධන සම්මුතියට අදාළ නව ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතාවයන් සපුරාගෙන ඇති බව පිළිබිඹු කෙරිණි.

අධීක්ෂණ සහ නියාමන කටයුතුවල සංවර්ධනයන්:
මහ බැංකුව විසින් බැංකු අංශයේ අවදානම් කළමනාකරණය ශක්තිමත් කිරීම සඳහා විවක්ෂණශීලී ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග අඛණ්ඩව හඳුන්වා දෙනු ලැබීය. බැංකු පද්ධතියේ සුරක්ෂිතබව සහ ශක්තිමත්බව ඉහළ නැංවීමට සහ කොටස් වෙළෙඳපොළට නිරාවරණය වීම මගින් ඇති වන අවදානම් අවම කිරීම පිණිස සුදුසු අවදානම් කළමනාකරණ ප්‍රමිතීන් සහ කොටස් වෙළෙඳපොළට නිරාවරණය වීමට අදාළ විධාන නිකුත් කරන ලදී. බැංකුවල ප්‍රාග්ධන ප්‍රමාණාත්මකතාව ඇගයීම සහ බාසල් II සම්මුතියෙහි ප්‍රාග්ධන ප්‍රමාණාත්මකතා රාමුවේ පළමු වැනි අදියර මගින් ආවරණය නොවන්නා වූ අවදානම් සහ ප්‍රමාණාත්මක ලෙස ආවරණය නොවූ අවදානම් අවම කර ගැනීම සඳහා වූ අතිරේක ප්‍රාග්ධනය පවත්වා ගැනීම සඳහා බාසල් II සම්මුතියෙහි ප්‍රාග්ධන ප්‍රමාණාත්මකතා රාමුවේ දෙවැනි අදියරවන අධීක්ෂණ විමසුම් ක්‍රියාවලිය සඳහා විධාන නිකුත් කරන ලදී.

අන්තර්ජාතික ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්හි ඇති වන වෙනස්වීම් සහ බලපත්‍රලාභී බැංකු මගින් සහ ශ්‍රී ලංකා වරලත් ගණකාධිකාරී ආයතනය විසින් ඉදිරිපත් කළ කරුණු සැලකිල්ලට ගෙන වාර්ෂිකව විගණනය කරනු ලබන මූල්‍ය ප්‍රකාශන සඳහා නව ආකෘතියක් සහ මුද්‍රිත මාධ්‍යයන් හි පළ කිරීම පිණිස කාර්තුමය මූල්‍ය ප්‍රකාශන රාමුවක් ඉදිරිපත් කරන ලදී. එම නව වාර්තාකරණ ආකෘති මගින් බැංකුවලට අන්තර්ජාතික ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන් දැනට උපයෝගීකර ගනිමින් පවතින මූල්‍ය ආයතන හා සම තත්ත්වයෙහිලා සිටීමට හැකි වන අතරම, එමගින් අනාවරණය කිරීම මෙන්ම විනිවිදභාවය වැඩි දියුණු කර ගැනීමට ද හැකි වේ. එක හා සමාන වාර්තාකරණයන් වැඩි දියුණු කිරීම සහ බැංකු අතර යහපත් තරගකාරිත්වයක් දිරිමත් කිරීම පිණිස මූල්‍ය ප්‍රකාශන සහ අනෙකුත් අනාවරණය කිරීමේ අවශ්‍යතාවයන් තම වෙබ් අඩවිවල ප්‍රසිද්ධ කිරීම සඳහා සියලුම බැංකුවලට උපදෙස් ලබාදෙන ලදී. තවද, නොමග යවනසුළු සහ සදාචාර සම්පන්න නොවන වෙළෙඳ දැන්වීම් පළ කිරීමෙන් වළකින ලෙස ද සියලුම බැංකුවලට උපදෙස් ලබාදෙන ලදී.

රටේ ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම්වල ප්‍රසාරණය සමග අවශ්‍ය කරන අරමුදල් සඳහා වන ඉහළ යන ඉල්ලුමට පහසුකම් සැලසීම පිණිස ද්‍රවශීලී වත්කම් පිළිබඳ

නිර්වචනය හා කෘෂිකාර්මික අංශයට දෙනු ලබන අන්තිකාරම් පිළිබඳ නිර්වචනය ද පුළුල් කරන ලද අතරම, අන්තිකාරම් සඳහා උපරිම පොලී අනුපාතිකයක් සහ උපරිම දඩ පොලී අනුපාතිකයක් ද පනවන ලදී. ශ්‍රී ලංකා රජය විසින් නිකුත් කරන ලද අන්තර්ජාතික ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කරවල ආයෝජනයට බලපත්‍රලාභී බැංකුවලට අවසර දෙන ලදී. බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු මගින් රජයේ සුරැකුම්පත්, භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු සුරැකුම්පත් සහ ස්ථාවර තැන්පතු ඇපයට තබා බලපත්‍රලාභී මූල්‍ය සමාගම්වලට ණය ලබාදීමේදී අවශ්‍යව තිබූ බැංකු අධීක්ෂණ අධ්‍යක්ෂකගේ පූර්ව අනුමැතිය ලබා ගැනීමේ අවශ්‍යතාවය අහෝසි කරන ලදී. බැංකු අධීක්ෂණ අධ්‍යක්ෂකගේ පූර්ව අනුමැතිය ඇතිව නිශ්චල දේපළ විකිණීම, හුවමාරු කිරීම, පැවරීම හෝ ඉවත් කිරීමට හැකි වන පරිදි පවත්නා විධානය සංශෝධනය කරන ලදී. බලපත්‍රලාභී බැංකුවල අධ්‍යක්ෂකවරයකු වීමට සංස්ථාපිත යහපාලන විධාන මගින් පනවා තිබූ යෝග්‍යතා නිර්ණායකයක් වූ විශේෂිත ව්‍යාපාර ආයතන 10 ක අධ්‍යක්ෂ ධූර දැරිය හැකි උපරිම සීමාව අහෝසි කරන ලද අතර, ඒ හරහා අධ්‍යක්ෂකවරුන්ට විවිධ ව්‍යාපාර ඒකකයන්ගෙන් ලබා ගන්නා හැකියාවන් සහ පළපුරුද්ද බැංකුවල ප්‍රගතිය සඳහා ආයතන කර ගැනීමට හැකිවනු ඇත. තවද, බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකුවලට විදේශීය ණය ගැනීමේ දී පැවැති නියාමන සීමාවන් ලිහිල් කරන ලදී. මේ අතර, ආයෝජන අරමුදල් ගිණුම මගින් ණය දීමට සුදුසු ව්‍යාපෘති ලෙස කාන්තා ව්‍යවසායකත්ව ව්‍යාපෘති, අඩු ආදායම් නිවාස සංවර්ධන ව්‍යාපෘති සහ සුනිත්‍ය බලශක්ති නිපදවීමේ මූලාශ්‍ර ව්‍යාපෘති මිලදී ගැනීම යනාදී ව්‍යාපෘති හඳුන්වා දෙන ලදී.

අධීක්ෂණ රාමුවට අමතරව, ශ්‍රී ලංකා තැන්පතු රක්ෂණ සහ ද්‍රවශීලීතා ආධාරක ක්‍රමයන්, මූල්‍ය නිපැයුම්වලට අදාළව මහජනයාට ලබා ගත හැකි බැංකු අංශය සඳහා දැනට ක්‍රියාත්මකවන සුරක්ෂිත ජාලයෙහි අඩංගු ප්‍රධාන කොටසක් ලෙස ක්‍රියා කරයි. 2013 වසරේ දෙසැම්බර් මස අවසානය වනවිට ඉහත යෝජනා ක්‍රමය සාමාජික ආයතන 81 කින් සමන්විත වූ අතර, ඉන් ආයතන 33 ක් බැංකු වන අතර, ඉතිරි ආයතන 48 මූල්‍ය සමාගම් වේ. 2013 වසරේ දෙසැම්බර් 31 දිනට තැන්පතු රක්ෂණ හා ද්‍රවශීලීතා ආධාරක අරමුදලෙහි සමස්ත වටිනාකම රුපියල් බිලියන 12.5 ක් විය.

යෝග්‍ය ප්‍රතිපත්ති හඳුන්වාදීම සහ විවක්ෂණශීලී නියාමන ක්‍රියාමාර්ග හේතුකොටගෙන බැංකු පද්ධතිය කෙරෙහි තැන්පතුකරුවන්ගේ හා ආයෝජකයන්ගේ අඛණ්ඩ විශ්වාසය තහවුරු වූ අතරම, සමස්තයක් ලෙස බැංකු අංශයේ ක්‍රියාකාරිත්වය සහ ස්ථායීතාවය 2013

වර්ෂය තුළ දී පවත්වාගෙන යාමට ආයතන විය. දැනට සිදුකරන ලද ව්‍යුහාත්මක වෙනස්වීම්වලට අමතරව, තවදුරටත් ක්‍රමෝපායික වෙනස්වීම් බැංකු පද්ධතියට එක් කිරීම තුළින් බැංකු අංශය උපරිම වර්ධන හැකියාවකට ළඟා විය හැකි අතරම, එමගින් ශක්තිමත් සහ ස්ථාවර ආර්ථික වර්ධනයක් ළඟාකර ගැනීමට හැකි වනු ඇත.

බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් සහ විශේෂිත කල්බදු මූල්‍යකරණ සමාගම්

2013 වසරේ දී බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් සහ විශේෂිත කල්බදු මූල්‍යකරණ සමාගම් අංශයේ ණය පහසුකම්වල වර්ධනය මන්දගාමී බවක් පෙන්වුම් කළ ද වත්කම්වල වර්ධනයත් සමඟ මෙම අංශය ප්‍රසාරණය විය. ශ්‍රී ලංකාවේ මූල්‍ය පද්ධතියෙන් සියයට 7 ක ප්‍රතිශතයක් නියෝජනය කරන බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් සහ විශේෂිත කල්බදු මූල්‍යකරණ සමාගම් අංශය බැංකු පද්ධතියට අනුපූරකයක් ලෙස අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක විය. ගනු ලැබූ නියාමන ක්‍රියාමාර්ගවල සඵලතාව මෙම අංශයේ අවදානම්වලට ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව සහ ශක්තිමත් බව ඉහළ යාම තුළින් පිළිබිඹු කරයි. කෙසේ වෙතත්, රත්රන්වල වෙළෙඳපොළ මිලෙහි සිදු වූ උච්චාවචනයන් සහ 2012 වසරේ දී බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් සහ විශේෂිත කල්බදු මූල්‍යකරණ සමාගම් මගින් ප්‍රදානය කළ ණය සඳහා වූ සාපේක්ෂව ඉහළ ණය පොලී අනුපාතිකයන් මෙම අංශයේ අක්‍රීය ණය ප්‍රමාණය ඉහළ යාම සඳහා බලපාන ලදී. මෙය ලාභදායීත්වය කෙරෙහි සාණාත්මක බලපෑම් ඇති කළ අතර, වර්ධනය වූ මෙහෙයුම් වියදම් හේතුවෙන් ලාභදායීත්වය තවදුරටත් පිරිහීමට ලක් විය.

ඉදිරි වසරවල දී බලාපොරොත්තු විය හැකි දේශීය ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම්වල වර්ධනය පෙරදැරි කරගෙන,

ආර්ථික කටයුතුවල ව්‍යාප්තිය සඳහා පහසුකම් සැලසීමට මෙන්ම බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් සහ විශේෂිත කල්බදු මූල්‍යකරණ සමාගම් අංශයේ අවදානම් කළමනාකරණයට සහ එම අවදානම් දරා ගැනීමට ඇති හැකියාව ඉහළ නැංවීම සඳහා මෙම අංශයේ ඇති ශක්තිමත් බව දියුණු කිරීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග මහ බැංකුව විසින් ගන්නා ලදී. මෙම ක්‍රියාමාර්ග අතරින් බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් සහ විශේෂිත කල්බදු මූල්‍යකරණ සමාගම් ඒකාබද්ධ කිරීමට උනන්දු කිරීම ගනු ලැබූ ප්‍රධාන පියවර විය. මෙම ක්‍රියාමාර්ග මූල්‍ය පද්ධති ස්ථායීතාව සුරක්ෂිත කිරීමට මෙන්ම ආර්ථික කටයුතු පුළුල් කිරීමට ද උපකාරී වනු ඇත.

ව්‍යාපාර වර්ධනය

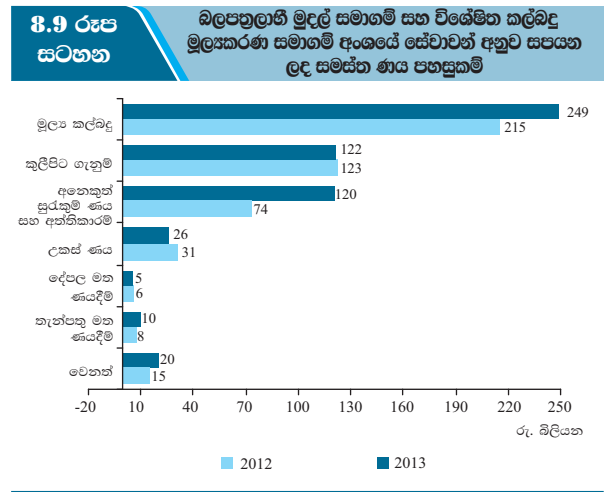
ව්‍යාප්තිය: විශේෂිත කල්බදු මූල්‍යකරණ සමාගම් දෙකක් බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් බවට පත්වීමත්, බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගමක් තවත් බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගමක් සමඟ ඒකාබද්ධ වීමත්, එක් විශේෂිත කල්බදු මූල්‍යකරණ සමාගමක් බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගමක් හා ඒකාබද්ධ වීමත් සමඟ 2013 වසර අවසානයට මෙම අංශය බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් 48 කින් සහ විශේෂිත කල්බදු මූල්‍යකරණ සමාගම් 10 කින් සමන්විත විය. මේ අතර, 2013 වසර තුළ දී බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් සහ විශේෂිත කල්බදු මූල්‍යකරණ සමාගම් අංශයේ ශාඛා ජාලය, ශාඛා 1,060 ක් දක්වා ශාඛා 88 කින් ප්‍රසාරණය විය. නව ශාඛා අතරින් ශාඛා 61 ක් බස්නාහිර පළාතෙන් පිටත ස්ථාපනය කරන ලදී.

වත්කම් සහ වගකීම්

වත්කම්: 2013 වසරේ දී බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් සහ විශේෂිත කල්බදු මූල්‍යකරණ සමාගම් අංශයේ මුළු වත්කම් ප්‍රමාණය රුපියල් බිලියන 717 ක් දක්වා සියයට

පළාත	2012 දෙසැම්බර් අවසානයට	2013 දෙසැම්බර් අවසානයට (අ)
බස්නාහිර	316	344
දකුණ	112	119
සබරගමුව	76	78
වයඹ	99	112
මධ්‍යම	107	118
ඌව	52	51
උතුරුමැද	69	75
නැගෙනහිර	78	87
උතුර	63	76
එකතුව	972	1,060

(අ) තාවකාලික මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

අයිතමය	2012 (අ)		2013 (ආ)		වෙනස (%)	
	රුපියල් බිලියන	ප්‍රතිශතයක් ලෙස	රුපියල් බිලියන	ප්‍රතිශතයක් ලෙස	2012	2013 (ආ)
	වත්කම්					
අත්තිකාරම්	471.7	79.1	553.1	77.1	21.4	17.3
මූල්‍ය කල්බදු	214.9	36.0	249.1	34.7	29.4	15.9
කුලීපිට ගැනුම්	123.0	20.6	122.2	17.0	3.9	(0.7)
ආයෝජන	15.4	2.6	15.8	2.2	14.1	2.5
වෙනත්	109.6	18.4	148.8	20.7	24.5	35.8
වගකීම්						
සමස්ත තැන්පතු	254.1	42.6	337.3	47.0	36.6	32.7
සමස්ත ණය ගැනීම්	176.0	29.5	192.3	26.8	2.6	9.3
ප්‍රාග්ධන මූලිකාංග	94.9	15.9	97.4	13.6	23.2	2.6
සමස්ත අරමුදල්	525.0	88.0	627.0	87.4	20.8	19.4
වෙනත්	71.6	12.0	90.6	12.6	29.6	26.5
සමස්ත වත්කම්/වගකීම්	596.6	100.0	717.6	100.0	21.8	20.3

(අ) සංශෝධිත
(ආ) තාවකාලික

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

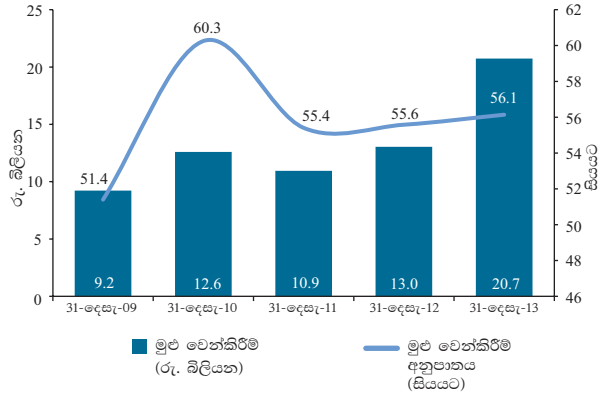
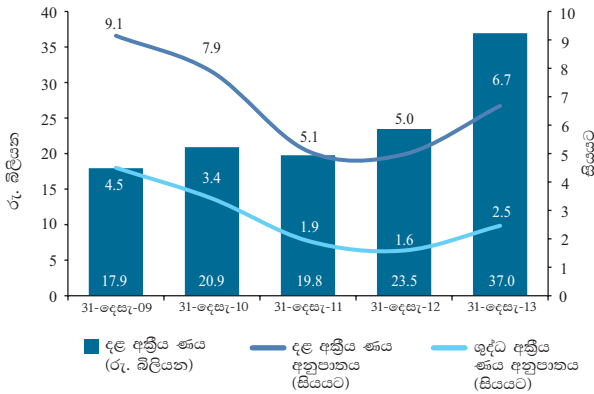
20 කින් වර්ධනය විය. මීට සාපේක්ෂව, 2012 වසරේ දී බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් සහ විශේෂිත කල්බදු මූල්‍යකරණ සමාගම් අංශයේ මුළු වත්කම් ප්‍රමාණය සියයට 22 කින් වර්ධනය විය. ණය පහසුකම් සහ ද්‍රවශීල වත්කම්වල වර්ධනය, සමස්ත වත්කම් ප්‍රමාණය වර්ධනය වීම කෙරෙහි බලපෑ ප්‍රධාන සාධකය විය. කෙසේ වෙතත්, 2012 වසරේ දී සියයට 21 ක් වූ ණය පහසුකම් වර්ධනය, 2013 දී සියයට 17 ක් දක්වා අඩු වූ අතර, 2013 වසර අවසානයේ දී සමස්ත ණය ප්‍රමාණය රුපියල් බිලියන 553 ක් විය. කල්බදු මූල්‍යකරණය, කුලීපිට ගැනුම් සහ අනෙකුත් සුරක්ෂිත ණය, ණය පහසුකම්වල ප්‍රධාන මූලාශ්‍ර වූ අතර, ඒවා සමස්ත ණය කළඹින් පිළිවෙලින් සියයට 46 ක්, සියයට 22 ක් සහ සියයට 22 ක් විය. ණය පහසුකම් අතර අනෙකුත් සුරක්ෂිත ණය, තැන්පතුවලින් සුරක්ෂිත ණය සහ කල්බදු මූල්‍යකරණ ණය පිළිවෙලින් සියයට 63 ක්, සියයට 26 ක් සහ සියයට 16 ක් වශයෙන් ඉහළ වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. මෙම අංශයේ ආයෝජන කළඹ 2012 වසරේ දී වාර්තා වූ සියයට 14 ක වර්ධනය හා සැසඳීමේ දී මෙම වසරේ දී සියයට 3 ක සුළු වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. අනෙකුත් වත්කම් ප්‍රධාන වශයෙන් ද්‍රවශීල වත්කම්, විකිණීමේ අරමුණින් රැස්කර තබාගත් වත්කම් සහ ස්ථාවර වත්කම්වලින් සමන්විත විය.

වගකීම්: බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම්වල ප්‍රධාන අරමුදල් මූලාශ්‍රය තැන්පතු වූ අතර, එය එම අංශයේ සමස්ත වගකීම්වලින් සියයට 47 ක් විය. එසේම,

විශේෂිත කල්බදු මූල්‍යකරණ සමාගම්වල ප්‍රධාන අරමුදල් මූලාශ්‍රය ණය ගැනීම් වූ අතර එය සමස්ත වගකීම්වලින් සියයට 27 ක් විය. 2012 වසරේ දී බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් තැන්පතුවල අත්කර ගත් සියයට 37 ක වර්ධනය හා සසඳන කල, 2013 වසර අවසානය වන විට තැන්පතු රුපියල් බිලියන 337 ක් දක්වා සියයට 33 කින් වර්ධනය විය. විශේෂිත කල්බදු මූල්‍යකරණ සමාගම් කිහිපයක් බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් තත්ත්වයට පත්වීම, බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් අංශයේ තැන්පතු ප්‍රමාණය වර්ධනය වීමට හේතු විය. බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම්වල තැන්පතු සලකා බලන විට කාලීන තැන්පතු ප්‍රමාණය මුළු තැන්පතුවලින් සියයට 98 ක් විය. මෙම අංශයේ සමස්ත ණය ගැනීම් ප්‍රමාණය රුපියල් බිලියන 192 ක් වූ අතර, එය 2012 වසරේ දී වාර්තා වූ සියයට 3 ක වර්ධනය හා සසඳන කල, 2013 වසර අවසානය වන විට සියයට 9 ක වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළේය. 2013 වසරේ දී බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් සහ විශේෂිත කල්බදු මූල්‍යකරණ සමාගම් 11 ක් විසින් රුපියල් බිලියන 21.9 ක වටිනාකමින් යුත් ලැයිස්තුගත ණයකර නිකුත් කරන ලදී. මෙම අංශයේ ණය සේවාවන් සඳහා ඇති ඉල්ලුමේ අඩුවීම පිළිබඳව කරමින් තැන්පතු හා ණය ගැනීම්වලට ප්‍රදානය කරන ලද ණය ප්‍රමාණය දක්වන අනුපාතය, 2012 වසරේ පැවැති සියයට 110 ක අගය සිට 2013 වසරේ දී සියයට 104 දක්වා අඩු විය. බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් සහ කල්බදු මූල්‍යකරණ අංශයේ ප්‍රධාන වශයෙන් ලාභදායීත්වයෙහි සිදු වූ අඩුවීම හේතුවෙන්,

8.10 රූප සටහන

බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් සහ විශේෂිත කල්බදු මූල්‍යකරණ සමාගම් අංශයේ අක්‍රීය ණය පහසුකම් සහ වෙන්කිරීම් ආවරණයන්

එම අංශයේ ප්‍රාග්ධන අරමුදල් අගය 2012 වසරේ දී වාර්තා වූ සියයට 23 ක වර්ධනය හා සසඳන කල 2013 වසර අවසානය වනවිට එය රුපියල් බිලියන 97 ක් දක්වා සියයට 3 ක සුළු ප්‍රමාණයකින් ඉහළ ගියේය.

අවදානම් කළමනාකරණය

ණය අවදානම: මුළු අක්‍රීය ණය ප්‍රමාණය, 2012 වසරේ දී පැවැති රුපියල් බිලියන 23 ක ප්‍රමාණයේ සිට 2013 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 37 ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. තවද, ණය ගෙවීම් පැහැර හැරීමිවල ඇති වූ වර්ධනය හේතුවෙන් අක්‍රීය ණය, මුළු ණය පහසුකම්වලට දක්වන අනුපාතිකය 2012 වසර අවසානයේ දී වූ සියයට 5 සිට 2013 වසර අවසානය වනවිට සියයට 6.7 දක්වා වර්ධනය විය. මුළු

අක්‍රීය ණයවලින් සියයට 92 ක් බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම්වලින් වූ අතර, ප්‍රතිව්‍යුහගත කරන ලද සමාගම් මීට ප්‍රධාන වශයෙන් දායක විය. ණය අලාභ සඳහා වූ වෙන්කිරීම් සලකා බලන කල 2013 වසර අවසානය වනවිට ශුද්ධ අක්‍රීය ණය අනුපාතය සියයට 2.5 ක් ලෙස වාර්තා විය. පෙර වසරේ දී වාර්තා වූ සියයට 55.6 ක අක්‍රීය ණය සඳහා වූ මුළු වෙන්කිරීම් ආවරණ අනුපාතය, 2013 වසරේ දී සියයට 56.1 ක් දක්වා සුළු වශයෙන් වර්ධනය විය.

වෙළෙඳපොළ අවදානම: 2013 වසරේ දී වෙළෙඳපොළ පොලී අනුපාතයන්ගේ උච්චාවචනයන් හේතුවෙන් මෙම අංශයට වෙළෙඳපොළ අවදානමකට මුහුණ පෑමට සිදුවිය. කෙසේ වෙතත්, ප්‍රාග්ධන වෙළෙඳපොළට හා විදේශ මුදල් ගනුදෙනු සඳහා

8.9 සංඛ්‍යා සටහන

බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් සහ විශේෂිත කල්බදු මූල්‍යකරණ සමාගම් අංශයෙහි ආදායම් සහ වියදම් සංයුතිය

අයිතමය	වටිනාකම (රු. බිලියන)		වර්ධනය			
			2012 (අ)		2013 (ආ)	
	2012 (අ)	2013 (ආ)	වටිනාකම (රු. බිලියන)	ප්‍රතිශතය	වටිනාකම (රු. බිලියන)	ප්‍රතිශතය
පොලී ආදායම	92.9	117.3	24.8	36.5	24.5	26.4
පොලී වියදම	52.6	73.2	17.5	49.7	20.7	39.3
ශුද්ධ පොලී ආදායම	40.3	44.1	7.4	22.4	3.8	9.5
පොලී නොවන ආදායම	13.3	17.2	(3.9)	(22.6)	3.9	29.2
පොලී නොවන වියදම	30.1	39.3	4.1	15.9	9.3	30.8
සේවක පිරිවැය	11.0	13.6	2.3	26.0	2.6	23.5
අක්‍රීය ණය සඳහා වෙන් කිරීම් (ශුද්ධ)	1.5	8.1	3.0	(205.2)	6.6	(436.3)
බදු පෙර ලාභය	22.7	13.8	(2.9)	(11.5)	(8.8)	(38.9)
බදු	6.5	6.1	(0.2)	(2.4)	(0.3)	(5.2)
බදු පසු ලාභය	14.9	7.7	(4.0)	(21.3)	(7.2)	(93.6)

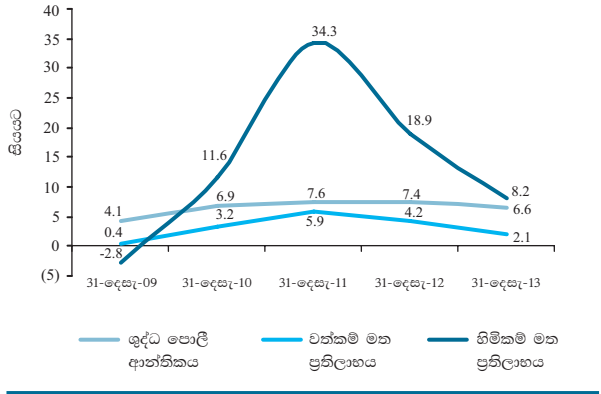
(අ) සංශෝධිත
(ආ) තාවකාලික

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

නිරාවරණය වීම අඩු බැවින් කොටස් මිලෙහි සහ විනිමය අනුපාතිකයන්හි සිදුවන වෙනස්කම් හේතුවෙන් බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් සහ විශේෂිත කල්බදු මූල්‍යකරණ සමාගම් මත ඇති වූ අවදානම ඉතා අඩු මට්ටමක පැවැතුණි. ශුද්ධ පොලී ආදායම පසුගිය වසරේ දී පැවැති රුපියල් බිලියන 40 ක ප්‍රමාණයේ සිට 2013 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 44 ක් දක්වා සියයට 10 කින් වර්ධනය විය. මෙයට මූලික වශයෙන්ම හේතු වූයේ, පොලී අනුපාත සංවේදී වත්කම්හි පොලී ඉපැයුම් හැකියාව අඩුවීම, ණය වර්ධනය අඩුවීම සහ පොලී අනුපාත සංවේදී වගකීම්වල වැඩිවීමත්ය. පොලී ආන්තිකය, එනම් ශුද්ධ පොලී ආදායම මෙම අංශයේ මුළු වත්කම්වල ප්‍රතිශතයක් ලෙස ගත්කල, පෙර වසරේ පැවැති සියයට 7.4 සිට 2013 වසරේ දී සියයට 6.6 දක්වා අඩු විය.

ද්‍රවශීලතා අවදානම: බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් සහ විශේෂිත කල්බදු මූල්‍යකරණ සමාගම් අංශයෙහි 2013 වසර අවසානයේ දී පැවැති ද්‍රවශීල වත්කම් ප්‍රමාණය නියාමන අවම අවශ්‍යතාවය වන රුපියල් බිලියන 39 ට වඩා රුපියල් බිලියන 18 ක අතිරික්තයක් වාර්තා විය. මුළු වත්කම්වලට ද්‍රවශීල වත්කම් දක්වන අනුපාතය 2012 වසර අවසානයේ දී පැවැති සියයට 6 සිට 2013 වසර අවසානයට සියයට 8 දක්වා වැඩි විය. මෙම අංශයේ ණය වර්ධනයේ පහළ යාම සහ තැන්පතු වල වූ ශක්තිමත් වර්ධනය මේ සඳහා හේතු විය. මෙම අංශයේ ද්‍රවශීල වත්කම් ප්‍රමාණය, 2012 වසරේ දී වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 11 ක වැඩිවීම හා සසඳන කල 2013 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 24 කින් ඉහළ ගියේය. භාණ්ඩාගාර බිල්පත්වල සිදු කළ ආයෝජන සහ බලපත්‍රලාභී බැංකුවල කරන ලද තැන්පතු ඉහළ යාම මෙයට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය.

8.11 රූප සටහන බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් සහ විශේෂිත කල්බදු මූල්‍යකරණ සමාගම් අංශයේ ලාභදායීත්ව දර්ශක

8.10 සංඛ්‍යා සටහන බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් සහ විශේෂිත කල්බදු මූල්‍යකරණ සමාගම් අංශයෙහි නියාමන ප්‍රාග්ධන සංයුතිය

අයිතමය	වටිනාකම (රු. බිලියන)		සංයුතිය (%)	
	2012 (අ)	2013 (ආ)	2012 (අ)	2013 (ආ)
ප්‍රථම ස්ථරය: මූලික ප්‍රාග්ධනය	72.8	77.6	100	100
නිකුත්කළ සහ ගෙවානීම් සාමාන්‍ය කොටස්/මහජන කොටස් (මුදල්) අසමුච්චිත, නිදහස්කළ	53.0	56.5	73	73
නොහැකි වරණීය කොටස්	0.0	1.8	0	2
කොටස් අධිමිල	2.6	0.2	4	0
ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අරමුදල්	6.7	8.1	9	10
සාමාන්‍ය සහ අනෙකුත් නිදහස් සංචිත වෙනත්	17.0	18.0	23	23
	(6.5)	(6.9)	(9)	(9)
දෙවන ස්ථරය: අතිරේක ප්‍රාග්ධනය	4.7	9.3	100	100
යෝග්‍ය ප්‍රත්‍යාගණන සංචිත	2.5	2.6	53	28
පොදු වෙන් කිරීම්	0.4	0.2	8	2
යෝග්‍ය අනුමත සුරැකුම් රහිත උපකාරක ණය	0.9	5.8	18	62
වෙනත්	1.0	0.8	21	8
නියාමන ගැලපීම්	(2.5)	(3.2)		
මුළු නියාමන ප්‍රාග්ධන පදනම	75.0	83.8		

(අ) සංශෝධිත මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව
(ආ) තාවකාලික

සම්පත්

ලාභදායීත්වය: ප්‍රධාන වශයෙන්ම මෙහෙයුම් වියදම් සහ වෙන්කිරීම් අවශ්‍යතාවල ඉහළ යාම හේතුකොටගෙන 2013 වසරේ දී බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් සහ විශේෂිත කල්බදු මූල්‍යකරණ සමාගම් අංශයේ ලාභදායීත්වය අඩු විය. 2012 වසරේ වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 15 ක බදු පසු ලාභය හා සසඳන කල 2013 වසරේ දී මෙම අංශය රුපියල් බිලියන 8 ක බදු පසු ලාභයක් වාර්තා කළේය. ශුද්ධ පොලී ආදායමේ වැඩිවීමත් සමඟ, පොලී නොවන ආදායම් සහ පොලී නොවන වියදම් පිළිවෙළින් රුපියල් බිලියන 4 කින් සහ රුපියල් බිලියන 9 කින් වැඩි විය. 2012 වසරේ දී පැවැති රුපියල් බිලියන 3 හා සසඳන කල ණය අලාභ සඳහා වූ වෙන් කිරීම් 2013 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 7 කින් වැඩි විය. මෙම අංශයේ ලාභදායීත්ව දර්ශකයන් වන වත්කම් මත ප්‍රතිලාභ අනුපාතය සහ හිමිකම් මත ප්‍රතිලාභ අනුපාතය පිළිවෙළින් 2012 වසරේ දී පැවැති සියයට 4 සහ සියයට 19 සිට 2013 වසරේ දී සියයට 2 සහ සියයට 8 දක්වා පහත වැටුණි.

ප්‍රාග්ධනය: 2012 වසරේ දී සියයට 27 කින් වැඩි වූ ප්‍රාග්ධන අරමුදල් 2013 වසරේ දී අභ්‍යන්තරව ජනනය වූ මුදල් එනම් ලාභයන් හේතුකොටගෙන සියයට 10 කින් තවදුරටත් වර්ධනය වූ අතර, එය 2013 වසර අවසානයේ දී රුපියල් බිලියන 95 ක් විය. ලියාපදිංචි මුදල් සමාගම් සහ කල්බදු මූල්‍යකරණ සමාගම් අංශයේ ප්‍රාග්ධන ප්‍රමාණාත්මකතා අනුපාත අවශ්‍ය

අවම මට්ටමට වඩා ඉහළින් පැවැතිය ද එය අවදානම් මත බර තැබූ වත්කම්වල වර්ධනය හේතුකොටගෙන පහළ ගියේය. මුළු ප්‍රාග්ධන ප්‍රමාණාත්මකතා අනුපාතය අවදානම් මත බර තැබූ වත්කම්හි ප්‍රතිශතයක් ලෙස ගත්කල 2012 වසර අවසානයට පැවැති සියයට 16 සිට 2013 වසරේ අවසානයට සියයට 15 දක්වා අඩු විය. මූලික ප්‍රාග්ධන අනුපාතය ද අවදානම් මත බරතැබූ වත්කම්වල ප්‍රතිශතයක් ලෙස ගත් කල 2012 වසරේ දී පැවැති සියයට 15 සිට 2013 වසරේ දී සියයට 13 දක්වා අඩු විය. එමෙන්ම, බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම්හි ප්‍රාග්ධන අරමුදල් මුළු තැන්පතු වලට දක්වන අනුපාතය 2012 වසරේ අවසානයට වාර්තා වූ සියයට 28 සිට 2013 වසරේ අවසානයට සියයට 23 දක්වා අඩු වී ඇත.

අවසර නොමැතිව මුදල් ව්‍යාපාර පවත්වාගෙන යාමට එරෙහිව ගන්නා ලද ක්‍රියාමාර්ග: අවසර නොමැතිව මුදල් ව්‍යාපාරවල නිරත වූ බවට චෝදනා ලද ආයතන සම්බන්ධව මහ බැංකුව විසින් අඛණ්ඩව විමර්ශන කටයුතු සිදු කළ අතර, අධිකරණවල විභාග වෙමින් පවතින නඩු සම්බන්ධයෙන් ද සහාය දක්වන ලදී. 2013 වසර තුළ දී, මහ බැංකුව දීප ව්‍යාප්ත සම්මන්ත්‍රණ/වැඩමුළු වැනි මහජනතාව දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් මගින් අනවසර මුදල් ව්‍යාපාරවල ආයෝජනය කිරීමේ ඇති අවදානම සම්බන්ධයෙන් දැනුවත් කිරීම් සිදු කෙරිණ. අනවසර මුදල් ව්‍යාපාරවල ආයෝජනය කිරීමේ ඇති අවදානම් පිළිබඳව මහජනතාව දැනුවත් කිරීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා ගුවන් විදුලි සංස්ථාවේ කලාපීය විකාශන සේවා මගින් විශේෂ වැඩසටහන් විකාශනය කිරීම සහ සිංහල හා දෙමළ භාෂාවලින් රූපවාහිනී වෙළෙඳ දැන්වීම් විකාශය කිරීම යනාදිය සිදු කෙරිණ. තවද, බලපත්‍රලාභී බැංකු සහ බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම්වල නම් ලැයිස්තු ඇතුළත් පෝස්ටර්, තෝරාගත් දිස්ත්‍රික්කවල ග්‍රාම නිලධාරීන් අතර බෙදා හරින ලද අතර හඳුනාගත් යථාරූපී නොවූ යෝජනා ක්‍රමවල අවදානම පිළිබඳව මහජනයා දැනුවත් කිරීම සඳහා විශේෂ දැන්වීම් 2013 වසරේ දෙවන භාගයේ දී භාෂා තුනෙන්ම පුවත්පත්වල පළ කරන ලදී.

අධීක්ෂණ සහ නියාමන සංවර්ධනයන්: ප්‍රධාන අධීක්ෂණ යාන්ත්‍රණය වශයෙන් අවදානම් මත පදනම් වූ ප්‍රවේශයන් මත එතැන් පරීක්ෂණ සහ විශේෂ එතැන් පරීක්ෂණ පැවැත් වූ අතර, ඒවායේ සොයාගැනීම් මත පදනම්ව නියම කරන ලද කාලපරිච්ඡේදයන් තුළ නිර්දේශයන් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා අදාළ සමාගම්වලට උපදෙස් ලබා දෙන ලදී. මීට අමතරව, අඛණ්ඩ දුරස්ථ පරීක්ෂණ පැවැත් වූ අතර, කාලානුරූපීව අවදානම වැලැක්වීමේ ක්‍රියාමාර්ග

ගැනීම සඳහා අවදානම් හඳුනා ගැනීමට අභ්‍යන්තර ශ්‍රේණිගත කිරීමේ ක්‍රමවේදයක් සහ අනතුරු කල්තියා හැඟවීමේ පද්ධතියක් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. 2013 වර්ෂය තුළ දී මහ බැංකුව විවිධ ප්‍රතිපත්තිමය ක්‍රියාමාර්ග සහ නියෝග හඳුන්වා දුන් අතර, පවත්නා ව්‍යුහාත්මක වෙනස්කම් පිළිබඳ විධානයෙහි විෂයපථය පුළුල් කරන ලදී. මුදල් සමාගම් විසින් සම්බන්ධිත පාර්ශ්වයන්ට ලබා දෙන ණය පහසුකම් ලියා හැරීම සඳහා මුදල් මණ්ඩලයේ පූර්ව අනුමැතිය ලබාගත යුතුව තිබූ අවශ්‍යතාව, එම අවස්ථාවන් සඳහා බැංකු නොවන මූල්‍ය ආයතන අධීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ අධ්‍යක්ෂකගේ අනුමැතිය ලබා ගත යුතු ලෙස ප්‍රතිස්ථාපනය කරන ලදී. මුදල් සමාගම් විසින් නිකුත් කරනු ලබන ණය උපකරණ සඳහා විශේෂයෙන් ද්‍රවශීලතා සහ පොලී අනුපාත වැනි අංශ සඳහා කටයුතු කිරීමට අධීක්ෂණ රාමුවක් හඳුන්වා දෙන ලදී. ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති (LKAS) 32, 39 සහ ශ්‍රී ලංකා මූල්‍ය වාර්තාකරණ ප්‍රමිති (SLFRS) 7 අනුගමනය කිරීමේ දී ලාභාංශ බෙදාහැරීම සඳහා බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් සහ විශේෂිත කල්බදු මූල්‍යකරණ සමාගම් විසින් බැංකු නොවන මූල්‍ය ආයතන අධීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ අධ්‍යක්ෂකගේ පූර්ව අනුමැතිය ලබාගත යුතු බවට මාර්ගෝපදේශ නිකුත් කළ අතර ආයතනික යහපාලනය පිළිබඳ විධානයෙහි හෙළිදරව් කිරීමේ අවශ්‍යතා සඳහා අවශ්‍ය සංශෝධන ඇතුළත් කරන ලදී. මීට අමතරව, බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් විසින් ගෙවිය යුතු වාර්ෂික බලපත්‍ර ගාස්තු සංශෝධනය කරන ලදී.

රජයේ සුරැකුම්පත් සඳහා වූ ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන්

ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන්ගේ කාර්ය සාධනය 2013 වසරේ දී අඛණ්ඩව වර්ධනය විය. පසුගිය වසරට සාපේක්ෂව මුළු වත්කම්, ප්‍රාග්ධන අරමුදල් සහ ලාභදායීත්වය 2013 වසරේ දී ඉහළ වර්ධනයක් වාර්තා කරන ලදී. විශේෂයෙන්ම, 2013 වසරේ අග භාගයේ දී රජයේ සුරැකුම්පත් සඳහා බැංකු අංශයෙන් ඇති වූ ඉහළ ඉල්ලුම සහ මධ්‍යස්ථ උද්ධමනය හේතුකොටගෙන එලදා වක්‍රය ක්‍රමානුකූලව පහළට විතැන්වීම හේතුවෙන් 2013 වසරේ දී වෙළෙඳ කළඹ මත ඉහළ ප්‍රාග්ධන ලාභ ලබා ගැනීමට සහ රජයේ සුරැකුම්පත්වල මුළු ආයෝජන ප්‍රමාණය වර්ධනය කර ගැනීමට ප්‍රාථමික අලෙවිකරු අංශය සමත් විය. වෙළෙඳපොළ තරගකාරීත්වය සහ රජයේ සුරැකුම්පත් සඳහා වූ ප්‍රාථමික වෙන්දේසිවල දී මුළු සහභාගීත්ව මට්ටම වර්ධනය කිරීමේ අරමුණින්, 2013 වසර තුළ දී බැංකු නොවන ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් සඳහා අදාළ වන අවම ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතාවයට යටත් නොවී රජයේ සුරැකුම්පත්හි ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් ලෙස කටයුතු කිරීමට වාණිජ බැංකුවලට අවසර ලබා දෙන ලදී. ඒ අනුව, බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු දෙකක්,

අයිතමය	ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන්ගේ		ක්‍රියාකාරීත්වය	
	2012 (අ)	2013 (ආ)	රුපියල් මිලියන	
			වාර්ෂික වර්ධනය (%)	
			2012 (අ)	2013 (ආ)
සමස්ත වත්කම්	160,082	213,633	20.6	33.5
සමස්ත කළඹ	159,397	209,627	21.9	31.5
වෙළෙඳ සුරැකුම්	87,057	145,949	(1.7)	67.6
ආයෝජන සුරැකුම්	49,674	46,211	116.5	(7.0)
ප්‍රතිවිකුණුම්	18,804	15,357	(2.2)	(18.3)
විකිණීම සඳහා පවතින	3,862	2,110	100.0	(45.4)
හිමිකම් සහ වගකීම්	160,082	213,633	20.6	33.5
සමස්ත ප්‍රාග්ධනය (අ)	5,478	6,750	15.8	23.2
ප්‍රතිලදී ගැනුම්	104,150	127,769	22.2	22.7
බදු පෙර ලාභය	2,913	8,099	92.6	178.0
බදු පසු ලාභය	2,541	7,524	127.8	196.1
වත්කම් ප්‍රතිලාභ අනුපාතය (%)	1.8	4.0	0.7	2.2
හිමිකම් ප්‍රතිලාභ අනුපාතය (%) (අ)	17.7	34.4	17.4	16.7
අවදානම් මත බරතලු ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතා අනුපාතය (%) (අ)	22.1	18.4	3.2	(3.7)
තෝලන කාලය (අ)	7.5	7.5	(0.8)	-
ගනුදෙනු	10,406,840	14,554,616	16.3	39.9
ප්‍රාථමික වෙළෙඳපොළ				
ගනුදෙනු	2,576,323	2,252,438	45.8	(12.6)
ද්විතියික වෙළෙඳපොළ				
ගනුදෙනු	7,830,517	12,302,178	9.0	57.1

(අ) සංශෝධිත මූලය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව
 (ආ) තාවකාලික
 (ඇ) බැංකු නොවන ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් පමණි.

එනම් පැන් ඒමියා බැංකුවේ කෝපරේෂන් පී.එල්.සී. සහ ද හොංකොං ඇන්ඩ් ෂැංහයි බැංකුවේ කෝපරේෂන් ලිමිටඩ්, වසර තුළ දී ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් ලෙස පත් කරනු ලැබිණි. බැංකු නොවන ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු වන පර්පෙඩුවල් ට්‍රේෂරිස් ලිමිටඩ්, ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු ලෙස පත් කිරීමත් සමඟ මුළු ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන්ගේ ගණන 15 දක්වා වර්ධනය වූ අතර, ඒ අනුව ප්‍රාථමික අලෙවිකරු අංශය, බැංකු ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් 7 කින් සහ බැංකු නොවන ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් 8 කින් සමන්විත විය.

වත්කම් සහ වගකීම්: ප්‍රාථමික අලෙවිකරු අංශයේ සමස්ත වත්කම් ප්‍රමාණය 2013 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 213.6 දක්වා සියයට 33.5 කින් වර්ධනය විය. 2012 වසරේ දී ප්‍රාථමික අලෙවිකරු අංශයේ වත්කම්හි වැඩිවීම සියයට 20.6 ක් විය. රජයේ සුරැකුම්පත් ප්‍රාථමික අලෙවිකරු අංශයේ සමස්ත වත්කම්වලින් සියයට 98.1 ක් වූයේය. වෙළෙඳාම පිණිස අත්පත් කරගත් සුරැකුම්පත්, විකිණීම සඳහා යොදා ගත හැකි සුරැකුම්පත්, ආයෝජන කළඹ සහ ප්‍රතිවිකුණුම් සඳහා වූ සුරැකුම්පත්වලින් සමන්විතවන සමස්ත රජයේ සුරැකුම්පත් කළඹ, 2012 වසර සමඟ සසඳන විට රුපියල් බිලියන 209.6 දක්වා සියයට 31.5 කින් වර්ධනය විය.

රජයේ සුරැකුම්පත්හි වෙළෙඳ කළඹ, 2012 වසර අවසානයේ දී පැවැති රුපියල් බිලියන 87.1 සමඟ සසඳන විට 2013 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 145.9 ක් දක්වා සියයට 67.6 කින් සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය විය. මෙය, රජයේ සුරැකුම්පත් සමස්ත කළඹහි වැඩිවීමට හේතු වූ ප්‍රධානම සාධකය විය. කෙසේ වුවද, 2012 වසර අවසානයේ දී පැවැති ආයෝජන කළඹ සමඟ සසඳන විට 2013 වසර තුළ දී එය සියයට 7.0 කින් අඩු විය. ආයෝජන කළඹ කල් පිරීමෙන් ලැබුණු මුදල් වෙළෙඳ කළඹ තුළ ප්‍රතිආයෝජනය කිරීම ආයෝජන කළඹ අඩුවීම සඳහා හේතු විය. ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන්ගේ ප්‍රධානම මූල්‍යයන මූලාශ්‍රය වන ප්‍රතිලදී ගැනුම් ගිවිසුම් යටතේ වන ණයට ගැනීම් 2012 වසර අවසානයේ දී පැවැති රුපියල් බිලියන 104.1 සිට 2013 වසර අවසාන වනවිට රුපියල් බිලියන 127.8 දක්වා සියයට 22.7 කින් වර්ධනය විය.

ප්‍රාග්ධනය: 2013 වසරේ දී, බැංකු නොවන ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන්ගේ ප්‍රාග්ධන පදනම රුපියල් බිලියන 6.7 දක්වා වර්ධනය විය. කෙසේ වුවද, බැංකු නොවන ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන්ගේ සමස්ත වත්කම් වැඩිවීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, ප්‍රාග්ධනය සහ අවදානම් මත බර තබන ලද වත්කම් අතර අනුපාතය 2012 වසරේ දී පැවැති සියයට 22.1 සිට 2013 වසර අවසානයේ දී සියයට 18.4 දක්වා පහළ ගියේය. සියලුම බැංකු නොවන ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් සිය නියාමන අවම ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතාව වන රුපියල් මිලියන 300 සහ අවදානම් මත බර තබන ලද ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතා අවම නියාමන අනුපාතය (ප්‍රා.අ.අ.නි.අ.) වූ සියයට 8 ට ඉහළින් සිය ප්‍රාග්ධනය සහ ප්‍රා.අ.අ.නි.අ. පවත්වා ගන්නා ලදී. 2013 වසර අවසානයේ දී බැංකු නොවන ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් විසින් තෝලන අනුපාතය වාර 7.5 ක් ලෙස මධ්‍යස්ථ අගයක පවත්වා ගන්නා ලදී.

ලාභදායීත්වය: ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන්ගේ බදු පෙර ලාභය 2012 වසරේ දී වූ රුපියල් බිලියන 2.9 සිට 2013 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 8.1 දක්වා වර්ධනය විය. වත්කම් මත ප්‍රතිලාභ අනුපාතය (ROA) සහ වත්කම් සහ හිමිකම් මත ප්‍රතිලාභ අනුපාතය (ROE) 2013 වසර තුළ දී සැලකිය යුතු වර්ධනයක් පෙන්නුම් කරනු ලැබීය. වත්කම් මත ප්‍රතිලාභ අනුපාතය 2012 වසරේ වූ සියයට 1.8 සිට 2013 වසරේ දී සියයට 4 දක්වා වර්ධනය වූ අතර, හිමිකම් මත ප්‍රතිලාභ අනුපාතය ද සියයට 17.7 සිට 34.4 දක්වා වර්ධනය විය. සලකා බලන කාලපරිච්ඡේදය තුළ වෙළෙඳපොළේ පොලී අනුපාත අඩුවීම සහ විකුණුම් ධාරිතාව වැඩිවීම මගින් ප්‍රාග්ධන සහ ප්‍රත්‍යාගණන ලාභ වර්ධනය වීම, මෙම සැලකිය යුතු ලාභදායීතා වර්ධනයට හේතු විය.

අවදානම් කළමනාකරණය

වෙළෙඳපොළ අවදානම අඩුවීම: රජයේ සුරැකුම්පත්හි ප්‍රාථමික හා ද්විතීයික වෙළෙඳපොළ පොලී අනුපාත වසර පුරාම අඛණ්ඩව අනුක්‍රමයෙන් අඩුවීම හේතුවෙන් එක් එක් ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන්ගේ මෙන්ම මුළු ප්‍රාථමික අලෙවිකරු අංශයෙහි වෙළෙඳපොළ අවදානම වසර පුරා ක්‍රමයෙන් අඩු විය. තවද, වෙළෙඳපොළ පොලී අනුපාතයන්ගේ අහිතකර විචලනයන් හමුවේ ප්‍රාග්ධනය මත යම් සැලකිය යුතු බලපෑමක් ඇති නොවන පරිදි කටයුතු කිරීමට එක් එක් ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් සතු හැකියාව ආතති පරීක්ෂා ප්‍රතිඵල මගින් නිරාවරණය විය. ඒ අනුව, 2013 වසර අග වනවිට පැවැති වෙළෙඳපොළ පොලී අනුපාතයන් පදනම් අංක 300 කින් ඉහළ ගිය ද, බැංකු නොවන ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් සියලුදෙනාම ප්‍රාග්ධන අරමුදල්, අවම නියාමන අවශ්‍යතාව වන රුපියල් මිලියන 300 හෝ අවදානම් මත බර තබන ලද අවම ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතා අනුපාතය යන ප්‍රමාණයන්ගෙන් ඉහළ මට්ටමක පවත්වා ගැනීමට සමත් විය.

ද්‍රවශීලතා අවදානමට ඇති අනාවරණය අඩු වුණි. ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන්ගේ වත්කම් සහ වගකීම්වල කල්පිරීමේ ආකෘතියෙහි සිදු වූ වර්ධනය නිසා 2013 වසර තුළ ද්‍රවශීලතා අවදානමෙහි අඩුවීමක් වාර්තා විය. වත්කම් සහ වගකීම් කල්පිරීමේ ආකෘතියෙහි දිනක් ඇතුළත කල් පිරෙන වත්කම් සහ වගකීම් නොගැලපීම් 2012 වසර අග දී පැවැති රුපියල් බිලියන 11.2 හෙවත් මුළු සමුච්චිත වගකීම්වලින් සියයට 10.5 සිට 2013 වසර අග වනවිට රුපියල් බිලියන 7.4 හෙවත් මුළු සමුච්චිත වගකීම්වලින් සියයට 5.7 දක්වා අඩු විය. තවද, ඕනෑම අනපේක්ෂිත ද්‍රවශීලතා අවශ්‍යතාවයක දී ඇපකරයක් වශයෙන් ඉදිරිපත් කර අරමුදල් ලබාගත හැකි අවදානම් රහිත ඉහළ ද්‍රවශීලතාවකින් යුතු රජයේ සුරැකුම්පත් මුළු වත්කම්වලින් සියයට 98.1 ක් ම නියෝජනය කිරීම නිසා ප්‍රාථමික අලෙවිකරු අංශයේ ද්‍රවශීලතා අවදානම පහළ මට්ටමක ඇත. ඒ අතරම, යම් අනපේක්ෂිත ද්‍රවශීලතා පරතරයක් ඇති වුවහොත්, ඒවා පියවා ගැනීම සඳහා බැංකු නොවන ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් සතුව ප්‍රමාණවත් පෙර සුදානම් කරගත් අරමුදල් සැකසුම් ද පැවැතුණේය.

වෙළෙඳපොළ සහභාගීත්වය

වර්ෂය තුළ භාණ්ඩාගාර බිල්පත් වෙන්දේසීන් හි “බැංකු ප්‍රාථමික අලෙවිකරු අංශයෙහි” ඵලදායී සහභාගීත්වය සියයට 65.5 ක් ලෙස වාර්තා විය. 2013 වසරේ බැංකු නොවන ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් සහ සේවක අර්ථසාධක අරමුදල පිළිවෙලින් සියයට 31.4 සහ 3.1 ක ඵලදායී සහභාගීත්වයක් වාර්තා කරන ලදී.

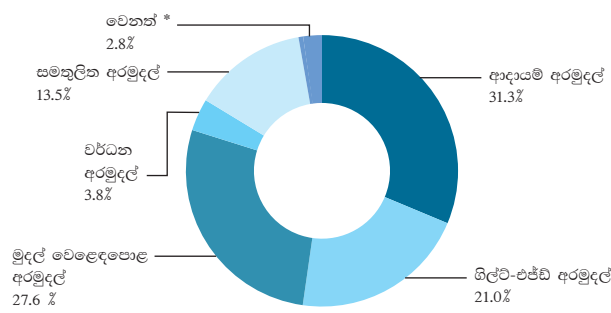
සේවක අර්ථසාධක අරමුදල භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර ප්‍රාථමික වෙන්දේසිවලට ප්‍රධාන සහභාගීත්වයක් දැක් වූ අතර, එය වසර සඳහා මුළු නිකුතුවෙන් සියයට 56.5 ක් විය. ඒ අතර, 2013 වසරේ දී රජයේ සුරැකුම්පත් ද්විතීයික වෙළෙඳපොළ ගනුදෙනු සියයට 57.1 ක සීඝ්‍ර වර්ධනයක් පෙන්නුම් කරන ලදී. 2013 වසරේ දී ප්‍රතිමිලදී ගැනුම් ගනුදෙනු, මුළු ද්විතීයික වෙළෙඳපොළ ගනුදෙනුවලින් සියයට 83.2 ක් ලෙස සටහන් විය.

ඒකක භාර

නව ඒකක භාර අරමුදල් 16 ක් 2013 වසරේ දී ස්ථාපිත කිරීමත් සමඟ ඒකක භාර අංශය තවදුරටත් පුළුල් වන ලදී. 2013 වසර අවසානය වනවිට ඒකක භාර කළමනාකරණ සමාගම් 13 ක් මගින් පාලනය කරනු ලබන ඒකක භාර 53 ක් (නව ඒකක භාර 16 ක් ඇතුළුව) නව ව්‍යාපාරික කටයුතුවල නියැලුණි. 2013 වසර අවසානය වන විට ඒ අතරින් එක් සමාගමක් සංචාන අරමුදලක් වූ අතර, එය කොටස් වර්ධන අරමුදලක් ලෙස ව්‍යාපාර කටයුතුවල නියැලුණි. ඉතිරි අරමුදල් විවෘත අරමුදල් විය. විවෘත අරමුදල් අතර ආදායම් අරමුදල් 11 ක්, ගිල්ටි එජීඩ් (gilt edged) අරමුදල් 9 ක්, මුදල් වෙළෙඳපොළ අරමුදල් 9 ක්, වර්ධන අරමුදල් 7 ක්, සමබර අරමුදල් 4 ක්, ෂරියා (sharia) අරමුදල් 4 ක්, කොටස් අරමුදල් 1 ක්, මූලික හිමිකම් නිකුතු අරමුදල් 2 ක්, එක් දර්ශක අරමුදලක් සහ එක් සාංගමික ණය අරමුදලක් ද විය.

ව්‍යාපාර වර්ධනය: 2013 දෙසැම්බර් අවසානයට ඒකක භාර අංශයේ ශුද්ධ වත්කම් වටිනාකම රුපියල් බිලියන 54.4 දක්වා සියයට 76 කින් සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගියේය. ඒකක නිකුතුව සංඛ්‍යාවේ වැඩිවීම සහ විශේෂයෙන් රජයේ සුරැකුම්පත් සහ සාංගමික ණය සුරැකුම්පත් යනාදී ආයෝජනයන්ගේ වටිනාකම්වල අගය ඉහළ යාම මීට දායක විය. කෙසේ වෙතත්,

8.12 රජය සටහන ශුද්ධ වත්කම් වටිනාකම අනුව ඒකක භාර කර්මාන්තයේ අරමුදල් වර්ගීකරණය

* වෙනත්: කොටස් වර්ධන අරමුදල් 1.9%, ෂරියා අරමුදල් 0.6%, කොටස් දර්ශක අරමුදල් 0.2%, කොටස් අංශ අරමුදල් 0.1%, මූලික මහජන නිකුතු අරමුදල් 0.01%, සාංගමික ණය අරමුදල් 0.002%

8.12 සංඛ්‍යා සටහන		
ඒකක භාර අංශයෙහි ක්‍රියාකාරීත්වය		
අයිතමය	2012 (අ)	2013 (ආ)
ඒකක භාර සංඛ්‍යාව	37	53
සමස්ත ඒකක හිමියන්ගේ සංඛ්‍යාව	27,253	29,940
ඒකක නිකුත් ගණන (මිලියන)	2,227	4,103
සමස්ත වත්කම් (රු. මිලියන)	31,088	54,323
ශුද්ධ වත්කම් අගය (රු. මිලියන)	30,890	54,448
කොටස්වල ආයෝජන (රු. මිලියන)	8,841	9,486
සමස්ත වත්කම්වල ප්‍රතිශතයක් ලෙස (%)	29	17
රජයේ සුරැකුම්පත්වල ආයෝජනය (රු. මිලියන)	5,919	17,363
සමස්ත වත්කම්වල ප්‍රතිශතයක් ලෙස (%)	19	32

(අ) සංශෝධිත මූලය: ශ්‍රී ලංකා ඒකකභාර සංගමය
(ආ) තාවකාලික

ඒකකයක ශුද්ධ වත්කම් වටිනාකම 2012 අවසානයට වූ රුපියල් 13.87 සිට 2013 අවසානයට රුපියල් 13.27 දක්වා අනන්තීක ලෙස පහළ වැටුණි. එහෙත්, ඒකක භාර අංශයේ සමස්ත ශුද්ධ වත්කම් වටිනාකමින් සියයට 31 ක කොටසක් සතු විශාලතම කොටස වන ආදායම් අරමුදල්වල ශුද්ධ වත්කම් වටිනාකමෙහි සියයට 241 ක වර්ධනය හේතුවෙන්, එම අරමුදලේ ඒකකයක ශුද්ධ වත්කම් වටිනාකම 2012 දී වූ රුපියල් 114.70 සිට 2013 දී රුපියල් 171.00 දක්වා වර්ධනය විය. 2013 දී ඒකකයක ශුද්ධ වත්කම් වටිනාකමේ වර්ධනයන් පෙන්වුම් කරනු ලැබූ අනෙකුත් අරමුදල් වනුයේ, මුදල් වෙළෙඳපොළ අරමුදල්, වර්ධන අරමුදල් සහ ෂරියා (sharia) අරමුදල් ය.

රජය සහ මහ බැංකුව විසින් හඳුන්වා දුන් විවිධ ප්‍රතිපත්ති උපාය මාර්ගයන්ට සුභවාදී ලෙස ප්‍රතිචාර දක්වමින්, ඒකක භාර හිමියන්ගේ සංඛ්‍යාව 2012 වසර අවසානයට වූ 27,253 සිට 2013 වසර අවසානයේ දී 29,940 දක්වා වර්ධනය වූ අතර ඒකක නිකුත් ගණන ද වසර තුළ දී ඉහළ ගියේය. සමස්ත ඒකක භාර හිමියන්ගේ සංඛ්‍යාව 2012 වසර අවසානයට වූ 27,253 සිට 2013 වසර අවසානයේ දී 29,940 දක්වා වර්ධනය වූ අතර, ඒකක නිකුතු සංඛ්‍යාව 2012 දෙසැම්බර් අවසානයේ දී මිලියන 2,227 සිට 2013 වසර අවසානයේ දී මිලියන 4,103 ක් දක්වා වර්ධනය විය.

ආයෝජනය: 2013 දී රජයේ සුරැකුම්පත් සහ සාංගමික ණය සුරැකුම්පත්වල සිදු කළ ආයෝජන ප්‍රමාණය වර්ධනය වූ අතර, කොටස්වල ආයෝජනය කරනු ලැබූ ප්‍රතිශතය අඩුකර ඇති බව අඩු විය. ඒකක භාරවල සමස්ත ආයෝජන කළඹෙන් කොටස්වල සිදු කළ ආයෝජනයේ ප්‍රමාණය 2012 අවසානයේ දී වූ සියයට 28.6 සමඟ සංසන්දනය කරන විට 2013 අවසානයේ දී සියයට 17.4 දක්වා අඩු විය. රජයේ සුරැකුම්පත්වල සහ සාංගමික ණය සුරැකුම්පත්වල

සිදු කළ ආයෝජනය පිළිවෙලින් සියයට 32.0 ක් සහ සියයට 50.2 ක් දක්වා 2013 අවසානය වනවිට වර්ධනය විය. රජයේ සුරැකුම්පත්වල සහ සාංගමික ණය සුරැකුම්පත්වල සැලකිය යුතු ආයෝජනයන් සිදු කරන නව අරමුදල් ඒකක භාර අංශයට පිවිසීම මෙම වර්ධනය සඳහා පාදක වී ඇත. රජයේ සුරැකුම්පත්වල ආයෝජන වැඩිවීමට ගිල්ටි එජීඩ් (gilt edged) අරමුදල් විශාල වශයෙන් දායක වී ඇති අතර, එම අරමුදල් රජයේ සුරැකුම්පත්වල සිදු කළ ආයෝජන ප්‍රමාණය ඒකක භාර අංශය රජයේ සුරැකුම්පත්වල සිදු කළ සමස්ත ආයෝජනයෙන් සියයට 62 කි. සාංගමික ණය සුරැකුම්පත්වල ආයෝජනයෙහි වැඩිවීම සඳහා ආදායම් අරමුදල් විශාල වශයෙන් දායක වූ අතර, එම අරමුදල් ඒකක භාර අංශයේ සමස්ත සාංගමික ණය සුරැකුම්පත්වල ආයෝජනයෙන් සියයට 56 කට දායක විය.

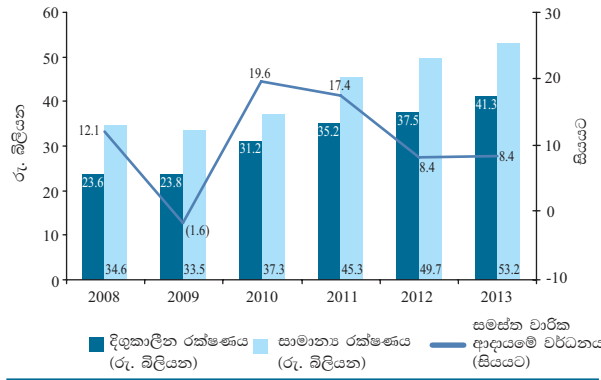
අධීක්ෂණ සහ නියාමන සංවර්ධනයන්: ඒකක භාර කළමනාකරණ සමාගම් සඳහා අදාළ ආදායම් බද්ද සියයට 28 සිට සියයට 10 දක්වා අඩු කිරීම සහ එම සමාගම් විසින් ඒකක භාරවලට ලබා දෙන සේවාවන් සඳහා සිදු කරන එකතු කළ අගය මත බදු (VAT) ඉවත් කිරීමත් සමඟ ඒකක භාර කළමනාකරණ සමාගම්වල ලාභදායීත්වය වැඩි වී ඇත. මෙය ඒකක භාර මාර්ගයෙන් ආයෝජන, ප්‍රාග්ධන වෙළෙඳපොළ සඳහා ආකර්ෂණය කර ගැනීමට උපකාරී වී ඇත. ඊට අමතරව, කෙටිකාලීන විදේශීය ආයෝජකයන්, විදේශවල පදිංචි සහ රැකියාවල නිරත ශ්‍රී ලාංකිකයින් අතර ඒකක භාරවල ආයෝජනය ප්‍රවේශ කරලීම උදෙසා ඔවුන්ගේ විදේශ ප්‍රේෂණ සුරැකුම්පත් ආයෝජන ගිණුම් හරහා නොගොස් සෘජුවම ඒකක භාරවල ආයෝජනය කිරීමට අවශ්‍ය පහසුකම් සලසා ඇත. ලැයිස්තුගත කොටස්වල සහ ලැයිස්තුගත සාංගමික බැඳුම්කරවල පමණක්ම ආයෝජනය කරන ඒකක භාර හරහා දේශීය ප්‍රාග්ධන වෙළෙඳපොළෙහි ආයෝජනය කිරීමට පෞද්ගලික විශ්‍රාම අරමුදල් සහ පෞද්ගලික අර්ථසාධක අරමුදල්වලට අවකාශය ලබා දීමෙන් ආයතනික ආයෝජනයන් ප්‍රවර්ධනය වන අතර, මෙමගින් ඒකක භාර සඳහා ආයතනික ආයෝජකයන්ගේ ඉල්ලුමෙහි ඉහළ යාමක් අපේක්ෂා කෙරේ. ඊට අමතරව, බලපත්‍රලාභී බැංකු විසින් ඒවායේ ව්‍යවස්ථාපිත ද්‍රවශීලතා වත්කම් අනුපාතය පවත්වාගෙන යාමේ දී ගිල්ටි එජීඩ් (gilt edged) ඒකක භාරවල සිදු කරනු ලබන ආයෝජන බැංකුවල ද්‍රවශීල වත්කම්වල ඇතුළත් කිරීමට සමහරක් කොන්දේසිවලට යටත්ව මහ බැංකුව විසින් ඉඩ දීම, ඒකක භාර අංශයේ වර්ධනය සඳහා ඉවහල් වනු ඇත.

රක්ෂණ සමාගම්

රක්ෂණ අංශය මූල්‍ය අංශයේ සමස්ත වත්කම්වලින් සියයට 3.5 කට පමණ හිමිකම් කියනු ලැබේ. 2013 දෙසැම්බර් අවසානයට, ශ්‍රී ලංකා රක්ෂණ මණ්ඩලය යටතේ ලියාපදිංචි වී ඇති රක්ෂණ සමාගම් 21 ක් ශ්‍රී ලංකාව තුළ සිය ක්‍රියාකාරී කටයුතු පවත්වාගෙන යන ලදී. මේ අතුරින් සමාගම් 12 ක් දිගුකාලීන සහ සාමාන්‍ය රක්ෂණ ව්‍යාපාර කටයුතුවල ද, සමාගම් 6 ක් සාමාන්‍ය රක්ෂණ ව්‍යාපාර කටයුතුවල පමණක් ද, සමාගම් 3 ක් දිගුකාලීන රක්ෂණ ව්‍යාපාර කටයුතුවල ද නියැලුණේය. වසර අවසානයට රක්ෂණ තැරැව්කරුවන් 54 ක් සහ රක්ෂණ නියෝජිතයන් 37,000 ක් පමණ රක්ෂණ ව්‍යාපාර කටයුතුවල නියැලුණි. රක්ෂණ තැරැව්කරුවන්ගෙන් බොහොමයක් සාමාන්‍ය රක්ෂණය ආශ්‍රිත තැරැව්කරුවන්ය. එසේම, 2013 අවසානය වනවිට කොළඹ කොටස් වෙළෙඳපොළේ ලැයිස්තුගත රක්ෂණ සමාගම් 7 ක් පැවැති අතර, සමාගම් 6 ක් විදේශීය සහභාගිත්වයෙන් යුතු සමාගම් විය.

ශ්‍රී ලංකාවේ රක්ෂණ කර්මාන්තයේ විනිවිද යාමේ ප්‍රමාණය සහ එහි සනත්වය අනෙකුත් ආසියාතික රටවල් සමඟ සැසඳීමේ දී සාපේක්ෂව පහළ මට්ටමක පවතී. 2013 වසරේ රක්ෂණ කර්මාන්තයේ විනිවිද යාමේ ප්‍රමාණය, එනම් මුළු වාරික ආදායම ද.දේ.නි.යේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස ගත් කල, එය සියයට 1.14 ක් වූ අතර, රටේ සමස්ත ජනගහනයට වාරික ආදායම දක්වන අනුපාතය වන රක්ෂණ අංශයේ සනත්වය රුපියල් මිලියන 4,807 (එ.ජ.ඩොලර් 37) ක් විය. සමහර ආසියාතික රටවල් සමඟ සසඳන කල, සාපේක්ෂව පහළ මට්ටමක පවත්නා ඒක පුද්ගල ආදායම සහ රක්ෂණ සංකල්පය හා එහි ප්‍රතිලාභ පිළිබඳව පවත්නා වටිනාකම අඩුවෙන් තක්සේරු කිරීම මෙම විනිවිද යාමේ ප්‍රමාණය පහළ අගයක් ගැනීමට

8.13 රූප සටහන රක්ෂණ කර්මාන්තයේ දළ ලියාහල වාරික ආදායම

8.13 සංඛ්‍යා සටහන රක්ෂණ අංශයෙහි ක්‍රියාකාරිත්වය

අයිතමය	රුපියල් බිලියන	
	2012 (අ)	2013 (ආ)
සමස්ත වත්කම්	321.8	363.8
රජයේ සුරැකුම්පත්	127.7	121.6
සාමාන්‍ය කොටස්	41.6	40.1
අතැති මුදල් හා තැන්පතු	47.4	62.6
සමස්ත ආදායම	110.7	123.5
වාරික ආදායම	87.2	94.5
අයෝජන ආදායම	23.5	29.0
බදු පෙර ලාභය	12.1	13.5
නුඹුන්වත් ආන්තික අනුපාතය		
- ජීවිත රක්ෂණය	7.2	8.9
- සාමාන්‍ය රක්ෂණය	2.4	2.6
රඳවා ගැනීම් අනුපාතය (%)		
- ජීවිත රක්ෂණය	96.2	96.0
- සාමාන්‍ය රක්ෂණය	82.5	83.5
හිමිකම් අනුපාතය (%)		
- ජීවිත රක්ෂණය	37.2	46.2
- සාමාන්‍ය රක්ෂණය	61.8	58.7
ඒකාබද්ධ මෙහෙයුම් අනුපාතය (%)		
- ජීවිත රක්ෂණය	82.7	93.7
- සාමාන්‍ය රක්ෂණය	100.3	101.7
වත්කම් මත ප්‍රතිලාභය (%)		
- ජීවිත රක්ෂණය	3.3	3.1
- සාමාන්‍ය රක්ෂණය	5.3	5.1
හිමිකම් මත ප්‍රතිලාභය (%)		
- සාමාන්‍ය රක්ෂණය	9.9	9.1
පුරාණ අනුපාතය (%)		
- සාමාන්‍ය රක්ෂණය	20.5	20.8

(අ) සංශෝධිත මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා රක්ෂණ මණ්ඩලය (ආ) තාවකාලික

දායක වන සාධකයන්ය. කෙසේ වුවත්, රට සංවර්ධනය කිරීමට රජය විසින් ගනු ලබන උත්සාහයන් සහ ජනතාවගේ වැය කළ හැකි ආදායම ඉහළ යාම, රක්ෂණ කර්මාන්තය මත අඛණ්ඩව ධනාත්මක බලපෑමක් සිදු කරනු ලබන අතර, එමගින් විනිවිද යාමේ ප්‍රමාණය සහ රක්ෂණයේ සනත්වය මත ද යහපත් බලපෑමක් කරනු ලබයි.

ව්‍යාපාර වර්ධනය: රක්ෂණ සමාගම්වල සමස්ත වත්කම් 2013 වසරේ දී සියයට 13.0 කින් ඉහළ ගිය අතර, 2012 වසරේ දී එය සියයට 21.1 ක වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළේය. දිගුකාලීන රක්ෂණ ව්‍යාපාරවලට අදාළ සමස්ත වත්කම් 2013 අවසානය වනවිට රුපියල් බිලියන 217 ක් වූ අතර, එය රක්ෂණ අංශයේ සමස්ත වත්කම්වලින් සියයට 60 ක් විය. 2013 දෙසැම්බර් අවසානයට සාමාන්‍ය රක්ෂණ ව්‍යාපාරවල සමස්ත වත්කම්වල වටිනාකම රුපියල් බිලියන 147 ක් වූ අතර, එය රක්ෂණ අංශයේ සමස්ත වත්කම්වලින් සියයට 40 ක් වූයේය. රක්ෂණ අංශයේ සමස්ත දළ ලියාහල

වාරික ආදායම 2009 මැද භාගයේ සිට 2011 මැද භාගය දක්වා ඉහළ වේගයකින් වර්ධනය වූව ද, ඉන් පසුව සමස්ත දළ ලියාහල වාරික ආදායම අඛණ්ඩව මධ්‍යස්ථ වර්ධනයක් පෙන්නුම් කරමින් 2013 දී සියයට 8.4 කින් ඉහළ ගියේය. විශේෂිත මෝටර් රථ වාහන ආනයනය කිරීමේ දී ලියාපදිංචි වාණිජ බැංකුවක ඊට අදාළ ණයවර ලිපි විවෘත කිරීමේ අවශ්‍යතාව හා එම ආනයන සඳහා ණයවර ලිපි විවෘත කරන අවස්ථාවේ දීම එම වාහනවල ආනයන වටිනාකමින් සියයට 100 ක්ම ආවරණය වන පරිදි අවම මුදල් ආන්තිකයක් අදාළ වාණිජ බැංකුවේ තැන්පත් කිරීම සහ ඉහත ආන්තික තැන්පතු අවශ්‍යතාව සපුරා ගැනීමට ආනයන ගනුදෙනුකරුවන් බැංකුවලින් අපේක්ෂා කරන අන්තිකාරම් ලබා ගැනීමේ හැකියාව වැළැක්වීම වැනි, වාහන ආනයනය පාලනයට අදාළව ගත් පියවර නිසා 2013 වසරේ දී රක්ෂණ අංශයේ දළ ලියාහල වාරික ආදායමේ වර්ධනය මන්දගාමී විය. මූලික වශයෙන්ම, මෙම ක්‍රියාමාර්ගයන්ගේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, සමස්ත දළ ලියාහල වාරික ආදායමින් සියයට 56.3 ක් වන සාමාන්‍ය රක්ෂණ අංශයේ දළ ලියාහල වාරික ආදායම වර්ධනය වීමේ වේගය අඩු වූ අතර 2013 වසරේ දී සියයට 7.0 වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළේය. 2012 වසරේ දී එහි වර්ධනය සියයට 15.1 ක් විය. මුහුදු රක්ෂණය හැරුණුවිට, සාමාන්‍ය රක්ෂණය යටතේ වර්ගීකරණය කරනු ලබන සියලුම රක්ෂණ උප අංශවල 2013 වසරේ දී දළ ලියාහල වාරික ආදායමේ ඉහළ යාමක් පෙන්නුම් කළ ද, එය මන්දගාමී ස්වරූපයක් පිළිබිඹු කළේය. සියයට 62 කට හිමිකම් කියන සාමාන්‍ය රක්ෂණයේ විශාලතම උප අංශය වන රථ වාහන රක්ෂණයේ දළ ලියාහල වාරික ආදායම සියයට 4.6 කින් ඉහළ නැගුණි. සාමාන්‍ය රක්ෂණයෙන් සියයට 12 කට හිමිකම් කියන ගිනි රක්ෂණය සියයට 16.4 කින් ද, සියයට 22 කට හිමිකම් කියන විවිධ රක්ෂණය සියයට 11.4 කින් ද ඉහළ ගියේය. කෙසේ වෙතත්, මුහුදු රක්ෂණයේ දළ ලියාහල වාරික ආදායම සියයට 4.0 කින් පහළ වැටුණි. සමස්ත දළ ලියාහල වාරික ආදායමින් සියයට 43.7 ක් වන දිගුකාලීන රක්ෂණ අංශයේ දළ ලියාහල වාරික ආදායම, 2013 දී සියයට 10.2 කින් වර්ධනය වූ අතර, 2012 දී එය සියයට 6.6 කින් වර්ධනය විය.

ඉපැයීම් සහ ලාභදායීත්වය: රක්ෂණ අංශයේ සමස්ත ආයෝජන ආදායම 2013 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 29 ක් දක්වා සියයට 23 කින් වර්ධනය වූ අතර, 2012 වසරේ දී එය සියයට 3.6 ක් විය. රජයේ සුරැකුම්පත්වල සහ සාංගමික ණය සුරැකුම්පත්වල විශාල වශයෙන් ආයෝජනය සිදු කළ දිගුකාලීන රක්ෂණ අංශයේ ආයෝජන ආදායමේ සැලකිය යුතු වැඩිවීම සමස්ත ආයෝජන ආදායමේ ඉහළ යාමට

විශාල වශයෙන් හේතු විය. දිගුකාලීන රක්ෂණ අංශයේ සමස්ත ආයෝජන ආදායම 2012 දී සියයට 2 ක ආන්තික වර්ධනයක් හා සැසඳීමේ දී 2013 වසරේ දී එය සියයට 25 කින් ඉහළ නැගුණි. සාමාන්‍ය රක්ෂණ අංශයේ ආයෝජන ආදායම 2013 වසරේ දී සියයට 18.4 කින් ඉහළ ගිය අතර, 2012 වසරේ දී එය සියයට 7.9 ක වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළේය. රක්ෂණ අංශයේ බදුවලට පෙර ලාභය, 2012 වසරේ දී වූ සියයට 2 ක අඩුවීමට ප්‍රතිවිරුද්ධව 2013 දී එය සියයට 11.4 කින් ඉහළ ගියේය. මීට අමතරව, සාමාන්‍ය රක්ෂණ අංශයේ ප්‍රාරක්ෂණ ලාභ (අදාළ කාලපරිච්ඡේදය තුළ ඉපැයූ රක්ෂණ වාරික සහ වාරික හිමිකම්පැමි සහ වසර තුළදී සිදු වූ වියදම් අතර වෙනස) ද සියයට 11.1 ක වර්ධනයක් වාර්තා කරනු ලැබීය.

නියාමන අවශ්‍යතාවන් සමඟ අනුගත වීම: 2013 වසර අවසානය වනවිට සමාගම් තුනක් හැර අනෙකුත් සියලුම රක්ෂණ සමාගම් ව්‍යවස්ථාපිත නුඹුන්වත් ආන්තික අවශ්‍යතාව සපුරා ගන්නා ලදී. සාමාන්‍ය රක්ෂණ අංශය සඳහා වන නුඹුන්වත් ආන්තික අනුපාතිකය 2012 දෙසැම්බර් අවසානයට පැවැති වාර 2.4 සිට 2013 දෙසැම්බර් අවසානයට වාර 2.6 ක් දක්වා ආන්තික වශයෙන් ඉහළ ගිය අතර, දිගුකාලීන රක්ෂණය සඳහා වන නුඹුන්වත් ආන්තික අනුපාතය 2012 දෙසැම්බර් අවසානයට පැවැති වාර 7.2 සිට 2013 දෙසැම්බර් අවසානයට වාර 8.9 ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. එසේ වුවද, වසර 2000 අංක 43 දරන රක්ෂණ කර්මාන්තය විධිමත් කිරීමේ පනතට සිදු කළ සංශෝධනයන්ට අනුකූලව, පවත්නා සංයුක්ත රක්ෂණ සමාගම්, දිගුකාලීන සහ සාමාන්‍ය රක්ෂණ සමාගම් ලෙස වෙන් වෙන් වශයෙන් ඒවායේ ව්‍යාපාරික කටයුතු සිදු කරගෙන යාමේ අවශ්‍යතාව රක්ෂණ සමාගම්වලට ඒවායේ අවම නියාමන ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතාවන් පවත්වාගෙන යාම සඳහා අභියෝගයක් වීමට ඉඩ ඇත. කෙසේ වෙතත්, එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස රක්ෂණ අංශය මධ්‍යකාලීනව ඒකාබද්ධකරණය කිරීම සඳහා දිරිමත් කෙරෙනු ඇති අතර, එය එම රක්ෂණ අංශය සඳහා ප්‍රතිලාභ ගෙන දෙනු ඇත. සාමාන්‍ය රක්ෂණ අංශයට අදාළව එම අංශයේ තාක්ෂණික සංවිතවලින් සියයට 20 ක් ද, දිගුකාලීන රක්ෂණයට අදාළව එම අංශයේ දිගුකාලීන අරමුදල්වලින් සියයට 30 ක් ද වශයෙන් රජයේ සුරැකුම්පත්වල සිදු කළ යුතු ආයෝජන අවශ්‍යතාව සියලුම රක්ෂණ සමාගම් විසින් සපුරා ගන්නා ලදී. 2013 අවසානයට දිගුකාලීන රක්ෂණ ව්‍යාපාර විසින් රජයේ සුරැකුම්පත්වල සිදු කළ ආයෝජනය එම අංශයේ සමස්ත වත්කම්වලින් සියයට 43 ක් වූ අතර, සාමාන්‍ය රක්ෂණ ව්‍යාපාරයට අදාළව එය එම අංශයේ සමස්ත වත්කම්වලින් සියයට 19 ක් විය. 2013

වසර අවසානයට, රක්ෂණ අංශයේ කොටස්වල සහ සාංගමික ණය සුරැකුම්පත්වල ආයෝජනය පිළිවෙලින් සමස්ත වත්කම්වලින් සියයට 11.0 ක් සහ සියයට 10.7 ක් විය.

අධීක්ෂණ සහ නියාමන සංවර්ධනයන්: 2013 වසර තුළ දී රක්ෂණ කර්මාන්තයට අදාළ නියාමන රාමුව, අධීක්ෂණය සහ නීති බලාත්මක කිරීම යනාදිය තවදුරටත් ශක්තිමත් කරනු ලැබීය. දිගුකාලීන සහ සාමාන්‍ය රක්ෂණ ව්‍යාපාර සඳහා පවතින නුබුන්වත් ආන්තික නීතිවලට අදාළව, ශ්‍රී ලංකාව තුළ ඉඩම් සහ ගොඩනැගිලි තක්සේරු කිරීමේ දී තක්සේරුකරුවෙකු විසින් අනුමතය කළ යුතු විශේෂිත නිර්ණායක ඇතුළත් උපදෙස් හා විධානයන් ශ්‍රී ලංකා රක්ෂණ මණ්ඩලය විසින් සියලුම රක්ෂණ සමාගම් වෙත නිකුත් කරන ලදී. තවදුරටත්, රක්ෂණ සමාගම්වල මූල්‍ය ශක්තිමත්බව වර්ධනය කිරීමේ අරමුණින් රක්ෂණ සමාගම් සහ රක්ෂණ තැරැවිකාර සමාගම් විසින් පවත්වාගෙන යා යුතු අවම ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතාව ඉහළ දමන ලදී. ඒ අනුව, රක්ෂණ සමාගම් විසින් 2015 වසරේ සිට සිය ප්‍රාග්ධනය රුපියල් මිලියන 500 කට වඩා නොඅඩු මට්ටමක පවත්වා ගත යුතු අතර, රක්ෂණ තැරැවිකාර සමාගම් විසින් 2014 වසරේ සිට සිය ප්‍රාග්ධනය රුපියල් මිලියන 2.5 කට වඩා නොඅඩු මට්ටමක පවත්වා ගත යුතුය.

විශ්‍රාම අරමුදල්

විශ්‍රාම අරමුදල් අංශය, මූල්‍ය අංශයේ වත්කම්වලින් සියයට 16 කට හිමිකම් කියන අතර, විශ්‍රාම අරමුදල් අංශයේ වත්කම්වලින් සියයට 79 ක් පමණ වන සේවක අර්ථසාධක අරමුදල එහි ප්‍රධානම විශ්‍රාම අරමුදල වේ. සේවක අර්ථසාධක අරමුදල රාජ්‍ය කළමනාකාරීත්වයෙන් යුතු අරමුදලක් වන අතර, සේවා නියුක්තිකයන්ගේ භාරකාර අරමුදල සහ රාජ්‍ය සේවා අර්ථසාධක අරමුදල ලෙස තවත් රාජ්‍ය කළමනාකාරීත්වයෙන් යුතු අරමුදල් දෙකක් ඇත. ඊට අමතරව, පෞද්ගලික කළමනාකාරීත්වයෙන් යුතු අනුමත විශ්‍රාම සහ අර්ථසාධක අරමුදල් 170 ක් පමණ ශ්‍රී ලංකාව තුළ ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතී.

පෞද්ගලික අංශය සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් විශ්‍රාම ප්‍රතිලාභ සලසන සේවක අර්ථසාධක අරමුදල, ශුද්ධ දායක අරමුදල්හි ඉහළ යාමත් සමඟ ප්‍රසාරණය විය. සාමාජිකයන්ගේ ශුද්ධ දායකත්ව ලැබීම්වල (දායකත්ව ලැබීම්වලින් ප්‍රතිගෙවීම් අඩු කළ පසු) මෙම වර්ධනයට අමතරව, එලදායී සහ විවක්ෂණ කළමනාකරණය තුළින් ජනනය වූ ආදායම ද මෙම අරමුදලේ වත්කම් පදනම පුළුල් වීමට දායක විය. 2013 අවසානය වනවිට, සේවක අර්ථසාධක අරමුදල සතුව සාමාජික ගිණුම් මිලියන

අයිතමය	සේවක අර්ථසාධක අරමුදල		සේවා නියුක්තිකයන්ගේ භාරකාර අරමුදල	
	සේවක අර්ථසාධක අරමුදල		සේවා නියුක්තිකයන්ගේ භාරකාර අරමුදල	
	2012 (අ)	2013 (ආ)	2012 (අ)	2013 (ආ)
සමස්ත වත්කම් (රු. බිලියන)	1,144.4	1,300.0	158.3	178.5
සමස්ත නොපියවූ සාමාජික ගිණුම් ශේෂය (රු. බිලියන)	1,124.5	1,281.9	153.6	174.3
සාමාජික ගිණුම් සංඛ්‍යාව (මිලියන)	14.6	15.0	10.0	10.0
ක්‍රියාකාරී සාමාජික ගිණුම් සංඛ්‍යාව (මිලියන)	2.3	2.4	2.2	2.2
දායකත්වන වූ සේවාදායකයින් සංඛ්‍යාව	68,140	70,392	70,109	72,145
සමස්ත දායකත්වය (රු. බිලියන)	70.2	80.5	12.7	14.4
සමස්ත ප්‍රතිගෙවුම් (රු. බිලියන)	48.7	50.2	8.6	9.6
සමස්ත ආයෝජන කළඹ (රු. බිලියන)	1,105.5	1,257.3	149.7	168.0
එයින් රජයේ සුරැකුම්පත් (%)	93.6	92.5	89.3	88.9
දළ ආදායම (රු. බිලියන)	121.4	136.7	13.5	16.5
බෙදාහැරීම සඳහා පවත්නා ලාභය (රු. බිලියන)	111.8	125.6	14.1	15.8
ආයෝජනය මත ප්‍රතිලාභය (%)	11.6	11.5	8.4	10.1
සාමාජික ගිණුම් සඳහා ගෙවූ පොලී අනුපාතිකය (%)	11.5	11.1	10.0	10.0

(අ) සංශෝධිත (ආ) තාවකාලික මූලයන් : ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව සේවා නියුක්තිකයන්ගේ භාරකාර අරමුදල

15 ක් ව පැවැති අතර, ඉන් මිලියන 2.4 ක් ක්‍රියාකාරී ගිණුම් විය. 2013 අවසානය වනවිට, අරමුදලේ සමස්ත වටිනාකම සියයට 13.6 කින් රුපියල් බිලියන 1,300 දක්වා වර්ධනය විය. වසර තුළ දී සමස්ත දායකත්ව ලැබීම් සියයට 14.7 කින් රුපියල් බිලියන 80.5 දක්වා වර්ධනය වූ අතර, ප්‍රතිලාභ ආපසු ගෙවීම් සියයට 3.1 කින් රුපියල් බිලියන 50.2 දක්වා වර්ධනය විය. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන්, 2013 වසරේ දී ශුද්ධ දායකත්ව ලැබීම් සියයට 40.9 කින්, රුපියල් බිලියන 30.3 දක්වා වාර්ෂික වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළේය. 2013 වසර තුළ දී අරමුදලේ දළ ආදායම, පෙර වසරේ පැවැති රුපියල් බිලියන 121.4 සිට රුපියල් බිලියන 136.7 දක්වා සියයට 12.6 කින් වර්ධනය විය. මුළු ආදායමෙන් සියයට 76.9 ක් වන විශාලතම ආදායම් මාර්ගය වන පොලී ආදායම 2013 දී සියයට 15.5 කින්, රුපියල් බිලියන 105.0 ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. 2012 වසර තුළ දී රුපියල් මිලියන 34 ක් වූ රාජ්‍ය සුරැකුම්පත්වල ආයෝජනයෙන් ලැබූ ප්‍රාග්ධන ලාභ, 2013 වසරේ දී රුපියල් මිලියන 1,019 ක් ලෙස ඉහළ ගිය ද, කොටස්වල ආයෝජනයෙන් ලැබූ ප්‍රාග්ධන ලාභ රුපියල් මිලියන 1,020 සිට රුපියල් මිලියන 113 දක්වා පහළ වැටුණි. 2013 දෙසැම්බර් අවසානයට, ආයෝජන කළඹෙන් සියයට 92.5 ක් රජයේ සුරැකුම්පත්වලින් ද, සියයට 5.8 ක් කොටස්වලින් ද, සියයට 1.2 ක් සාංගමික ණයකරුවලින් සහ ප්‍රතිවිකුණුම්වලින් ද සමන්විත විය. 2013 වසර සඳහා සේවක අර්ථසාධක අරමුදලේ සාමාජික ශේෂයන් මත වූ එලදායී ප්‍රතිලාභ අනුපාතය සියයට 11.14 ක් විය.

සේවා යෝජකයන් විසින් ආයතනවල සපයනු ලබන විශ්‍රාම අරමුදලක් වන සේවා නියුක්තිකයන්ගේ භාරකාර අරමුදලේ ද ශුද්ධ ආයතනවල ලැබීමට වර්ධනයක් සමඟ වත්කම් පදනම පුළුල් විය. 2013 අවසානයට සේවා නියුක්තිකයන්ගේ භාරකාර අරමුදලේ සාමාජික ගිණුම් මිලියන 10 ක් පැවැති අතර, ඉන් මිලියන 2.2 ක් ක්‍රියාකාරී ගිණුම් විය. 2013 දෙසැම්බර් අවසානයට සේවා නියුක්තිකයන්ගේ භාරකාර අරමුදලට ආයතනවල සපයනු ලැබූ සේවා යෝජකයන්ගේ සංඛ්‍යාව 72,145 ක් විය. 2013 වසර තුළ දී සමස්ත ආයතනවල ලැබීම් රුපියල් බිලියන 14.4 ක් දක්වා වැඩි වූ අතර, 2012 දී එම අගය රුපියල් බිලියන 12.7 ක් විය. 2013 දී සාමාජිකයන්ට සිදු කළ ප්‍රතිලාභ ගෙවීම් රුපියල් බිලියන 9.6 ක් දක්වා ඉහළ ගිය අතර, 2012 දී එම අගය රුපියල් බිලියන 8.6 ක් විය. වසර තුළ දී ශුද්ධ ආයතනවල ලැබීම් සියයට 15.6 කින්, රුපියල් බිලියන 4.8 දක්වා ඉහළ ගියේය. 2013 දෙසැම්බර් අවසානයට සේවා නියුක්තිකයන්ගේ භාරකාර අරමුදලේ සමස්ත වත්කම් ප්‍රමාණය සියයට 12.8 කින් රුපියල් බිලියන 178.5 ක් දක්වා වර්ධනය විය. 2013 වසර අවසානයට මෙම අරමුදලේ නොපියවූ සාමාජික ගිණුම්වල ශේෂය රුපියල් බිලියන 174.3 ක් දක්වා ඉහළ ගිය අතර, 2012 දී එම ශේෂය රුපියල් බිලියන 153.6 ක් විය. සේවක අර්ථසාධක අරමුදල මෙන්ම, සේවා නියුක්තිකයන්ගේ භාරකාර අරමුදලේ ද සමස්ත ආයෝජන කළඹින් වැඩි ප්‍රමාණයක් රජයේ සුරැකුම්පත්වලින් සමන්විත වූ අතර, එය සියයට 88.9 ක් විය. සමස්ත ආයෝජන කළඹින් කොටස්වල සහ සාංගමික ණය සුරැකුම්පත්වල සිදු කළ ආයෝජනය පිළිවෙලින් සියයට 4.6 ක් සහ සියයට 0.5 ක් ද විය. වසර තුළ දී, අරමුදලේ දළ ආදායම සියයට 22.2 කින් රුපියල් බිලියන 16.5 ක් දක්වා සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ නැගුණි. 2013 වසරේ දී සේවා නියුක්තිකයන්ගේ භාරකාර අරමුදලේ සාමාජික ගිණුම් මත වූ ඵලදායී ප්‍රතිලාභ අනුපාතිකය සියයට 10.0 ක් විය.

විශ්‍රාම අරමුදලේ දෙපාර්තමේන්තුව විසින් කළමනාකරණය කරනු ලබන රාජ්‍ය සේවා අර්ථසාධක අරමුදල සතුව 2013 දෙසැම්බර් අවසානයට ක්‍රියාකාරී සාමාජිකයින් සංඛ්‍යාව 226,837 ක් විය. 2013 වසර තුළ, මෙම අරමුදලේ සිදු වූ සමස්ත ආයතනවල ලැබීම් සහ ප්‍රතිලාභ ගෙවීම් පිළිවෙලින් රුපියල් මිලියන 1,339 ක් සහ රුපියල් මිලියන 336 ක් විය. 2013 දෙසැම්බර් අවසානයට රාජ්‍ය සේවා අර්ථසාධක අරමුදලේ සමස්ත වත්කම් ප්‍රමාණය රුපියල් බිලියන 36.4 ක් දක්වා සියයට 10.8 කින් වර්ධනය විය. 2013 වසර අවසානයට, මෙම අරමුදලේ නොපියවූ සාමාජික ගිණුම් ශේෂ ද සියයට 6.7 කින්, රුපියල් බිලියන 35.0 දක්වා වර්ධනය විය.

ආයෝජනය සම්බන්ධයෙන් සලකා බලන කල, 2013 දෙසැම්බර් අවසානයට රජයේ සුරැකුම්පත්වල සිදු කළ ආයෝජනයේ ප්‍රමාණය සියයට 99.8 ක් විය.

කමිකරු දෙපාර්තමේන්තුව මගින් අධීක්ෂණය කරනු ලබන පෞද්ගලික කළමනාකාරිත්වයෙන් යුතු අනුමත විශ්‍රාම සහ අර්ථසාධක අරමුදලේ සතුව 2013 දෙසැම්බර් අවසානයට ක්‍රියාකාරී සාමාජිකයන් 155,096 ක් විය. 2013 දෙසැම්බර් අවසානයට, අනුමත විශ්‍රාම සහ අර්ථසාධක අරමුදල්වල සමස්ත වත්කම් ප්‍රමාණය සියයට 11.7 කින්, රුපියල් බිලියන 123 ක් දක්වා වර්ධනය විය. අරමුදලේ සමස්ත ආයෝජන කළඹ රුපියල් බිලියන 105.4 ක් විය.

8.3 මූල්‍ය වෙළෙඳපොළවල ක්‍රියාකාරිත්වය

මුදල් වෙළෙඳපොළ

2013 වසරේ බොහෝ කාලයක් තුළ දේශීය මුදල් වෙළෙඳපොළෙහි අතිරික්ත ද්‍රවශීලතාවක් පැවැතිණි. 2013 වසර ආරම්භයේ දී, වෙළෙඳපොළෙහි ද්‍රවශීලතා හිඟයක් පැවතිය ද, ජනවාරි මාසයේ පළමු සතිය තුළ මහ බැංකුව විසින් ලංකා බැංකුව සමඟ විදේශ විනිමය හුවමාරු (SWAP) වැඩපිළිවෙළකට යොමු වීමත් සමඟම වෙළෙඳපොළෙහි ද්‍රවශීලතාව ඉහළ ගිය අතර, එය වෙළෙඳපොළේ අතිරික්ත ද්‍රවශීලතාවක් ඇති කිරීමට හේතු විය. එතැන් පටන්, වසර මුළුල්ලේම මුදල් වෙළෙඳපොළෙහි අතිරික්ත ද්‍රවශීලතාවක් පැවතුණි. මෙම අතිරික්ත ද්‍රවශීලතාව සඳහා බලපෑ ප්‍රධාන හේතු වූයේ, සැප්තැම්බර් මාසයේ දී ජාතික ඉතිරිකිරීමේ බැංකුව සමඟ සිදු කරනු ලැබූ මහ බැංකුවේ විදේශ විනිමය හුවමාරු වැඩපිළිවෙළ, ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අනුපාතිකය පදනම් අංක 200 කින් පහත හෙළීම නිසා රුපියල් බිලියන 52 ක් වෙළෙඳපොළට මුදාහරීම, මහ බැංකුව විසින් විදේශ විනිමය මිලදී ගැනීම සහ මහ බැංකුවේ අතිරික්ත ආදායම රජය වෙත මුදාහරීම යනාදියයි. වසර පුරාවට පැවැති අතිරික්ත ද්‍රවශීලතාව සක්‍රීය වීමට වෙළෙඳපොළ කටයුතු මගින් අවශෝෂණය කර ගන්නා ලදී. ජූලි මස දක්වා වූ

වෙළෙඳපොළ	පරිමාව (රුපියල් බිලියන)		බරතැබූ සාමාන්‍ය පොලී අනුපාතය (අවම-උපරිම)%	
	2012	2013	2012	2013
ඒක්ෂණ මුදල්	3,179	2,079	8.53-10.71	7.61-9.84
වෙළෙඳපොළ ප්‍රතිමිලදී ගැනුම්	1,431	3,422	7.91-9.68	6.97-9.08
මහ බැංකු ප්‍රතිමිලදී ගැනුම්	2,740	5,677	7.00-9.46	6.50-8.55
මහ බැංකු ප්‍රතිවිකුණුම්	793	187	7.94-9.75	8.10-9.50

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

අතිරික්ත ද්‍රවශීලතාව අවශෝෂණය කර ගැනීමට දෛනික ප්‍රතිමිලදී ගැනුම් වෙන්දේසි භාවිතා කළ ද, ඉන්පසුව, ඒ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් කෙටිකාලීන ප්‍රතිමිලදී ගැනුම් වෙන්දේසි යොදා ගන්නා ලදී. මේ අතර, 2013 වසරේ දී මහ බැංකුව සතු භාණ්ඩාගාර බිල්පත් විකිණීමේ වෙන්දේසි තුළින් වෙළෙඳපොළේ පැවැති අතිරික්ත ද්‍රවශීලතාවයෙන් රුපියල් බිලියන 128.8 ක් ස්ථිර පදනම මත අවශෝෂණය කර ගන්නා ලදී. විවට වෙළෙඳපොළ කටයුතු තුළින් අතිරික්ත ද්‍රවශීලතාව අවශෝෂණය කිරීමෙහිලා මහ බැංකුව සතුව පැවැති රාජ්‍ය සුරැකුම්පත් ප්‍රමාණවත් නොවීම නිසා, භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර ණයට ලබා ගැනීමේ වැඩසටහන යටතේ, ණයට ලබාගත් භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර භාවිතා කෙරිණි. කෙසේ වුවද, වසරේ අවස්ථා කිහිපයක දී, වෙළෙඳපොළ ද්‍රවශීලතා හිඟයකින් යුක්ත වූ බැවින්, එම වෙළෙඳපොළ ද්‍රවශීලතා හිඟය මගහැරවීම සඳහා එක්දින ප්‍රතිවිකුණුම් වෙන්දේසි සහ නිත්‍ය පහසුකම යටතේ ප්‍රතිවිකුණුම්වලට අමතරව, කාලීන ප්‍රතිවිකුණුම් වෙන්දේසි කිහිපයක් ද පවත්වන ලදී.

විවට වෙළෙඳපොළ මෙහෙයුම් කටයුතු ශක්තිමත් කිරීමට සහ මුදල් වෙළෙඳපොළෙහි ද්‍රවශීලතා කළමනාකාරීත්වය වර්ධනය කිරීම පිණිස, 2013 වසරේ දී ක්‍රියාමාර්ග කිහිපයක් ගන්නා ලදී. 2013 වසරේ මැයි මස ආරම්භයේ සිට පැවැති සංචිත ගණනය සහ පවත්වා ගැනීමේ සන්දින සාමාන්‍යකරණ කාලසීමාව මසකට දෙවතාවක් වශයෙන්, අදාළ මාසයේ පළමු දින සිට 15 දින දක්වාත්, 16 වන දින සිට මාසයේ අවසානය දක්වාත් දීර්ඝ කරන ලදී. 2013 වසරේ ජූනි මස 01 වැනි දින සිට මහ බැංකුව විසින් ප්‍රතිවිකුණුම් වෙන්දේසි පවත්වන දිනයන්හි දී ප්‍රතිමිලදීගැනුම් නිත්‍ය පහසුකම මත පනවා තිබූ රුපියල් මිලියන 100 ක සීමාව, 2013 වසරේ ජූනි මස සිට ඉවත් කරන ලදී. තවද, වෙළෙඳපොළ තුළ ද්‍රවශීලතා කළමනාකාරීත්වයක් පවත්වා ගැනීම සඳහා, 2013 වසරේ ජූලි 24 වැනි දින සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි මහ බැංකුව විසින් එදිනම පියවීමේ පදනම මත සතියක් දක්වා වූ කෙටිකාලීන ප්‍රතිමිලදී ගැනුම් සහ ප්‍රතිවිකුණුම් වෙන්දේසි හඳුන්වා දෙන ලදී. ඉහත ක්‍රියාමාර්ගවලට අනුරූපව 2013 වසරේ ජූලි 01 දින සිට ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අනුපාතය සියයට 6 ක් දක්වා පහත හෙලන ලදී.

විවට වෙළෙඳපොළ කටයුතු සහ ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත කළමනාකරණයට අදාළ මහ බැංකුවේ ප්‍රතිපත්ති සංශෝධනයන්ට සහ මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරය ලිහිල් කිරීමට ද ප්‍රතිචාර දක්වමින් වසර තුළ දී ඒකීය මුදල් වෙළෙඳපොළ පොලී අනුපාතික පහත වැටුණි.

2013 වසරේ මැයි මස 10 වන දින, මහ බැංකුව විසින් ප්‍රතිමිලදී ගැනුම් සහ ප්‍රතිවිකුණුම් අනුපාතික පදනම් අංක 50 කින් එනම් පිළිවෙලින් සියයට 7.00 සහ සියයට 9.00 දක්වා පහත දැමූ අතර, 2013 වසරේ ඔක්තෝබර් මස 15 වන දින තවදුරටත් පදනම් අංක 50 කින්, එනම් පිළිවෙලින් සියයට 6.50 ක් සහ සියයට 8.50 ක් දක්වා පහත හෙලන ලදී. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, පෙබරවාරි මස මැද භාගයවන තෙක් ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික කොරිඩෝවෙහි ඉහළ සීමාවට ඉහළින් වලනය වූ බරිත සාමාන්‍ය ඒකීය මුදල් වෙළෙඳපොළ පොලී අනුපාතිකය, ප්‍රතිපත්ති අනුපාතික කොරිඩෝවෙහි මධ්‍ය දෙසට ක්‍රමයෙන් විතැන් විය. ඒ අනුව, 2012 වසර අවසානයේ දී සියයට 9.83 ක්ව පැවැති බරිත සාමාන්‍ය ඒකීය මුදල් වෙළෙඳපොළ පොලී අනුපාතිකය, 2013 වසර අවසානයේ දී සියයට 7.66 ක් දක්වා පහත වැටුණි.

දේශීය විදේශීය විනිමය වෙළෙඳපොළ

අහිතකර ගෝලීය වෙළෙඳපොළ තත්ත්වයන් හමුවේ වුව ද, 2013 වසරේ දී ශ්‍රී ලංකා රුපියලෙහි අවප්‍රමාණය සියයට 2.8 ක් පමණක් වූ අතර, එය ආන්තික අවප්‍රමාණයක් ලෙස සැලකිය හැකිය. විශේෂයෙන්ම, විදේශ සේවා නියුක්තිකයන්ගේ ප්‍රේෂණ සහ සංචාරක කර්මාන්තය නිසා ඉහළ ගිය විදේශ විනිමය ගලාඒම් හේතුවෙන්, 2012 වසර අවසානයට පැවැති තත්ත්වය හා සසඳනකල ශ්‍රී ලංකා රුපියල, 2013 වසරේ මැයි මස අවසානය වනවිට ආන්තික ලෙස අතිප්‍රමාණය විය. කෙසේ වෙතත්, ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදයේ මූල්‍ය ප්‍රසාරණ වැඩසටහන නියමිත කාලයට පෙර ඉවත් කර ගැනීම පිළිබඳ වූ අපේක්ෂාව සමග ඇති වූ අවිනිශ්චිතතා හමුවේ සිදු වූ තාවකාලික විදේශ විනිමය ගලායාම් හේතුවෙන් විශේෂයෙන්ම, වසරේ ජූනි සිට අගෝස්තු දක්වා වූ කාලය තුළ ශ්‍රී ලංකා රුපියල අවප්‍රමාණය වූ නමුත් ඉන්පසුව යථාතත්වයට පත් විය. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, ශ්‍රී ලංකා රුපියල එ.ජ. ඩොලරයට සාපේක්ෂව 2013 වසර තුළ දී රුපියල් 127.1608 සිට රුපියල් 130.7530 දක්වා සියයට 2.75 කින් අවප්‍රමාණය විය. එසේම, ශ්‍රී ලංකා රුපියල බ්‍රිතාන්‍ය පවුමට සහ යුරෝවට සාපේක්ෂව ද පිළිවෙලින් සියයට 4.69 කින් සහ සියයට 6.83 කින් අවප්‍රමාණය වූ අතර, ජපන් යෙන්, ඕස්ට්‍රේලියානු ඩොලර් සහ ඉන්දියානු රුපියලට සාපේක්ෂව පිළිවෙලින් සියයට 18.78 කින්, සියයට 13.35 කින් සහ සියයට 10.16 කින් අතිප්‍රමාණය විය.

දේශීය විදේශීය වෙළෙඳපොළේ ගනුදෙනු පරිමාවෙහි ඉහළ යාමක් 2013 වසරේ දී වාර්තා විය. ගෝලීය ආර්ථිකයේ මන්දගාමී ප්‍රගතිය දේශීය ආර්ථිකය

වෙන ඇති කළ බලපෑම අඩ වශයෙන් පිළිබිඹු කරමින්, දේශීය වෙළෙඳපොළේ විදේශ විනිමය ගනුදෙනු පරිමාව 2012 වසරේ දී වූ එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 13,420 සිට එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 13,705 දක්වා 2013 වසර තුළ දී ආන්තික වශයෙන් ඉහළ ගොස් ඇත. අන්තර් බැංකු විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළ ගනුදෙනුවල දෛනික සාමාන්‍ය ගනුදෙනු පරිමාව, 2012 වසරේ දී වූ එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 55.45 සිට 2013 වසරේ දී එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 56.40 දක්වා සුළු වර්ධනයක් පෙන්නුම් කර ඇත.

2013 වසරේ දී, වාණිජ බැංකු මගින් පවත්වා ගතහැකි දෛනික ශුද්ධ විදේශ විනිමය ප්‍රමාණය (Net Open Position) ඉහළ මට්ටමක පවත්වා ගැනීමට හැකි වන පරිදි සංශෝධනය කරන ලදී. 2013 වසරේ ජනවාරි මස 2 දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි එය 2012 වසරෙහි වූ එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 64.7 සිට එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 120 දක්වා ඉහළ නංවන ලද අතර, ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම්වල අපේක්ෂිත වර්ධනයන් සහ වාණිජ බැංකුවලට සිය විදේශ විනිමය ගනුදෙනු වඩාත් නම්‍යශීලී ආකාරයෙන් කරගෙන යාමට ඉඩ සලසා දීම සඳහා මෙම සංශෝධනය කෙරිණි.

2013 වසරේ දී මහ බැංකුව දේශීය විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළේ ශුද්ධ ගැනුම්කරුවෙකු ලෙස ක්‍රියා කරන ලදී. විනිමය අනුපාතිකයේ අනිසි උච්චාවචනයන් සමනය කිරීම සඳහා මහ බැංකුව සීමිත ප්‍රමාණයකින් වෙළෙඳපොළට මැදිහත් විය. වසරේ පළමු භාගය තුළ දී මහ බැංකුව එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 700.75 ක් දේශීය විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළෙන් මිල දී ගනු ලැබීය. ජුනි සිට සැප්තැම්බර් මාසය දක්වා කාලය තුළ එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 559.45 ක් වෙළෙඳපොළට මුදාහරින ලද අතර, සමස්තයක් ලෙස වසර තුළ දී මහ බැංකුව එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 435.99 ක විදේශ විනිමය ශුද්ධ මිලදී ගැනුම් වාර්තා කරමින් වෙළෙඳපොළෙහි ශුද්ධ ගැනුම්කරුවකු බවට පත් වී ඇත.

රජයේ සුරැකුම්පත් වෙළෙඳපොළ

2013 වසර ආරම්භයේ දී ඉහළ මට්ටමක පැවැති ප්‍රාථමික වෙළෙඳපොළෙහි භාණ්ඩාගාර බිල්පත්වල ඵලදා අනුපාතික, උද්ධමනය පහළ මට්ටමක පැවැති පරිසරයක් තුළ සිදු කරන ලද විවක්ෂණශීලී ණය කළමනාකරණ උපාය මාර්ග හේතුවෙන් 2013 වසරේ දෙවන භාගයේ දී සැලකිය යුතු මට්ටමකින් පහළ ගියේය. හිතකර වෙළෙඳපොළ ද්‍රවශීලතා මට්ටම් සහ විදේශීය ආයෝජකයන්ගේ අඛණ්ඩ උනන්දුව ද රාජ්‍ය සුරැකුම්පත් වෙළෙඳපොළෙහි ක්‍රියාකාරී මට්ටම ඉහළ දැමීමට සහ රාජ්‍ය සුරැකුම්පත්හි පොලී අනුපාතික පහළ දැමීමට ද හේතු විය. 2013 වසර තුළ දී

අයිතමය	පරිණත කාලය			සමස්ත සාමාන්‍යය
	දින 91	දින 182	දින 364	
2009	11.43	12.18	12.76	12.25
2010	7.86	8.42	8.43	8.32
2011	7.28	7.21	7.41	7.31
2012	10.72	12.29	12.14	11.81
2013	8.95	9.91	10.65	10.45

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

දින 91, දින 182 සහ දින 364 භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සඳහා ප්‍රාථමික වෙළෙඳපොළෙහි පාදක බරිත සාමාන්‍ය ඵලදා අනුපාතික පිළිවෙළින් පදනම් අංක 246, පදනම් අංක 347 සහ පදනම් අංක 340 ක අගයන්ගෙන් අඩු වූ අතර, 2013 දෙසැම්බර් මස අවසානයේ දී එම අනුපාතික පිළිවෙළින් සියයට 7.54, සියයට 7.85 සහ සියයට 8.29 ක් විය.

භාණ්ඩාගාර බිල්පත් ඵලදා අනුපාතික අඩුවීමත් සමඟම 2013 වසරේ දී භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර ඵලදා අනුපාතිකයන්හි ද අඩුවීමක් සිදු විය. 2013 වසරේ දී ප්‍රාථමික වෙළෙඳපොළ භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කරවල බරිත සාමාන්‍ය ඵලදා අනුපාතික, ඵලදා වක්‍රය හරහා (අවුරුදු 2 - 30) පදනම් අංක 500 සිට පදනම් අංක 200 දක්වා පමණ අගයකින් අඩුවීමක් පෙන්නුම් කළේය. 2013 වසරේ දී, විදේශීය ආයෝජකයන්ගේ කැමැත්ත භාණ්ඩාගාර බිල්පත්වලින් භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර වෙත මාරුවීමක් දක්නට ලැබුණු අතර, 2012 දෙසැම්බර් මස අවසානයේ දී පිළිවෙළින් රුපියල් බිලියන 80.2 ක් සහ රුපියල් බිලියන 317.6 ක් වූ විදේශීය ආයෝජකයන් සතු භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සහ භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කරවල වටිනාකම්, 2013 දෙසැම්බර් අවසානයේ දී පිළිවෙළින් රුපියල් බිලියන 73.9 ක් සහ රුපියල් බිලියන 403.5 ක් විය.

දේශීය වශයෙන් පවත්නා එ.ජ.ඩොලර් අවශෝෂණය කර ගැනීමට සහ රජයේ මූල්‍ය අවශ්‍යතාවන් සපුරා ගැනීමට කරනු ලබන ණය රැස්කිරීම්වල පිරිවැය අඩු කිරීම සඳහා රජය විසින් 2013 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර්වලින් සමන්විත ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කර නිකුත් කරන ලදී. ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කරවල ප්‍රාථමික ආයෝජකයන් දේශීය වාණිජ බැංකු වුවද, ඇමරිකා එක්සත් ජනපදයෙහි පුරවැසියන් හැර අනෙකුත් විදේශීය ආයෝජකයන්ට ද මෙහි ආයෝජනය කිරීමට හැකියාව ඇත. මේ දක්වා රජය විසින් ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කර වසර 3, වසර 4 සහ වසර 5 ක කල්පිරීමේ කාලයන්ගෙන් යුක්තව ප්‍රාථමික වෙළෙඳපොළ තුළ නිකුත් කර ඇත. 2013 වසරේ දී රජය විසින් නිකුත් කරනු ලැබූ

8.17 සංඛ්‍යා සටහන

රජයේ සුරැකුම්පත්වල ඵලදා අනුපාතික

වාර්ෂික ප්‍රතිශතය

අයිතමය	ප්‍රාථමික වෙළෙඳපොළ				ද්විතියික වෙළෙඳපොළ			
	2012		2013		2012		2013	
	අවම	උපරිම	අවම	උපරිම	අවම	උපරිම	අවම	උපරිම
භාණ්ඩාගාර බිල්පත්								
දින 91	8.67	12.19	7.54	9.91	8.63	12.06	7.52	10.12
දින 182	8.71	13.12	7.85	10.99	8.71	13.10	7.83	11.26
දින 364	9.30	13.60	8.29	11.38	9.28	13.34	8.27	11.72
භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර								
වසර 2	9.45	13.62	-	-	9.37	13.77	8.53	11.65
වසර 3	10.20	13.50	10.87	10.98	9.58	13.93	9.05	11.75
වසර 4	9.55	14.10	-	-	9.69	14.16	9.54	11.95
වසර 5	10.75	14.15	10.64	11.17	9.78	14.35	10.26	12.01
වසර 6	9.75	14.25	10.97		9.81	14.36	10.37	11.99
වසර 10	10.25	14.75	11.76	11.8	9.93	14.63	10.88	12.30
වසර 15	-	-	11.9	12.21	10.07	14.59	11.14	12.72

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

කල්පිරීමේ කාලය අවුරුදු 3 ක් සහ අවුරුදු 5 ක් වූ ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කරවල වටිනාකම, ශුද්ධ පදනම මත එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 1,070.1 ක් වූ අතර, ඒවායේ ඵලදායීතා අනුපාතික වූයේ, මාස 6 ක ලත්වත් අන්තර් බැංකු අර්පණ අනුපාතිකයට පිළිවෙලින් පදනම් අංක 400 හා පදනම් අංක 415 ක් වූ ආන්තිකයන් එකතු කළ පසු ලැබෙන ඵලදා අනුපාතිකයන් වේ.

භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සහ කෙටිකාලීන භාණ්ඩාර බැඳුම්කර නිකුත් කිරීම අඩු කිරීම සඳහා දරනු ලැබූ ප්‍රයත්නයන්ගේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, මධ්‍ය හා දිගුකාලීන භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර නිකුත් කිරීම 2013 වසරේ දී ඉහළ යන ලදී. 2013 වසරේ දී භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර සඳහා වූ වෙන්දේසි 30 න් කල්පිරීමේ කාලය අවුරුදු 5 සිට 10 දක්වා වූ වෙන්දේසි 15 ක් පවත්වා ඇති අතර, වෙන්දේසි 13 ක් අවුරුදු 11 කින් කල් පිරෙන ඒවා විය. රජයේ මධ්‍යකාලීන ණය කළමනාකරණ උපාය මාර්ගයන්ට සමගාමීව මධ්‍ය හා දිගුකාලීන රාජ්‍ය සුරැකුම්පත්වල පාදක ඵලදා වක්‍රය සක්‍රීය කිරීම සඳහා ප්‍රථම වතාවට නිකුත් කරන ලද වසර 30 ක දිගුකාලීන භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර ද එයට ඇතුළත් විය. රජයේ සුරැකුම්පත්වල කල්පිරීමේ ව්‍යුහය දික්කිරීම, දේශීය ණය කළඹෙහි අදාළ වසර තුළ දී ආපසු ගෙවිය යුතු මුල් මුදලේ ප්‍රමාණය පහත හෙලීමට දායක විය. 2013 වසරේ දී සිදු කළ මුළු නිකුතුවෙන් මධ්‍ය හා දිගුකාලීන භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කරවල සිදු කළ ප්‍රමාණනය (කල්පිරීම අවුරුදු 5 හෝ ඊට වැඩි) සියයට 80.4 ක් විය. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, නිකුත් කරන ලද භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කරවල ප්‍රතිමූල්‍යකරණ අවදානම

මැනීමේ මූලික දර්ශකයක් වන කල්පිරීම සඳහා වූ සාමාන්‍ය කාලය, 2012 වසරේ දී වූ වසර 6.86 සිට 2013 වසරේ දී වසර 10.24 ක් දක්වා වැඩි විය. එය සමස්ත රාජ්‍ය ණය කළඹ කල්පිරීම සඳහා වූ සාමාන්‍ය කාලය, 2012 වසරේ දී වූ වසර 3.23 සිට 2013 වසරේ දී වසර 4.82 දක්වා වැඩිවීමට හේතු විය.

සාංගමික ණය සුරැකුම්පත් වෙළෙඳපොළ

වාණිජ පත්‍ර

වාණිජ පත්‍ර සඳහා වූ වෙළෙඳපොළ පසුගිය වර්ෂය හා සසඳන කළ 2013 වසර තුළ දී සාපේක්ෂව පහළ මට්ටමක ක්‍රියාකාරීත්වයක් පෙන්නුම් කරන ලදී. බැංකුවල සහාය ඇතිව 2013 වසර තුළ දී නිකුත් කළ වාණිජ පත්‍රවල වටිනාකම රුපියල් බිලියන 28.3 ක් වූ අතර, 2012 වසරේ දී නිකුත් කළ එම වාණිජ පත්‍රවල වටිනාකම රුපියල් බිලියන 36.9 ක් විය. 2013 වසර තුළ දී වාණිජ පත්‍රවලට අදාළ පොලී අනුපාතික සියයට 8.5 න් 22.0 න් අතර පරාසයක විචලනය වූ අතර, 2012 වසර තුළ දී එය සියයට 11.25 න් 22.00 න් අතර පරාසයක විචලනය විය. මාස 3 ක් හෝ ඊට අඩු කල් පිරීමේ කාලයක් සහිත වාණිජ පත්‍රවල දායකත්වය සමස්ත වාණිජ පත්‍ර වටිනාකමින් සියයට 80 ක් වූ අතර, මාස 6 ක සහ මාස 12 ක කල්පිරීමේ කාලයක් සහිත වාණිජ පත්‍රවල ප්‍රතිශතය පිළිවෙලින් සියයට 13 ක් සහ සියයට 7 ක් විය. 2013 දෙසැම්බර් අවසානයට නොපියවූ සමස්ත වාණිජ පත්‍රවල වටිනාකම රුපියල් බිලියන 7.4 ක් වූ අතර, 2012 දෙසැම්බර් අවසානයට එම වටිනාකම රුපියල් බිලියන 10.6 ක් විය.

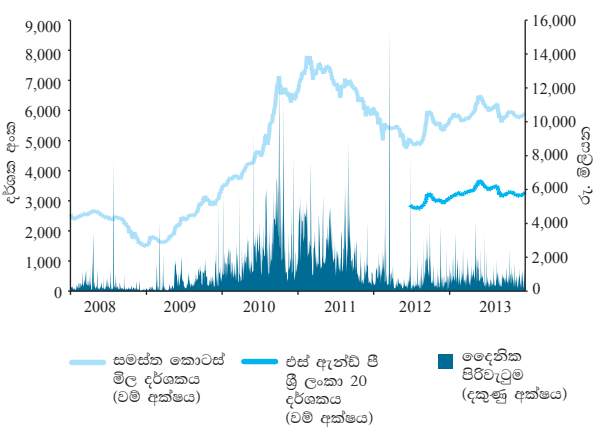
සාංගමික බැඳුම්කර

නිකුත් කරනු ලැබූ ණයකරවල වටිනාකම සහ සංඛ්‍යාව සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ යාමක් සමඟ 2013 වසර තුළ දී ණයකර සඳහා වූ වෙළෙඳපොළෙහි ක්‍රියාකාරීත්වය සීඝ්‍ර ලෙස වර්ධනය විය. 2013 ජාතික අයවැයට අනුව ලබා දුන් බදු නිදහස් කිරීම් මූලික වශයෙන් මෙම වර්ධනය සඳහා දායක වී ඇත. වසර තුළ දී, සමාගම් 24 ක් විසින් ණයකර නිකුත් 83 ක් නිකුත් කළ අතර, පසුව එම ණයකර නිකුත් කොළඹ කොටස් වෙළෙඳපොළේ ලැයිස්තුගත කරන ලදී. 2013 වසර තුළ දී නිකුත් කළ ණයකරවල වටිනාකම රුපියල් බිලියන 69.1 ක් වූ අතර, 2012 වසර තුළ දී බැංකු ආයතන දෙකක් විසින් නිකුත් කළ ණයකර නිකුත් 9 ක වටිනාකම රුපියල් බිලියන 12.5 ක් විය. 2013 වසරේ ණයකර නිකුත් සම්බන්ධයෙන් සලකා බලනකළ, මූල්‍ය අංශයේ නොවන සමාගම් විසින් ණයකර නිකුත් 20 ක් සිදු කළ අතර, එමගින් රැස්කර ගන්නා ලද අරමුදල් ප්‍රමාණය රුපියල් බිලියන 11 ක් විය. බැංකු ආයතන විසින් ණයකර නිකුත් 22 ක් මගින් රුපියල් බිලියන 36 ක් ද, මූල්‍ය සමාගම් විසින් ණයකර නිකුත් 41 ක් මගින් රුපියල් බිලියන 22.1 ක මුදලක් ද රැස්කර ගන්නා ලදී. ජාතික සංවර්ධන බැංකුව විසින් වසර තුළ දී ඉහළම වටිනාකම වූ රුපියල් බිලියන 10 ක් වූ ණයකර නිකුතුවක් සිදු කළ අතර, එය වසර තුළ දී නිකුත් කළ මුළු ණයකර වටිනාකමින් සියයට 14.4 කි. 2013 වසර තුළ දී නිකුත් කළ ණයකර, ස්ථාවර සහ පාවෙන/වලින පොලී අනුපාතිකයන්ගෙන් සමන්විත වූ අතර, එය සියයට 8 ත් 20 ත් අතර පරාසයක විචලනය විය. කොළඹ කොටස් වෙළෙඳපොළේ ස්වයංක්‍රීය ගනුදෙනු පද්ධතියේ ලැයිස්තුගත ණයකරවල ගනුදෙනු පිරිවැටුම 2012 වසරේ දී වූ රුපියල් මිලියන 75.7 සිට 2013 වසරේ දී රුපියල් මිලියන 2,229 ක් දක්වා සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගියේය. ණයකර වෙළෙඳපොළ සංවර්ධනය කිරීමේ අරමුණින්, 2013 ජාතික අයවැය මගින්, 2013 ජනවාරි මාසයේ සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි සාංගමික ණය සුරැකුම්පත්වල ආයෝජනය කිරීම තුළින් උපයන පොලී, ආදායම් බදුවලින් නිදහස් කරන ලදී.

කොටස් වෙළෙඳපොළ

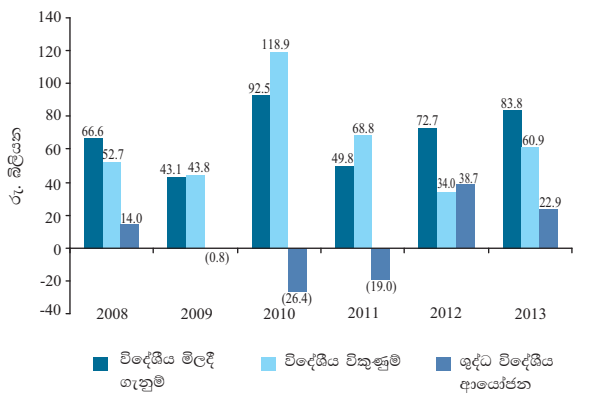
කොළඹ කොටස් වෙළෙඳපොළෙහි සමස්ත කොටස් මිල දර්ශකය සහ එස් ඇන්ඩ් පී ශ්‍රී ලංකා 20 දර්ශකය, 2013 වසරේ දී වැඩිවීමක් වාර්තා කරනු ලැබීය. 2013 වසර තුළ දී සමස්ත කොටස් මිල දර්ශකය වැඩි වූයේ, ආසන්න වශයෙන් සියයට 16 ක පසුබෑමක් පෙන්නුම් කළ අනුගාමී වසර දෙකකට පසුවය. එනම්, සමස්ත කොටස් මිල දර්ශකය 2012 වසර තුළ දී සියයට

8.14 රූප සටහන කොළඹ කොටස් වෙළෙඳපොළේ සමස්ත කොටස් මිල දර්ශකය, එස් ඇන්ඩ් පී ශ්‍රී ලංකා 20 දර්ශකය සහ දෛනික පිරිවැටුම

7.1 කින් ද, එය 2011 වසර තුළ දී සියයට 8.5 කින් ද පහළ වැටුණි. සමස්ත කොටස් මිල දර්ශකය, 2013 වසරේ දී සියයට 4.8 කින් වැඩිවීමත් සමඟ කොළඹ කොටස් වෙළෙඳපොළ අනෙකුත් ප්‍රාදේශීය රටවල් වන හොංකොං (සියයට 3.8 ක වැඩිවීමක්), ඉන්දියාව (සියයට 3.6 ක වැඩිවීමක්), පිලිපීනය (සියයට 1.3 ක වැඩිවීමක්), කොරියාව (සියයට 0.7 ක වැඩිවීමක්) සහ සිංගප්පූරුව (සියයට 0.01 ක වැඩිවීමක්) වැනි රටවල කොටස් වෙළෙඳපොළවල් අභිබවා යාමක් පෙන්නුම් කරන ලදී. 2012 ජුනි මාසයේ දී හදුන්වා දුන් එස් ඇන්ඩ් පී ශ්‍රී ලංකා 20 දර්ශකය, 2013 වසරේ දී සියයට 5.8 කින් වර්ධනය වුණි. වෙළෙඳපොළ ප්‍රාග්ධනීකරණය, 2012 දී වූ රුපියල් ට්‍රිලියන 2.17 සිට 2013 වසරේ අවසානයට සියයට 13.4 කින් නැතහොත් රුපියල් බිලියන 292 කින්, රුපියල් ට්‍රිලියන 2.46 ක් දක්වා ඉහළ

8.15 රූප සටහන කොළඹ කොටස් වෙළෙඳපොළේ විදේශීය සහභාගිත්වය

8.18 සංඛ්‍යා සටහන කොටස් වෙළෙඳපොළේ ක්‍රියාකාරීත්වය

	2012	2013
සමස්ත කොටස් මිල දර්ශකය (1985=100) (අ)	5,643.0	5,912.8
වාර්ෂික වෙනස (%)	(7.0)	4.8
එස් ඇන්ඩ් පී ශ්‍රී ලංකා 20 දර්ශකය (17.12.2004=1000) (අ)	3,085	3,264
වාර්ෂික වෙනස (%)	8.0	5.8
වෙළෙඳපොළ ප්‍රාග්ධනීකරණය (රු. බිලියන) (අ)	2,167.6	2,459.9
ද.ජා.නි.යේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස (%)	28.6	28.4
වෙළෙඳපොළ මිල ඉපැයීම් අනුපාතිකය (අ)	15.9	15.9
වෙළෙඳපොළ ප්‍රාග්ධනීකරණය හා පිරිවැටුම අතර අනුපාතය (%)	9.9	8.7
දෛනික සාමාන්‍ය පිරිවැටුම (රු. මිලියන)	884.0	828.0
වෙළෙඳාම් කළ කොටස් වටිනාකම (රු. බිලියන)	213.8	200.5
වෙළෙඳාම් කළ කොටස් ගණන (මිලියන)	9,691	9,054
ලැයිස්තුගත කළ සමාගම් ගණන	287	289
කොටස් හඳුන්වාදීම් (අ)	11	1
ආරම්භක මහජන අර්පණයන්/විකිණීම සඳහා වන අර්පණයන් සංඛ්‍යාව (අ)	6	1
හිමිකම් නිකුත් ගණන	19	9
හිමිකම් නිකුත්ගෙන් සහ මූලික මහජන නිකුත්ගෙන් රැස්කරගත් අරමුදල් ප්‍රමාණය (රු. බිලියන)	13.3	26.0

මූලාශ්‍රය: කොළඹ කොටස් හුවමාරුව

(අ) වසර අවසානයට
 (ආ) සමාගම් ලැයිස්තුගත කිරීමේ ක්‍රම 3 ක් ඇත. මහජන නිකුතුවක් අවශ්‍ය නොවන හඳුන්වා දීමක්, දැනටමත් තිබෙන කොටස් නිකුත් කිරීම සඳහා මහජනයාට කරන අර්පණයක් සහ මහජනයාට ආයතනීය සඳහා නව කොටස් නිකුත් කිරීමක් වශයෙනි.

ගියේය. වසර තුළ පොලී අනුපාතික සැලකිය යුතු ලෙස පහළ යාමට පාදක වූ දේශීය පොලී අනුපාතිකයන්හි පහළ යන උපනතිය, ශ්‍රී ලංකා රුපියලට සාපේක්ෂව පැවැතියා වූ ස්ථායී විනිමය අනුපාතික, දේශීය සාර්ව ආර්ථික කාර්ය සාධනය මත සිදු වූ ක්‍රමිකව යථා තත්ත්වයට පත්වන ගෝලීය ආර්ථිකයේ සතුටුදායක බලපෑම්, කොටස් වෙළෙඳපොළේ කාර්ය සාධනය සඳහා උපකාරී වූ සාධකයන්ය. ආයතනික ආයෝජනයන් ඇතුළුව විදේශීය ආයෝජකයන් විසින් සිදු කළ ඉහළ සහභාගීත්වයේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, 2013 වසරේ දී කොටස් වෙළෙඳපොළ තුළ රුපියල් බිලියන 22.9 ක ශුද්ධ විදේශීය ගලාපීමක් වාර්තා කිරීමට සමත් වූ අතර, එය වසර තුළ කොළඹ කොටස් වෙළෙඳපොළෙහි ඇති වූ කාර්ය සාධනය සඳහා ධනාත්මක බලපෑමක් ඇති කරනු ලැබීය. මීට සාපේක්ෂව ගත් කළ, කොළඹ කොටස් වෙළෙඳපොළ 2012 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 38.7 ක ශුද්ධ විදේශීය ආයෝජන ගලාපීමක් වාර්තා කරනු ලැබීය. කොළඹ කොටස් වෙළෙඳපොළේ මූලික වෙළෙඳපොළ ක්‍රියාකාරීත්වයට අදාළව, සමාගම් දෙකක් විසින් රුපියල් බිලියන 25.6 ක අරමුදලක් හිමිකම් නිකුතු මාර්ගයෙන් ද, තවත් සමාගම් දෙකක් විසින් රුපියල් බිලියන 2 ක

අරමුදලක් මූලික මහජන නිකුතුන් මාර්ගයෙන් ද 2013 වසර තුළ දී රැස්කර ගන්නා ලදී. මේ අතර, කොළඹ කොටස් වෙළෙඳපොළේ සමාගම් ලැයිස්තුගත කිරීම දිරිමත් කිරීමේ ප්‍රයත්නයක් ලෙස, 2014 වසරේ දී කොළඹ කොටස් වෙළෙඳපොළේ ලැයිස්තුගත කරන සමාගම් සඳහා වසර තුනක කාලයක් සඳහා වූ අර්ධ බදු විරාමයක් 2014 ජාතික අයවැයෙන් පිරිනමා ඇත.

සමස්ත කොටස් මිල දර්ශකයේ වැඩිවීමට සමගාමීව සමහරක් ආංශික දර්ශක ද 2013 වසරේ දී වර්ධනයක් වාර්තා කරනු ලැබීය. එම අංශ අතර ආහාර පාන සහ දුම්කොළ (සියයට 28), විදුලි සහ බලශක්ති (සියයට 20), සනීපාරක්ෂක (සියයට 17), ඉඩම් සහ දේපළ (සියයට 12), නිෂ්පාදන (සියයට 9), බැංකු, මූල්‍ය සහ රක්ෂණ (සියයට 6) සහ ඉදිකිරීම් හා ඉංජිනේරු (සියයට 6) යනාදිය මූලික වන අතර, එම අංශ සියල්ලම එක්ව ගත් කල ඒවායේ සමස්ත ප්‍රාග්ධනීකරණය වෙළෙඳපොළ ප්‍රාග්ධනීකරණයෙන් සියයට 52.5 ක් වේ (අදාළ ආංශික දර්ශකයන්ගේ වර්ධනය වරහන් කුළින් පෙන්වුම් කෙරේ). එසේම, වසර තුළ දී දර්ශකවල පසුබැමක් පෙන්වුම් කරනු ලැබූ අංශ වනුයේ, තොරතුරු තාක්ෂණ (සියයට 27), වෙළෙඳාම් (සියයට 21), ගබඩා සහ සැපයීම් (සියයට 17) සහ රසායන ද්‍රව්‍ය සහ ඖෂධ (සියයට 13) යනාදී අංශයන්ය. ආංශික මිල දර්ශකයන්හි වෙනස්වීම් මගින් පිළිබිඹු කරන පරිදි කොටස් මිල දර්ශකයන්ගේ වෙනස්වීම් ද පිළිබිඹු කරමින් වෙළෙඳපොළ මිල ඉපැයුම් අනුපාතය, 2012 වසර අවසානයට වූ 15.93 සිට 2013 වසරේ අවසානය වනවිට 15.92 ක් දක්වා වෙනස් විය.

වෙළෙඳපොළ පිරිවැටුමට අදාළව, කොළඹ කොටස් වෙළෙඳපොළේ ක්‍රියාකාරී තත්ත්වයන්වල ආන්තික පහළ යාමක් වාර්තා කරනු ලැබීණි. 2013 වසරේ වාර්තා වූ සමස්ත පිරිවැටුම රුපියල් බිලියන 200.4 ක් වූ අතර, එය පසුගිය වසරෙහි සමස්ත පිරිවැටුම වූ රුපියල් බිලියන 213.8 සිට සියයට 6.2 කින් අඩු විය. සාමාන්‍ය දෛනික පිරිවැටුම 2013 වසරේ දී රුපියල් මිලියන 828 ක් වූ අතර, 2012 වසරේ දී එය රුපියල් මිලියන 884 ක් විය. සාමාන්‍ය දෛනික පිරිවැටුම පහළ යාම සමඟ වෙළෙඳපොළ ද්‍රවශීලතාව ද පහළ වැටුණු අතර, එය සාමාන්‍ය වෙළෙඳපොළ ප්‍රාග්ධනීකරණයට වසර තුළ වාර්තා වූ සමස්ත පිරිවැටුම දක්වන පිරිවැටුම් ප්‍රවේග අනුපාතය මගින් ද පිළිබිඹු කරයි. පිරිවැටුම් ප්‍රවේග අනුපාතය 2012 වසරේ දී වූ සියයට 10.6 සිට 2013 දී සියයට 8.6 දක්වා පහළ වැටුණි. එසේම, ගනුදෙනු වූ කොටස්වල සාමාන්‍ය දෛනික පරිමාව සහ සිදු වූ ගනුදෙනු ප්‍රමාණයේ සාමාන්‍යය ද 2013 වසර තුළ දී අඩු වූ අතර, ඒ සඳහා සුළු පරිමාණ

ආයෝජකයන්ගේ ක්‍රියාකාරීත්වයේ වූ පහළ යෑම අඩ වශයෙන් හේතු විය. සුළු පරිමාණ ආයෝජකයින් සහ දේශීයව සංස්ථාපිත වූ සමාගම්වලින් යුත් දේශීය ආයෝජකයින්ගේ සහභාගිත්වය සමස්ත වෙළෙඳපොළ පිරිවැටුමෙන් සියයට 64 ක් විය. පසුගිය වසරේ දී එම අනුපාතය සියයට 66 ක් විය.

කොටස් වෙළෙඳපොළ ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා නියාමන ක්‍රියාමාර්ග ගණනාවක් 2013 වසර තුළ දී ගනු ලැබීය. එම ක්‍රියාමාර්ග අතරින් වසර තුළ දී ගනු ලැබූ මූලිකම පියවර වනුයේ, කොටස් වෙළෙඳපොළෙහි ද්‍රවශීලතාව සහ පිරිවැටුම වැඩි කිරීමේ අරමුණ ඇතිව ලැයිස්තුගත සමාගම් සඳහා අවම මහජන වලින අවශ්‍යතාවයක් හඳුන්වා දීම, කොටස් වෙළෙඳපොළ සම්බන්ධිත පාර්ශවයන්ට අදාළව යෝග්‍ය භාවිතයන් සහිත නීති සංග්‍රහයක් හඳුන්වා දීම, කොටස් වෙළෙඳපොළේ ලැයිස්තුගත සමාගම්වල අධ්‍යක්ෂකවරුන්ගේ අනාවරණ අවශ්‍යතාවයන් වෙනස් කිරීම, කොළඹ කොටස් වෙළෙඳපොළේ කොටස් ලැයිස්තුගත කිරීමේ ක්‍රමයක් ලෙස මහජන නිකුතුවක් අවශ්‍ය නොවන ‘හඳුන්වා දීම’ (Introduction) එනම් මහජනයාගේ ආයෝජකයින් හෝ මහජනයාට විකිණීමක් සිදු නොකරන හඳුන්වා දීම, නැවත ස්ථාපනය කිරීම, සමාගම් ලැයිස්තුගත කිරීමේ මූලික අවශ්‍යතාවලට අතිරේක රෙගුලාසි ඇතුළත් කිරීම සහ කොළඹ කොටස් වෙළෙඳපොළේ ගනුදෙනු කළ හැකි සාමාජිකයන් ලෙස කටයුතු කිරීමට ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන්ට ඉඩ සැලසීම යනාදී ක්‍රියාමාර්ගයි.

8.4 සංවර්ධන මූල්‍ය සහ මූල්‍ය පහසුකම් සඳහා ඇති ඉඩ ප්‍රස්ථාව

ප්‍රාදේශීය සංවර්ධනයට රුකුල් දීමේ අභිලාෂය ඇතිව මහ බැංකුව සහභාගිත්ව මූල්‍ය ආයතන හරහා ප්‍රතිමූල්‍ය ණය යෝජනා ක්‍රම, පොලී සහනාධාර ණය යෝජනා ක්‍රම සහ ණය අතිරේකකරණ යෝජනා ක්‍රම අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. මූල්‍ය ප්‍රවේශය ඉහළ නැංවීම මගින් භාණ්ඩ හා සේවා නිෂ්පාදනය ඉහළ නැංවීම පිණිසත් සියලු දෙනා ඇතුළත් වන පරිදි තුලිත වර්ධනයක් ළඟා කර ගැනීම පිණිසත් මෙම ණය යෝජනා ක්‍රම යටතේ කෘෂිකාර්මික, සත්වපාලන සහ ක්ෂුද්‍ර, සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසාය අංශ වෙත ණය ගලා යාමට සලස්වන ලදී.

කෘෂිකාර්මික හා සත්ව පාලනය අංශය වෙත විශාල වශයෙන් ණය පහසුකම් ප්‍රදානය කරන ලදී. 2013 වසර තුළ දී කෘෂිකාර්මික හා සත්ව පාලන අංශයට ප්‍රදානය කළ මුළු ණය ප්‍රමාණය රුපියල් මිලියන

8,440 ක් වූ අතර, එමගින් ගොවීන් 96,749 ක් සඳහා ණය පහසුකම් ලබා දෙන ලදී. මෙම ණය යෝජනා ක්‍රම මූල්‍ය ප්‍රවේශය ඉහළ නැංවීමට පමණක් නොව අත්‍යවශ්‍ය ආහාර ද්‍රව්‍ය නිෂ්පාදනය ඉහළ නැංවීම ක්‍රමයේ ආහාර සුරක්ෂිතතාවය තහවුරු කිරීමට ද උපකාරී විය. කෘෂිකාර්මික අංශයේ ප්‍රධාන ණය යෝජනා ක්‍රමය වන නව සපිරි ග්‍රාමීය ණය යෝජනා ක්‍රමය කෙටිකාලීන බෝග 32 ක් ආවරණය කරමින්, ගොවීන්ගේ කාරක ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතා සපුරාලන ලදී. 2013 වසරේ දී නව සපිරි ග්‍රාමීය ණය යෝජනා ක්‍රමය යටතේ ගොවීන් 96,381 දෙනෙකුට රුපියල් මිලියන 8,164 ක ණය ප්‍රමාණයක් ප්‍රදානය කරන ලදී. මුළු ණය ප්‍රදානයන්ගෙන් සියයට 32 ක් වාර්තා කරමින්, පසුගිය අවුරුදු දෙකේ දී මෙන්ම යාපනය දිස්ත්‍රික්කය නව සපිරි ග්‍රාමීය ණය යෝජනා ක්‍රමය යටතේ ප්‍රදානය කළ ණය අතරින් ඉහළම ණය ප්‍රමාණයකට හිමිකම් පෑ අතර, අනුරාධපුරය, හම්බන්තොට සහ පොළොන්නරුව දිස්ත්‍රික්ක පිළිවෙළින් සියයට 10 ක්, සියයට 9 ක් සහ සියයට 8 ක් වූ ප්‍රමාණයන්ට හිමිකම් පාන ලදී. කෙසේ වෙතත්, අයහපත් කාලගුණික තත්වයන් හේතුවෙන් පසුගිය වසර හා සැසඳීමේ දී නව සපිරි ග්‍රාමීය ණය යෝජනා ක්‍රමය යටතේ ප්‍රදානය කළ ණය ප්‍රමාණයෙහි සියයට 13 ක අඩුවීමක් වාර්තා විය. කිරි ගොවීන් සහ කිරි නිෂ්පාදන අංශයේ ව්‍යවසායකයින්ගේ මූල්‍ය අවශ්‍යතාවන්ට පහසුකම් සැලසීම පිණිස නව ණය යෝජනා ක්‍රමයක් 2013 වසරේ දී “මහා පරිමාණ කිරි නිෂ්පාදන සංවර්ධන ණය යෝජනා ක්‍රමය” නමින් හඳුන්වා දෙන ලදී. මහා පරිමාණ කිරි නිෂ්පාදන සංවර්ධන ණය යෝජනා ක්‍රමය යටතේ, සුදුසුකම්ලත් ප්‍රතිලාභීන් 60 දෙනෙකු සඳහා රුපියල් මිලියන 202 ක ණය ප්‍රදානය කරන ලදී. ඒ අතරම, තේ සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය - වකුසි අරමුදල ණය යෝජනා ක්‍රමය යටතේ වසර තුළ දී ප්‍රතිලාභීන් 304 දෙනෙකු වෙත රුපියල් මිලියන 69 ක ණය ප්‍රදානය කරන ලදී.

මහ බැංකුව සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසාය අංශයට සහනදායී මූල්‍ය පහසුකම් ලබාදීමෙහි තවදුරටත් නිරත විය. එම මූල්‍ය පහසුකම් ණය යෝජනා ක්‍රම 7 ක් මගින් සැපයූ අතර, ඉන් ණය යෝජනා ක්‍රම දෙකක් රටපුරා ද, ඉතිරි යෝජනා ක්‍රම විශේෂයෙන් උතුරු සහ නැගෙනහිර පළාත්වල සහ 2004 වසරේ දී සුනාමියෙන් හානි වූ දිස්ත්‍රික්ක ඉලක්ක කර ගනිමින් ද ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ අංශය සඳහා වන ප්‍රධාන ණය යෝජනා ක්‍රමය, “සෞභාග්‍යා” රටපුරා ක්‍රියාත්මක වූ අතර විවිධ වූ නිෂ්පාදන සහ සේවා කටයුතු ආවරණය කරමින්, ප්‍රතිලාභීන් 9,063 දෙනෙකු අතර රුපියල් මිලියන

3,492 ක් වූ ණය ප්‍රමාණයක් මුදා හරින ලදී. මෙම සේවා කටයුතුවලට හෝටල් සහ ආපනශාලා මෙන්ම සෞඛ්‍ය ක්ෂේත්‍රය හා ඊට සම්බන්ධ සේවාවන් ද ඇතුළත් විය. රජය විසින් පිළිගනු ලබන වෘත්තීය පුහුණු ආයතනවලින් වෘත්තීය සුදුසුකම්ලත් තරුණ ව්‍යවසායකයින්ට සහාය වීමේ අරමුණ ඇතිව රටපුරා ක්‍රියාත්මක වූ ස්වයං රැකියා ප්‍රවර්ධනය කිරීමේ ණය යෝජනා ක්‍රමය යටතේ ණය පහසුකම් සපයන ලදී. සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසාය අංශයට පහසුකම් සලසන ලද, තෝරා ගන්නා ලද ප්‍රදේශ ඉලක්ක කරගත් ණය යෝජනා ක්‍රම පහ වූයේ, 2004 වසරේ දී සුනාමියෙන් හානියට පත් දිස්ත්‍රික්ක 7 ක් ආවරණය කරන පශ්චාත් සුනාමි වෙරළබඩ පුනරුත්ථාපන සහ සම්පත් කළමනාකරණ වැඩසටහන, “පිබිඳෙන උතුර” ණය යෝජනා ක්‍රමය - අදියර II, නැගෙනහිර පළාත තුළ ආර්ථික කටයුතු නැවත ආරම්භ කිරීම සඳහා වන ණය යෝජනා ක්‍රමය - අදියර II සහ අදියර III සහ පළාත් සංවර්ධන ණය යෝජනා ක්‍රමය යනාදියයි. මෙම ණය යෝජනා ක්‍රම යටතේ විශේෂයෙන් තෝරා ගන්නා ලද පළාත් සහ දිස්ත්‍රික්කවල සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායයන් ප්‍රවර්ධනය කිරීමට සහ නැවත නගා සිටුවීමට ණය ප්‍රදානය කරන ලදී. මෙමගින් රුපියල් මිලියන 2,005 ක ණය ප්‍රමාණයක් සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසාය අංශයේ ව්‍යවසායකයින් 16,221 දෙනෙකුට මුදා හැර ඇත. වසර තුළ දී සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායකයන් 25,483 දෙනෙකු මුළු වටිනාකම රුපියල් මිලියන 5,538 ක් වූ සහනදායී ණය ලබාගෙන ඇත.

මූල්‍ය අන්තර්ගතබව ප්‍රවර්ධනය කිරීම සහ දිළිඳුකම පිටුදැකීම අරමුණු කර ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය යටතේ වර්ගීකරණය කළ හැකි ණය යෝජනා ක්‍රම කිහිපයක් 2013 වසරේ දී ද ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. 2013 වසරේ දී ක්‍රියාත්මක වූ ප්‍රධාන ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය ණය යෝජනා ක්‍රම වූයේ, ප්‍රතිලාභීන් 16,166 දෙනෙකු අතර රුපියල් මිලියන 1,158 ක ණය ප්‍රදානය කරමින් දිස්ත්‍රික්ක 14 ක ක්‍රියාත්මක වූ දිළිඳුකම පිටු දැකීම සඳහා වන ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය ණය ව්‍යාපෘතිය - අදියර II සහ දිළිඳුකම පිටු දැකීම සඳහා වන ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය ණය ව්‍යාපෘතිය අදියර II - චක්‍රීය අරමුදල යනාදියයි. මේ අතර, දිළිඳුකම පිටු දැකීම සඳහා වන ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය ණය ව්‍යාපෘතිය - චක්‍රීය අරමුදල යටතේ රුපියල් මිලියන 735 ක් වූ ණය ප්‍රමාණයක් ප්‍රතිලාභීන් 15,934 දෙනෙකු වෙත ලබා දෙන ලදී. ග්‍රාමීය දිළිඳු ජනතාවගේ පොදු සුබසාධනය සහ ආර්ථික තත්ත්වය වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා ඉලක්ක කරන ලද සුළු ගොවීන් හා ඉඩම් නොමැති අය සඳහා වන ණය ව්‍යාපෘතිය - චක්‍රීය අරමුදල යටතේ පුත්තලම, මහනුවර, ගාල්ල සහ

මාතර යන දිස්ත්‍රික්කවල ප්‍රතිලාභීන් 5,919 දෙනෙකු සඳහා රුපියල් මිලියන 249 ක ණය ප්‍රදානය කර ඇත. විශාල කලාපීය ජීවනෝපායයන් සඳහා සහාය වීමේ සහ හවුල් වීමේ වැඩසටහන සාර්ථක ලෙස නිමා කිරීමෙන් පසුව එහි චක්‍රීය අරමුදල, 2013 වසරේ දී අනුරාධපුරය, බදුල්ල, මොණරාගල සහ කුරුණෑගල යන දිස්ත්‍රික්කවල ආරම්භ විය. මෙම චක්‍රීය අරමුදල යටතේ ප්‍රතිලාභීන් 1,649 දෙනෙකුට රුපියල් මිලියන 123 ක ණය ප්‍රදානය කරන ලදී. තෝරා ගන්නා ලද දිස්ත්‍රික්කවල කුඩා ඉඩම් හිමියන්ගේ සහ ඉහළ බිම්වල ආහාර බෝග වගා කරන දිළිඳු ගොවීන්ගේ ජීවන තත්ත්වයන් නගා සිටුවීම මෙම යෝජනා ක්‍රමයේ අරමුණයි. 2013 වසරේ දී ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය ණය යෝජනා ක්‍රම යටතේ ප්‍රතිලාභීන් 42,724 දෙනෙකු ආවරණය කරමින් රුපියල් මිලියන 2,545 ක ණය ප්‍රදානය කර ඇත.

8.5 මූල්‍ය යටිතල පහසුකම්

ගෙවීම් හා පියවීම් පද්ධති

ජාතික ගෙවීම් පද්ධතියේ කාර්යක්ෂමතාව, සුරක්ෂිත බව සහ ශක්තිමත් බව තවදුරටත් වැඩි දියුණු කරමින්, 2013 වසරේදී රටෙහි ගෙවීම්, නිෂ්කාශන හා පියවීම් ක්‍රමවේදයන් සහ ඒ හා සම්බන්ධ යටිතල පහසුකම් වැදගත් සන්ධිස්ථාන කිහිපයක් පසු කරන ලදී. ඉහළ යමින් පවත්නා ගෙවීම් ගනුදෙනු සඳහා පහසුකම් සපයමින්, විශාල වටිනාකම් සහිත

ගෙවීම් පද්ධති	2012		2013 (අ)	
	ප්‍රමාණය ('000)	වටිනාකම (රු.බිලියන)	ප්‍රමාණය ('000)	වටිනාකම (රු.බිලියන)
විශාල පරිමාණයේ ගෙවීම් පද්ධති	285	43,255	307	54,070
තත්කාලීන දළ පියවීම් පද්ධතිය	285	43,255	307	54,070
සුළු පරිමාණයේ ගෙවීම් පද්ධති	101,027	7,833	110,934	8,703
ප්‍රධාන වෙක්පත් නිෂ්කාශන පද්ධතිය	47,757	6,592	47,876	7,049
රුපියල් අණකර නිෂ්කාශන පද්ධතිය	ලැ.නො.	0.4	2	0.3
ශ්‍රී ලංකා අන්තර්බැංකු ගෙවීම් පද්ධතිය (SLIPS)	14,475	553	17,122	702
ණය කාඩ්පත්	20,052	112	21,623	121
හර කාඩ්පත්	11,560	35	15,059	46
අන්තර්ජාල බැංකු කටයුතු	6,973	526	8,942	772
දුරකථන බැංකු කටයුතු	210	5	310	6
තැපැල් උපකරණ	ලැ.නො.	10	ලැ.නො.	7
එකතුව	101,312	51,088	111,241	62,773
එක්සත් ජනපද ඩොලර් නිෂ්කාශන පද්ධතිය	54	26	58	30

(අ) තාවකාලික මූලය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

ගෙවීම් පද්ධතිය සහ සුළු පරිමාණ ගෙවීම් හා පියවීම් පද්ධති බාධාවකින් තොරව වසර තුළ දී සුමට ලෙස අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක විය. ගෙවීම් සහ පියවීම් පද්ධතියේ සංවර්ධනය සඳහා අවශ්‍ය මගපෙන්වීම් සහ සහයෝගය ලබා දෙන අතර, ජාතික ගෙවීම් පද්ධතියේ වෙනස් වෙමින් පවතින අවදානම් තත්ත්වයන්ට මුහුණදීම සඳහා ද මහ බැංකුව විසින් 2013 වසරේ දී ගෙවීම් හා පියවීම් පිළිබඳ නීතිමය රාමුව තවදුරටත් ශක්තිමත් කරන ලදී.

වසර තුළ දී මුදල් භාවිතයෙන් තොරව සිදුකළ ගනුදෙනුවලින් බහුතරයක්, පද්ධතිමය වශයෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ වැදගත් ගෙවීම් පද්ධති දෙක වන මහ බැංකුව මගින් මෙහෙයවනු ලබන ලංකාසෙට්ල් පද්ධතිය සහ ලංකාක්ලියර් (පුද්ගලික) සමාගම විසින් මෙහෙයවනු ලබන වෙක්පත් නිෂ්කාගන පද්ධතිය හරහා සිදු කෙරිණි. ලංකාසෙට්ල් පද්ධතියෙහි සහ වෙක්පත් නිෂ්කාගන පද්ධතියෙහි කාර්යක්ෂමතාව සහ ඒවා භාවිත කරන්නන්ගේ පහසුව වැඩි දියුණු කිරීම පිණිස එම පද්ධතිය හා සම්බන්ධ නීතිමය විධිවිධානයන් සංශෝධනය කරන ලදී. ලංකාසෙට්ල් පද්ධතියෙහි මෙහෙයුම්, අන්තර්ජාතික ප්‍රමිතීන්ට සහ ජාත්‍යන්තරව පිළිගත් පරිචයන්ට අනුකූලව සිදු කෙරෙන බව සහතික කිරීම සඳහා ලංකාසෙට්ල් පද්ධතියෙහි පද්ධති රීති යාවත්කාලීන කර 2013 අගෝස්තු මස 01 වැනි දින දී නිකුත් කරන ලදී. එමෙන්ම, තාක්ෂණික ක්‍රමවේදයන් හා ක්‍රියාවලියන්හි වැඩි දියුණු කිරීම් තුළින් වෙක්පත් නිෂ්කාගන පද්ධතියෙහි කාර්යක්ෂමතාව වැඩි දියුණු වීමෙන් ඇති වූ වාසි වාණිජ බැංකුවල ගනුදෙනුකරුවන් වෙත ලබා දීම සඳහා 2013 අංක 03 දරන, වෙක්පත් තැන්පතු භාර ගැනීම සහ වෙක්පත්වලට අදාළ අරමුදල් බැර කිරීමට අදාළ නියමයන් සහ සම්මත වේලාවන් දැක්වෙන පොදු විධිවිධාන නිකුත් කරන ලද අතර එමගින් 2007 අංක 1 දරන පොදු විධිවිධාන මගින් වෙක්පත් තැන්පතු භාර ගැනීම සහ වෙක්පත්වලට අදාළ අරමුදල් ගනුදෙනුකරුවන්ගේ ගිණුම්වලට බැර කිරීම සඳහා නියම කරන ලද සම්මත වේලාවන් සංශෝධනය කරන ලදී.

ලංකාසෙට්ල් පද්ධතිය, රටෙහි විශාල පරිමාණයේ විද්‍යුත් ගෙවීම් පද්ධතිය වන තත්කාලීන දළ පියවීම් පද්ධතිය සහ නිර්ලේඛන රාජ්‍ය සුරැකුම්පත් පියවීම් පද්ධතිය වන ලංකාසෙකු පද්ධතිය යන පද්ධතීන් දෙකෙන් සමන්විත වේ. 2013 වසර තුළ දී, තත්කාලීන දළ පියවීම් පද්ධතිය මගින් පියවන ලද ගනුදෙනු ප්‍රමාණය 306,977 ක් වූ අතර, පසුගිය වසර සමඟ සැසඳීමේ දී එය සියයට 7.9 ක වර්ධනයක් වාර්තා කරන ලදී. තත්කාලීන දළ පියවීම් පද්ධතිය

මගින් සිදු කළ මුළු ගනුදෙනුවල වටිනාකම පසුගිය වසරට සාපේක්ෂව සියයට 25 ක වර්ධනයක් වාර්තා කරමින්, රුපියල් බිලියන 54,070 ක් විය. 2013 වසරේ දී මුදල් භාවිතයෙන් තොරව සිදු කරන ලද ගනුදෙනුවලින් සියයට 86 ක් ම තත්කාලීන දළ පියවීම් පද්ධතිය මගින් සිදු කෙරිණි. මහ බැංකුව තත්කාලීන දළ පියවීම් පද්ධතියෙහි ද්‍රවශීලතා අවදානම අවම කිරීම සඳහා සහභාගිත්ව ආයතනවලට දිනය තුළ දී ලබා දෙන ද්‍රවශීලතා පහසුකම තවදුරටත් ලබා දෙන ලදී. වසර තුළ දී, තත්කාලීන දළ පියවීම් පද්ධතියේ සහභාගිකරුවන් විසින් භාවිත කළ එක් දින ද්‍රවශීලතා පහසුකමෙහි දෛනික සාමාන්‍ය වටිනාකම රුපියල් බිලියන 14.5 ක් විය. භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සහ බැඳුම්කරුවලින් සමන්විත ලංකා සෙකු පද්ධතියෙහි පැවැති නිර්ලේඛණ සුරැකුම්පත්වල වටිනාකම, නොපියවූ භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සහ භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර වටිනාකමින් සියයට 100 ක් විය. 2013 අවසානයට, මෙම නිර්ලේඛණ සුරැකුම්පත් වටිනාකම රුපියල් බිලියන 3,726 ක් වූ අතර, රුපියල් බිලියන 774 ක් වූ භාණ්ඩාගාර බිල්පත්වලින් ද, රුපියල් බිලියන 2,952 ක් වූ භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර වටිනාකමින් ද සමන්විත විය. 2013 අවසානයේ දී ලංකා සෙකු පද්ධතිය විසින් සෘජු අලෙවිකාර සහභාගිකරුවන් හරහා ගිණුම් 83,958 ක් පවත්වා ගනු ලැබිණි.

2013 වසරේ දී, වෙක්පත් නිෂ්කාගන පද්ධතිය හරහා නිෂ්කාගනය කරන ලද වෙක්පත් ප්‍රමාණය ආන්තික වශයෙන් සියයට 0.2 කින් මිලියන 47.9 දක්වා වර්ධනය වූ අතර, නිෂ්කාගනය කරන ලද වෙක්පත්වල වටිනාකම රුපියල් බිලියන 7,049 දක්වා සියයට 6.9 කින් වර්ධනය විය. ගනුදෙනු ප්‍රමාණය අනුව, මුදල් භාවිතයෙන් තොරව සිදු කළ ගෙවීම් උපකරණ අතුරින් තවදුරටත් වඩාත්ම ප්‍රචලිත ගෙවීම් මාධ්‍යය වූයේ වෙක්පත් ය. 2013 වසරේ දී වෙක්පත් මගින් සිදු කළ ගනුදෙනු ප්‍රමාණය මුදල් භාවිතයෙන් තොරව සිදු කළ ගෙවීම්වලින් සියයට 43 කට දායක විය.

රට තුළ සුළු වටිනාකම් සහිත අරමුදල් හුවමාරු කිරීම සඳහා ලංකාක්ලියර් (පුද්ගලික) සමාගම විසින් මෙහෙයවනු ලබන විද්‍යුත් අන්තර් බැංකු ගෙවීම් පද්ධතියක්වන ශ්‍රී ලංකා අන්තර් බැංකු ගෙවීම් පද්ධතිය හරහා සිදු කළ ගනුදෙනු ප්‍රමාණය හා වටිනාකම අනුව එම පද්ධතිය මගින් සිදුකළ මෙහෙයුම් කටයුතුවල ප්‍රසාරණයක් වාර්තා කරන ලදී. 2013 වසරේ දී, ශ්‍රී ලංකා අන්තර් බැංකු ගෙවීම් පද්ධතිය හරහා සිදු කළ සමස්ත ගනුදෙනු ප්‍රමාණය මිලියන 17 ක් වූ අතර එහි වටිනාකම රුපියල් බිලියන 702.3 ක් විය.

ජාතික ගෙවීම් පද්ධතියෙහි නියාමක ලෙස, සිය වගකීම් ඉටු කරමින් මහ බැංකුව, ගෙවීම් හා පියවීම් පද්ධතිවල ස්ථායීතාව, සුරක්ෂිතතාව හා කාර්යක්ෂමතාව වැඩි දියුණු කිරීම කෙරෙහි අවධානය යොමු කරන ලදී. බලපත්‍ර ලබාදීමේ ක්‍රියා පටිපාටිය සහ අවේක්ෂණ කටයුතු සම්බන්ධ නීතිමය විධිවිධාන වඩාත් සුදුසු ලෙස සකස් කිරීම සඳහා පැවැති නියෝග ප්‍රතිස්ථාපනය කරමින් 2013 වසරේ ජුනි මස 07 දින 2013 අංක 1 දරන ගෙවීම් කාඩ්පත් හා ජංගම දුරකථන ආශ්‍රිත ගෙවීම් පද්ධති සඳහා වන නියෝග නිකුත් කරන ලදී. වසර තුළ දී ඉහත නියෝග යටතේ ගෙවීම් කාඩ්පත් සේවා සැපයුම්කරුවන් ලෙස ආයතන තුනකට බලපත්‍ර ලබා දෙන ලද අතර, එම නියෝග යටතේ ජංගම දුරකථන ජාල ක්‍රියාකරුවෙකුට ජංගම දුරකථන පදනම් කරගත් විද්‍යුත් මුදල් පද්ධතියක ක්‍රියාකරුවෙකු ලෙස කටයුතු කිරීමට බලපත්‍රයක් ලබා දෙන ලදී.

2013 වසරේ දී රටෙහි විද්‍යුත් සුළු පරිමාණ ගෙවීම් ක්‍රමවල විකාශනයෙහි වැදගත් සන්ධිස්ථානයක් සනිටුහන් කරමින් ලංකාක්ලියර් (පුද්ගලික) සමාගම විසින් “ලංකා පේ” යන සන්නම් නාමය යටතේ, ස්වයංක්‍රීය ටෙලර් යන්ත්‍ර ආශ්‍රිත සේවා සඳහා වූ පොදු යාන්ත්‍රණයේ කටයුතු ආරම්භ කරන ලදී. කාඩ්පත් හා අනෙකුත් ගෙවීම් සඳහා වූ පොදු යාන්ත්‍රණයේ ප්‍රථම අදියරවන ස්වයංක්‍රීය ටෙලර් යන්ත්‍ර ආශ්‍රිත සේවා සඳහා වූ පොදු යාන්ත්‍රණය මගින් ස්වයංක්‍රීය ටෙලර් කාඩ්පත් දරන්නන් හට සිය ගනුදෙනු කරගෙන යාම සඳහා ජාතික මට්ටමේ ස්වයංක්‍රීය ටෙලර් යන්ත්‍ර ජාලයක් සහ දේශීය අන්තර් බැංකුවල සිදුවන ස්වයංක්‍රීය ටෙලර් යන්ත්‍ර ගනුදෙනු නිෂ්කාශනය කිරීම සඳහා ජාතික මට්ටමෙන් පසුබිමක් සපයමින් රටපුරා විහිදී ඇති ස්වයංක්‍රීය ටෙලර් යන්ත්‍ර පිළිබඳ යටිතල පහසුකම් ඒකාබද්ධ කිරීමට පහසුකම් සලසයි. මෙම පද්ධතියේ කටයුතු රාජ්‍ය වාණිජ බැංකු දෙකක සහභාගීත්වයෙන්, 2013 ජූලි මස 23 දින ආරම්භ කළ අතර, 2013 සැප්තැම්බර් මස දී පෞද්ගලික බැංකුවක් එහි සාමාජිකත්වය ලබා ගැනීමත් සමඟ ස්වයංක්‍රීය ටෙලර් යන්ත්‍ර ආශ්‍රිත සේවා සඳහා වූ පොදු යාන්ත්‍රණයට සම්බන්ධ වූ ස්වයංක්‍රීය ටෙලර් යන්ත්‍ර සංඛ්‍යාව දහසකට වඩා වැඩි විය. ස්වයංක්‍රීය ටෙලර් යන්ත්‍ර පහසුකම් සැපයීමේ දී මූල්‍ය ආයතනවලට දැරීමට සිදුවන වියදම් අඩුකර ගැනීමේ අරමුණෙන් ස්වයංක්‍රීය ටෙලර් යන්ත්‍ර ආශ්‍රිත යටිතල පහසුකම් මූල්‍ය ආයතන අතර පොදුවේ භාවිතා කිරීමට ස්වයංක්‍රීය ටෙලර් යන්ත්‍ර සඳහා වූ පොදු යාන්ත්‍රණය මගින් උනන්දු කරවනු ලබන අතර එම වාසිය අවසානයේ ස්වයංක්‍රීය ටෙලර් යන්ත්‍ර කාඩ්පත් දරන්නන් හට හිමිවනු ඇත. වසර තුළ දී, ස්වයංක්‍රීය ටෙලර් යන්ත්‍ර ආශ්‍රිත සේවා සඳහා වූ පොදු

යාන්ත්‍රණයේ මෙහෙයුම්වලට අදාළ නියාමන සහ ඒවා හරහා සිදුවන ගනුදෙනුවලට අදාළ ගාස්තු දක්වමින් මහ බැංකුව විසින් පොදු විධිවිධානයන් දෙකක් නිකුත් කරන ලදී.

ශ්‍රී ලංකාව, විද්‍යුත් ගෙවීම් මාධ්‍යයන් වෙත සංක්‍රමණය වීමේ ක්‍රියාදාමයේ වැදගත් පියවරක් සනිටුහන් කරමින්, 2013 වසරේ දී බස්නාහිර පළාත තුළ ක්‍රියාත්මක වන පෞද්ගලික බස් රථ සඳහා තනි කාර්යය පදනම යටතේ අගය රාශිගත ප්‍රවාහන කාඩ්පත් නිකුත් කිරීමේ සහ ප්‍රවාහන ගාස්තු රැස්කර ගැනීමේ ක්‍රමයක්, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ අනුමැතිය යටතේ දියත් කරන ලදී. මෙම ක්‍රමය තුළින්, මගී ජනතාවගේ පහසුව මෙන්ම බස් ගාස්තු එකතු කර ගැනීමේ දී සිදුවන කාර්යක්ෂමතාව හේතුවෙන් මගී ජනතාවට සහ බස් රථ හිමියන් යන දෙපාර්ශවයටම වාසි අත්වනු ඇත. තවද, මෙම අගය රාශිගත ප්‍රවාහන කාඩ්පත සහ ගාස්තු එක්රැස් කිරීමේ ක්‍රමවේදය මගින් අනෙකුත් ක්ෂේත්‍රවල ආර්ථික කටයුතුවල සුළු පරිමාණ ගෙවීම් විද්‍යුත්කරණය කරා නැඹුරු කිරීම සහ ඒ සඳහා උනන්දු කිරීම සිදු කරනු ඇතැයි අපේක්ෂා කරනු ලැබේ.

ගෙවීම් කාඩ්පත්වලින් සිදු කරන ගනුදෙනුවල ආරක්ෂාව පුළුල් කිරීමේ පියවරක් ලෙස ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් කරන ලද නියෝගයකට අනුව ගෙවීම් කාඩ්පත් ව්‍යාපාරයේ නියුතු මූල්‍ය අත්පත්කරුවන් දත්ත සංකේතන තාක්ෂණය යොදා ගැනීම 2013 පළමු කාර්තුව අවසන් වනවිට සම්පූර්ණ කරන ලදී. දත්ත සංකේතන තාක්ෂණය මගින්, දත්ත සම්ප්‍රේෂණයේ දී කාඩ්පත් හිමියන්ගේ දත්ත වංචනික ලෙස ලබා ගැනීමේ උත්සාහයන් වැළැක්වීමත් එමගින් ගෙවීම් කාඩ්පත් ගනුදෙනුවලට සම්බන්ධ වංචාවන් පිළිබඳ අවදානම අවම කිරීමක් සිදු වේ.

ණය තොරතුරු

ශ්‍රී ලංකා ණය තොරතුරු කාර්යාංශය ණය වෙළෙඳපොළෙහි ක්‍රියාකාරකම් සඳහා අඛණ්ඩව පහසුකම් සලසනු ලැබීය. ණයකරුවන් ලබාගත් ණය පිළිබඳව තොරතුරු වාර්තා සපයන, ශ්‍රී ලංකා ණය තොරතුරු කාර්යාංශය විසින් 2013 වසර තුළ දී සමාගම් සහ පෞද්ගලික ණයකරුවන් පිළිබඳ ණය වාර්තා 3,117,316 ක් නිකුත් කරනු ලැබීය. 2012 වසරේ දී නිකුත් කරනු ලැබූ එම ණය වාර්තා ප්‍රමාණය 2,326,504 ක් විය. ඒ අනුව, නිකුත් කළ ණය වාර්තාවල වර්ධනය 2013 වසරේ දී සියයට 34 ක් විය. ණය තොරතුරු කාර්යාංශය සතුව ණය වාර්තාකරණ සාමාජික ආයතන 93 ක් පැවැතිණ. මූල්‍ය ගනුදෙනු සම්බන්ධයෙන් විනයගරුක සමාජයක් නිර්මාණය කිරීමේ අරමුණ

ඇතිව, 2013 දී ණය තොරතුරු කාර්යාංශය විසින් ණයකරුවන් අතර ස්වයං විමර්ශන වාර්තා 7,000 ක් පමණ නිකුත් කරන ලදී. 2013 ඔක්තෝබර් මාසයේ දී ස්වයං විමර්ශන වාර්තාවලට පහසුකම් සැලසීම සඳහා අයිට්පෝට්ස් (iReports) නමැති මාර්ගගත සේවාව ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබූ අතර, වසර තුළ දී මෙම සේවාව ප්‍රචර්ධනය කිරීම සඳහා බොහොමයක් මහජන දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් පවත්වන ලදී. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, 2013 දෙසැම්බර්වලින් අවසන් මාස දෙක තුළ මෙම පහසුකම භාවිතයට ගන්නා 200 ක් පමණ භාවිතාකරුවන් ණය තොරතුරු කාර්යාංශයෙහි

ලියාපදිංචි වී ඇත. ණය ගනුදෙනු සම්බන්ධ තොරතුරු සඳහා පවත්නා ඉල්ලුම සපුරාලීමටත්, පවතින තොරතුරු මූලයන්ට වටිනාකමක් එකතු කිරීම සඳහාත්, මෙම කර්මාන්තයේ සේවා සපයන්නන්ගේ සහාය ඇතිව ණය තොරතුරු කාර්යාංශය විසින් එහි තොරතුරු තාක්ෂණ යටිතල පහසුකම් අළුත්වැඩියා කිරීමට අදහස් කරයි. මෙම කාර්යාංශය විසින් 2014-2018 කාලය තුළ සිදුකිරීමට යෝජිත සාංගමික සංවර්ධන සැලැස්ම මගින් කාර්යාංශයේ අනාගත සේවා තත්ත්වයන් තවදුරටත් වර්ධනය කිරීමට අපේක්ෂා කරයි.

